



คู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจร
“พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”
กองจัดการจราจร ฝ่ายควบคุมการจราจร

ผู้เสนอ

(นายมณฑิธร บันดาล)
พท. ๖ รักษาการในตำแหน่ง
หัวหน้าแผนกจัดการจราจร ๑

วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๕๙

ผู้เสนอ

(นายสาโรจน์ สำลีรัตน์)
หัวหน้าแผนกจัดการจราจร ๒

วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๕๙

ผู้เสนอ

(นายศักดิ์ดา บัตรมาก)
หัวหน้าแผนกจัดการจราจร ๓

วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๕๙

ผู้ทบทวน

(นายสุรศักดิ์ กาญจนไวกุณฐ์)
ผู้อำนวยการกองจัดการจราจร

วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๕๙

ผู้อนุมัติ

(นายสุรศักดิ์ กาญจนไวกุณฐ์)
ผู้อำนวยการกองจัดการจราจร รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมการจราจร

วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๕๙

เอกสารเลขที่ : กจจ/๑


ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ :

แก้ไขครั้งที่ : ๓


๑๕ มี.ค. ๒๕๕๙

จำนวน ๔๑ หน้า

เอกสารนี้เป็นสมบัติของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ห้ามนำไปเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

 EXAT การทรงตัวแบบฟิสิกส์	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑ ของ ๔๑

บันทึกการประกาศใช้/การแก้ไข		
แก้ไขครั้งที่	วันที่	รายละเอียดการแก้ไข
ครั้งที่ ๓	๒๑ ธ.ค. ๒๕๕๘	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มเติม รายละเอียดการตรวจเช็คอุปกรณ์หลัก อุปกรณ์เสริม ในข้อ ๙.๑) วิธีปฏิบัติงานจัดการจราจร หน้าที่ ๒๓ - เพิ่มเติม ข้อ ๙.๔) แนวทางการปฏิบัติการตรวจสอบรถบรรทุกวัตถุอันตราย หน้าที่ ๒๙

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒ ของ ๔๑


คำนำ

การอำนวยความสะดวกด้านการจราจร เป็นภารกิจที่สำคัญด้านหนึ่งของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งกองจัดการจราจรเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการจัดการจราจรในทางพิเศษทุกสายทาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย แก่ผู้ใช้บริการทางพิเศษให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด ในการปฏิบัติงานจัดการจราจรจำเป็นต้องอาศัยบุคคลากรที่มีความรอบรู้ในศาสตร์และวิชาการต่างๆ ค่อนข้างหลากหลายเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการจราจรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย การเสริมสร้างวินัยจราจร เพื่อสร้างความสะดวกและปลอดภัยของการจราจรในทางพิเศษ


คู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรเล่มนี้ ได้รวบรวมหลักวิธีการต่างๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน รวมทั้งประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานจัดการจราจร กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้พนักงานจัดการจราจรตลอดจนผู้บังคับบัญชาได้ใช้ประโยชน์จากคู่มือเล่มนี้ โดยกำหนดให้มีการทบทวนคู่มือเพื่อปรับปรุงและพัฒนาจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ปีละครั้ง

สุดท้ายขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมและจัดทำคู่มือจนสำเร็จ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานต่อไป

กองจัดการจราจร
 ฝ่ายควบคุมการจราจร
 ธันวาคม ๒๕๕๘


 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓ ของ ๔๑

สารบัญ	หน้า
๑. โครงสร้างกองจัดการจราจร	๕
๒. ภารกิจกองจัดการจราจร	๖
๓. ความรับผิดชอบของพนักงานกองจัดการจราจร	๗
๔. หน้าที่ของพนักงานจัดการจราจร	๑๓
๕. สถานะพนักงานจัดการจราจรตามกฎหมาย	๑๓
๖. อำนาจของ “เจ้าพนักงานจราจร” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่”	๑๕
๗. ทฤษฎีด้านจราจร	๑๗
๘. ทำสัญญาจราจร	๑๙
๙. วิธีปฏิบัติงานจัดการจราจรและการตรวจสอบรถที่ใช้บริการทางพิเศษ	๒๓
๙.๑) วิธีปฏิบัติงานจัดการจราจร	๒๓
๙.๒) วิธีปฏิบัติการขังน้ำหนักรถบรรทุก	๒๕
๙.๓) วิธีปฏิบัติการจัดจุดตรวจกวดขันรถที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	๒๘
๙.๔) แนวทางการปฏิบัติตรวจสอบรถบรรทุกวัตถุอันตราย	๒๙
๑๐. การรายงานการปฏิบัติงาน	๓๐
๑๑. วิธีปฏิบัติเมื่อมีขบวนเสด็จพระราชดำเนินในทางพิเศษ	๓๑
๑๒. ขั้นตอนการปฏิบัติในการแยกรถกรณีเกิดอุบัติเหตุในทางพิเศษ	๓๒
๑๓. การพิจารณาลักษณะรถยนต์บรรทุกทุกสิ่งของที่ห้ามเดินรถในทางพิเศษ	๓๔
๑๔. ตารางเวลาห้ามรถบรรทุกเดินในทางพิเศษ	๓๖
๑๕. ตารางเปรียบเทียบพิกัดน้ำหนักรถบรรทุกที่เดินในทางพิเศษ	๓๗
๑๖. กฎหมายจราจร ข้อหาและฐานความผิดที่ใช้ในทางพิเศษที่ควรทราบ	๓๘
๑๗. สถานีตำรวจที่รับผิดชอบทางพิเศษสายต่าง ๆ	๓๙
๑๘. ประมวลรหัสการติดต่อทางวิทยุสื่อสาร	๔๐
ภาคผนวก	

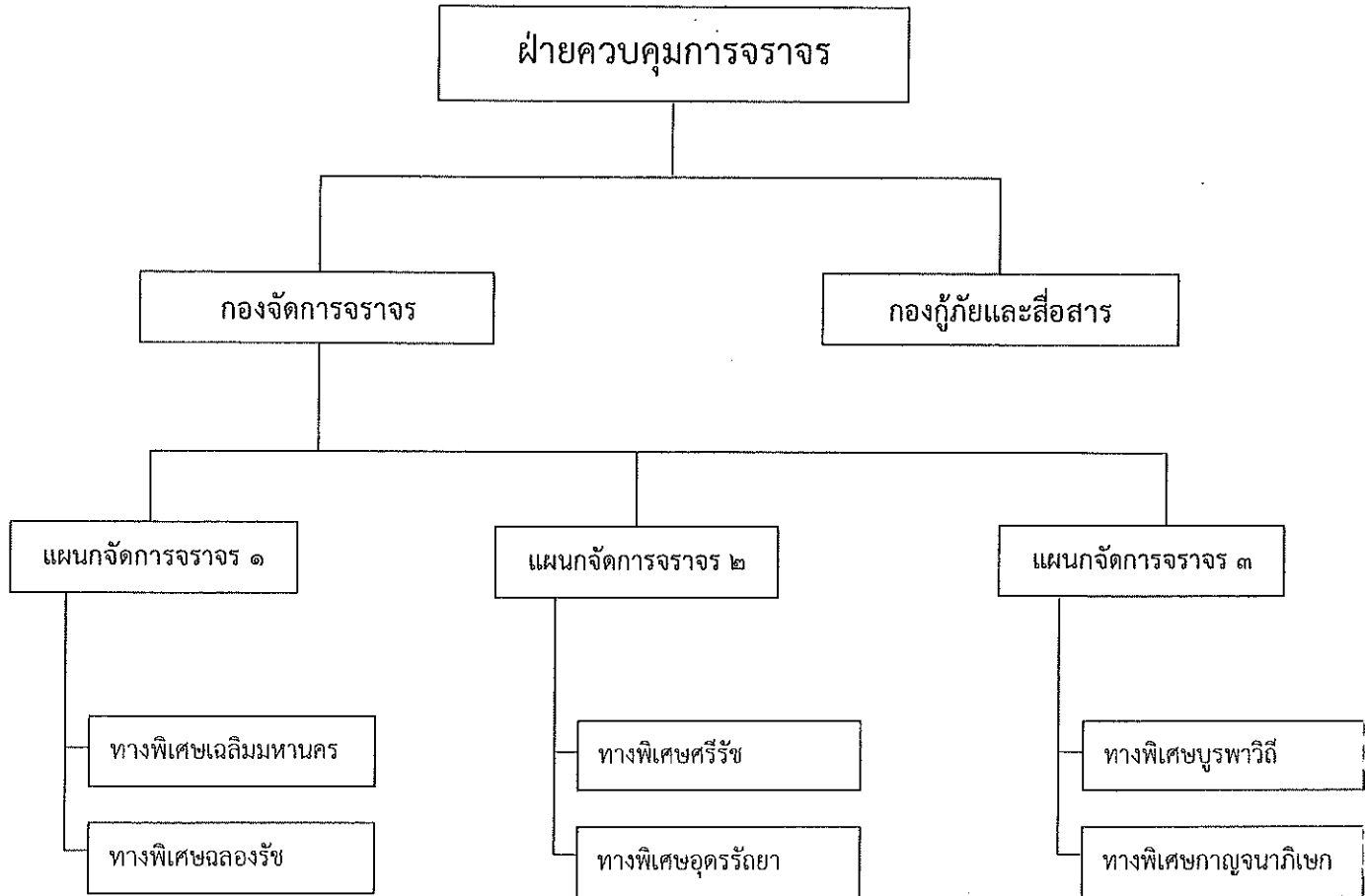
 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๔ ของ ๔๑


ภาคผนวก

๑. ตัวอย่างแบบฟอร์มที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
๒. คู่มือการจัดการจราจรกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินบนทางพิเศษ
๓. รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องในทางพิเศษ
 - พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
 - พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
 - ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕
 - ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๔
 - ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่องแต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๓
 - ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ (เรื่องห้ามเดินรถบรรทุกน้ำมันในเวลาที่กำหนด) พ.ศ. ๒๕๕๕
 - ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ (เรื่องห้ามเดินรถบรรทุกในเวลาที่กำหนด) พ.ศ. ๒๕๕๕
 - ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ(เรื่องรถบรรทุกวัตถุอันตราย) พ.ศ. ๒๕๕๕
 - ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ(เรื่องการห้ามรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักบรรทุกน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดเดินในทางพิเศษ) พ.ศ. ๒๕๕๖
 - ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่องป้ายหรือสิ่งสร้างขึ้นสำหรับติดตั้งป้ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ทางพิเศษ หรือการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๑
 - กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๒ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การบรรทุกสิ่งของ
 - กฎกระทรวง (ฉบับที่๖) พ.ศ.๒๕๒๒ การกำหนดความเร็วของรถ
 - ข้อกำหนดกรมตำรวจเกี่ยวกับลักษณะไฟสัญญาณสำหรับรถบรรทุกสิ่งของ

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๕ ของ ๔๑

๑. โครงสร้างกองจัดการจราจร



 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๖ ของ ๔๑

๒. ภารกิจกองจัดการจราจร

อำนาจการความสะดวก ปลอดภัย อันเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ตรวจสอบ ควบคุมการใช้ทางพิเศษ ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ควบคุมน้ำหนักรถบรรทุก ประสานงานกับตำรวจ และบริษัทที่ร่วมทุนกับ กทพ. รวมทั้งปรับปรุงและแก้ปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการให้บริการทางพิเศษ

● แผนกจัดการจราจร ๑


- จัดการจราจรบริเวณที่มีการจราจรคับคั่ง หรือจุดที่มีอันตราย หรือที่เกิดอุบัติเหตุ
- ตรวจสอบและขอติดตั้งป้ายจราจรเสริมในตำแหน่งต่างๆ
- ประสานกับตำรวจทางด่วน เพื่อจับกุมรถที่ผิดระเบียบหรือฝ่าฝืนกฎหมาย
- แก้ไขปัญหาจราจรที่เกิดขึ้นตามจุดต่างๆ โดยประสานงานกับตำรวจทางด่วน ตำรวจท้องที่ รวมทั้งบริษัทที่ร่วมทุนกับ กทพ.
- ตรวจสอบและห้ามมิให้รถที่มีลักษณะผิดกฎหมายใช้ทางพิเศษ เช่น รถบรรทุกสิ่งของยื่นยาวเกินกำหนด เป็นต้น
- ตรวจสอบน้ำหนักรถบรรทุกที่ใช้ทางพิเศษ มิให้บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
- ควบคุม ดูแลการเบิก - จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของตำรวจทางด่วนและตำรวจที่เกี่ยวข้อง
- ควบคุม ดูแลการบำรุงรักษายานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติงานของตำรวจทางด่วน ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตลอดเวลา
- ปรับปรุง แก้ไข เพื่อลดผลกระทบกับประชาชน อันเกิดจากการให้บริการทางพิเศษ
- ศึกษา พัฒนา ปรับปรุง และวางแผนการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

● แผนกจัดการจราจร ๒

- มีหน้าที่ความรับผิดชอบเช่นเดียวกับแผนกจัดการจราจร ๑

● แผนกจัดการจราจร ๓

- มีหน้าที่ความรับผิดชอบเช่นเดียวกับแผนกจัดการจราจร ๑

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๗ ของ ๔๑

๓. ความรับผิดชอบของพนักงานกองจัดการจราจร

๑. ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการกองจัดการจราจร

วัตถุประสงค์ของงาน (Job purpose)


บริหารงานในกองจัดการจราจร รับผิดชอบในการจัดการจราจร แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ทางพิเศษ ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล ไม่ให้รถบรรทุกที่บรรทุกน้ำหนักเกินอัตราเข้าใช้ทางพิเศษ บังคับใช้กฎหมายและกวดขันวินัยจราจรให้ผู้ใช้ทางพิเศษปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย กำกับดูแลบังคับบัญชาการปฏิบัติงานของพนักงานในกอง จัดทำรายงานต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานอื่น

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (Key Responsibilities)

- ๑) กำกับ ควบคุม ดูแล การปฏิบัติงานของแผนกต่างๆ ที่อยู่ในสังกัด รวมทั้งพนักงานประจำกองทั้งหมดให้ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ
- ๒) ประสานงานหน่วยงานภายใน กทพ. และหน่วยงานภายนอก กทพ. ในการปฏิบัติหน้าที่
- ๓) ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด่วนและตำรวจพื้นที่ด้านล่างในการปฏิบัติหน้าที่
- ๔) ติดตามประเมินผลแผนงานโครงการและการปฏิบัติงาน
- ๕) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ (Working Relationship)

หน่วยงานภายใน	หน่วยงานภายนอก
<ul style="list-style-type: none"> - กองกู้ภัยและสื่อสาร (กกส.) - ฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง (ฝจค.) - กองวางแผนปฏิบัติการ (กวป.) - หน่วยงานอื่นๆ ของ กทพ. ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตำรวจ สน.ทางด่วน - ตำรวจพื้นที่ด้านล่างที่ทางพิเศษพาดผ่าน - บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) - บริษัท ทางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๘ ของ ๔๑

๒. ตำแหน่ง : หัวหน้าแผนกจัดการจราจร

วัตถุประสงค์ของงาน (Job purpose)


บริหารงานจัดการจราจรและงานขังน้ำหนักรถของทางพิเศษเฉลิมมหานคร ฉลองรัช ศรีรัช อุดรรัตยา บุรพาวิดี กาญจนานิกเชก รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการทางพิเศษให้สามารถใช้ทางได้ด้วยความรวดเร็วและปลอดภัย แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดในทางพิเศษและบริเวณจุดขึ้นลงทางพิเศษ ตรวจสอบ ดูแล การขังน้ำหนักรถบรรทุก ไม่ให้รถบรรทุกน้ำหนักเกินใช้ทางพิเศษ กำกับดูแลบังคับบัญชาการปฏิบัติงานของพนักงานในหน่วยงาน จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน รายงานทางด้านการจัดการจราจร และการขังน้ำหนักรถบรรทุก โดยรับผิดชอบการปฏิบัติงานตลอดจนรายงานถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงงานของแผนกเพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชา

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (Key Responsibilities)

- ๑) กำกับ ควบคุม ดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานบริหารงานทั่วไปและพนักงานธุรการ ให้เป็นไปตามระเบียบ
- ๒) กำกับ ควบคุม ดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานจัดการจราจร ในการปฏิบัติงานจัดการจราจรและการปฏิบัติงานประจำด่านขังน้ำหนักให้ถูกต้องมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามระเบียบ
- ๓) ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด่วนและตำรวจพื้นที่ด้านล่าง และหน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- ๔) จัดทำแผนงานโครงการต่างๆ
- ๕) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ (Working Relationship)

หน่วยงานภายใน	หน่วยงานภายนอก
<ul style="list-style-type: none"> - กองกู้ภัยและสื่อสาร (กกส.) - ฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง (ฝจค.) - กองวางแผนปฏิบัติการ (กวป.) - หน่วยงานอื่นๆ ของ กทพ. ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตำรวจ สน.ทางด่วน - ตำรวจพื้นที่ด้านล่างที่ทางพิเศษพาดผ่าน - บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) - บริษัท ทางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๙ ของ ๔๑

๓. ตำแหน่ง : พนักงานบริหารงานทั่วไป ระดับ ๔-๖

วัตถุประสงค์ของงาน (Job purpose)


เป็นผู้ช่วยหัวหน้าแผนกรับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้บริการทางพิเศษให้สามารถใช้ทาง ตรวจสอบ ดูแล การขังน้ำหนักรถบรรทุก ไม่ให้รถบรรทุกน้ำหนักเกินใช้ในทางพิเศษได้ด้วยความรวดเร็วและปลอดภัย แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดในทางพิเศษและในจุดขึ้นลงทางพิเศษ จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานและการจัดการจราจรและการขังน้ำหนักรถบรรทุก รายงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงงานของแผนก เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชา รวมทั้งประสานตำรวจทางด่วน ตำรวจท้องที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (Key Responsibilities)

- ๑) ควบคุม ดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานจัดการจราจรในการอำนวยความสะดวกการจราจรในทางพิเศษ
- ๒) ควบคุม ดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานจัดการจราจรในการปฏิบัติหน้าที่ประจำด่านขังน้ำหนัก
- ๓) ปฏิบัติงานทั่วไปในแผนกฯ เช่น งานตรวจสอบพัสดุ งานควบคุมดูแลยานพาหนะ เป็นต้น
- ๔) ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด่วนและตำรวจพื้นที่ด้านล่าง และหน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- ๕) จัดทำแผนงานโครงการต่างๆ
- ๖) ร่างหนังสือโต้ตอบ
- ๗) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ (Working Relationship)

หน่วยงานภายใน	หน่วยงานภายนอก
<ul style="list-style-type: none"> - กองกัญภัยและสื่อสาร (กกส.) - ฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง (ฝจค.) - กองวางแผนปฏิบัติการ (กwap.) - หน่วยงานอื่นๆ ของ กทพ. ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตำรวจ สน.ทางด่วน - ตำรวจพื้นที่ด้านล่างที่ทางพิเศษพาดผ่าน - บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) - บริษัท ทางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๐ ของ ๔๑

๔. ตำแหน่ง : พนักงานธุรการ ระดับ ๓-๕

วัตถุประสงค์ของงาน (Job purpose)


ปฏิบัติหน้าที่ธุรการ รับผิดชอบดูแลงานรับส่งหนังสือและเอกสารต่างๆ ตามระเบียบงานสารบรรณ พิมพ์งาน ถ่ายเอกสาร และรวบรวมข้อมูลสถิติ จัดเก็บเอกสารให้เป็นระบบและมีระเบียบเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการใช้งาน ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของงาน ดูแลการเบิก-จ่ายเครื่องใช้สำนักงานวัสดุ ครุภัณฑ์ รวบรวมจัดทำ และจัดส่งรายงานและเอกสาร และประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก กทพ.

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (Key Responsibilities)

- ๑) พิมพ์ จัดทำ ตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือและเอกสาร
- ๒) รับ - ส่ง ลงทะเบียน เวียนสำเนา แยกประเภท จัดเก็บและค้นหา คัดเลือกเพื่อทำลายเอกสาร
- ๓) เบิกจ่ายเครื่องใช้สำนักงานและวัสดุครุภัณฑ์ของหน่วยงาน
- ๔) จัดทำรายละเอียดการเบิก - จ่ายเงินเพิ่มพิเศษและค่าล่วงเวลาของพนักงาน
- ๕) จัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้งานให้เพียงพอกับการใช้งาน
- ๖) จัดทำรายละเอียดการลา และสรุปลงวันลา
- ๗) ตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของเอกสารก่อนนำเสนอผู้บังคับบัญชา
- ๘) ติดตามงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด
- ๙) ประสานงานการทำงานกับหน่วยงานอื่น
- ๑๐) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ (Working Relationship)

หน่วยงานภายใน	หน่วยงานภายนอก
- ทุกฝ่ายใน กทพ. เกี่ยวกับงานด้านเอกสาร และติดต่อเรื่องอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย	- ตำรวจ สน.ทางด่วน - บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) - บริษัท ทางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๑ ของ ๔๑

๕. ตำแหน่ง : พนักงานจัดการจราจร ระดับ ๓-๕

วัตถุประสงค์ของงาน (Job purpose)


ปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยด้านการจราจรในทางพิเศษและพื้นที่เขตติดต่อตรวจสอบและควบคุมน้ำหนักรถบรรทุกในการใช้ทางพิเศษให้ถูกต้องตามกฎหมาย ตรวจสอบป้ายจราจรและเสนอแนะขอติดตั้งป้ายจราจรเพิ่มเติม แก้ไขปัญหาการจราจร โดยทำงานประสานกับตำรวจทางด่วน ตำรวจท้องที่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก (Key Responsibilities)

- ๑) อำนวยความสะดวกด้านการจัดการจราจรในเขตทางพิเศษบริเวณทางขึ้น ทางลง บริเวณที่มีการจราจรหนาแน่นคับคั่ง รวมทั้งบริเวณรอยต่อระหว่างทางพิเศษกับพื้นที่ด้านล่าง
- ๒) ตรวจสอบป้ายจราจรและเสนอความเห็นในการติดตั้งป้ายในทางพิเศษ
- ๓) ชั่งน้ำหนักรถบรรทุกและจัดทำรายงานการชั่งน้ำหนัก
- ๔) ประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด่วนและตำรวจพื้นที่ด้านล่าง เพื่อเป็นข้อมูลและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร
- ๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

ในฐานะหัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจร ทำหน้าที่ดังนี้

- (๑) รับผิดชอบควบคุม ดูแลงานด้านการจราจรเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในทางพิเศษทางขึ้น-ลง และทางเชื่อมต่อกับถนนพื้นราบ
- (๒) รับผิดชอบควบคุม ดูแลงานตรวจสอบน้ำหนักรถบรรทุกที่จะใช้ทางพิเศษ
- (๓) ควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติของพนักงานจัดการจราจรในสังกัดในแต่ละกะ
- (๔) ควบคุม ดูแล วัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
- (๕) ฝึกอบรม ให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่พนักงานจัดการจราจร
- (๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจร
- (๗) ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และเสนอความเห็นเพื่อพัฒนาปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานด้านการจัดการจราจร การควบคุมน้ำหนักรถบรรทุก
- (๘) รวบรวมสรุปและจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรประจำวัน
- (๙) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษและตำรวจ สน.ท้องที่ในการจัดการจราจร ตรวจสอบน้ำหนักรถบรรทุก การตรวจจับความเร็วและการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ
- (๑๐) รายงานเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทางพิเศษให้ผู้บังคับบัญชาทราบ


 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๒ ของ ๔๑

ในฐานะหัวหน้าชุดพนักงานจัดการจราจร ทำหน้าที่ดังนี้

- (๑) รับผิดชอบจัดอัตรากำลังพนักงานจัดการจราจรประจำชุดปฏิบัติการในการปฏิบัติงานประจำวันที่ได้รับมอบ
- (๒) ตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น กรวยยาง เครื่องตรวจจับความเร็ว เครื่องขังน้ำหนัก ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา
- (๔) รายงานผลการปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรประจำวันให้หัวหน้ากะ เพื่อสรุปรายงานผู้บังคับบัญชาต่อไป

การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ (Working Relationship)

หน่วยงานภายใน	หน่วยงานภายนอก
<ul style="list-style-type: none"> - กองกัญญาและสื่อสาร (กกส.) - ฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง (ฝจค.) - หน่วยงานอื่นๆ ของ กทพ. ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ตำรวจ สน.ทางด่วน - ตำรวจพื้นที่ด้านล่างที่ทางพิเศษพาดผ่าน

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๓ ของ ๔๑

๔. หน้าที่ของพนักงานจัดการจราจร

- ๑) อำนวยความสะดวก ปลอดภัย อันเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ
- ๒) ตรวจสอบควบคุมการใช้ทางพิเศษให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๓) จัดการจราจรในเขตทางพิเศษ เพื่อให้เป็นระเบียบในการขึ้น - ลง และในบริเวณที่มีการจราจรคับคั่ง หรือจุดที่มีอุบัติเหตุ
- ๔) ตรวจสอบปัญหาจราจร และแก้ไขปัญหาด้านการจราจรในเขตทางพิเศษ
- ๕) ชั่งน้ำหนักรถบรรทุก เพื่อควบคุมรถบรรทุกก่อนขึ้นใช้ทางพิเศษให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดพร้อมทั้งรายงานกรณีรถบรรทุก บรรทุกน้ำหนักเกินกว่ากฎหมายกำหนดให้ตำรวจทางด่วนดำเนินการ
- ๖) ควบคุม ตรวจสอบ กวดขันวินัยจราจร ป้องกันไม่ให้รถที่ไม่อนุญาตให้เดินรถในทางพิเศษใช้ทาง

๕. สถานะของพนักงานจัดการจราจรตามกฎหมาย

๑) เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า

“ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ ผู้ว่าการ พนักงานและบุคคลซึ่งผู้ว่าการมอบหมายตาม มาตรา ๔๑ เป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

ดังนั้น พนักงานจัดการจราจรของ กทพ. จึงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาได้ระบุนความผิดต่อเจ้าพนักงาน หากผู้ใดกระทำความผิดอาญาต่อเจ้าพนักงานก็จะได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สูงกว่ากระทำต่อบุคคลทั่วไป เช่น ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน ต่อสู้อหรือขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น รวมทั้งหากพนักงานผู้ใดกระทำการโดยมิชอบก็จะถูกลงโทษหนักกว่าบุคคลทั่วไป เช่น ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น


๒) เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษ

(๒.๑) พ.ร.บ. การทางพิเศษฯ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 มาตรา ๔๒ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกมาใช้บังคับแก่การจราจรในทางพิเศษ โดยอนุโลม และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษแก่การจราจรในทางพิเศษ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการจราจรในทางพิเศษได้

มาตรา ๔๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษ ยกเว้นอำนาจเปรียบเทียบ

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๔ ของ ๔๑

(๒.๒) พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๓๗) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(๓๘) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร


(๓๙) “อาสาจราจร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจรและได้รับแต่งตั้งจากอธิบดีให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจรกับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ฯลฯ

จากหลักกฎหมายดังกล่าวจะเห็นว่า บุคคลผู้จะมีอำนาจหรือหน้าที่ในการจัดการจราจรในทางได้จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีให้เป็น “เจ้าพนักงานจราจร” หรือ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งใช้ พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้ง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานจัดการจราจรได้ จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายนี้ ตำรวจที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งไม่สามารถปฏิบัติการจราจรได้ ส่วน “อาสาจราจร” เป็นบุคคลทั่วไปที่ผ่านการอบรมและได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดี (ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ “พนักงานเจ้าหน้าที่” โดยอาสาจราจรมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในขณะปฏิบัติหน้าที่

๓) การจัดการจราจรในทางพิเศษของ กทพ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง “เจ้าพนักงานจราจร” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศ กระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่งตั้ง รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ เป็น “เจ้าพนักงานจราจร” และแต่งตั้ง พนักงานจัดการจราจรและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นอีก รวม ๖๖ ตำแหน่ง เป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” โดยให้ “เจ้าพนักงานจราจร” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ที่ได้รับการแต่งตั้ง มีอำนาจตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะการปฏิบัติงานในทางพิเศษและให้นำกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกมาใช้บังคับแก่การจราจรในทางพิเศษ โดยอนุโลม แต่อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวไม่รวมถึงอำนาจในการเปรียบเทียบปรับ ซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน โดยเฉพาะ

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๕ ของ ๔๑

๖. อำนาจของ “เจ้าพนักงานจราจร” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่”

อำนาจของ “เจ้าพนักงานจราจร” และ “พนักงานเจ้าหน้าที่” มีบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๓๕ - ๑๔๕ แต่จะขอกล่าวถึงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานในทางพิเศษ ดังนี้

๑) อำนาจของเจ้าพนักงานจราจร ในการกำหนดให้บริเวณหรือพื้นที่ใดเป็น “ทาง”

มาตรา ๑๓๕ เพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจกำหนดให้บริเวณหรือพื้นที่ใดที่เจ้าของที่ดินได้เปิดให้ประชาชนใช้ในการจราจรเป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้

๒) อำนาจของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณใดบริเวณหนึ่ง

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัยหรือไม่สะดวกในการจราจรในอาณาบริเวณใด เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร และจำเป็นเกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณนั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดหรือคนเดินเท้าเดินในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๔) กำหนดทางสายใด หรือทางตอนใดให้รถเดินได้ทางเดียว
- ทั้งนี้ ขั้วระยะเวลาที่จำเป็น
- (ผู้ใดฝ่าฝืนปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท มาตรา.๑๕๔)

๓) อำนาจเจ้าพนักงานจราจร ในการออกประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ

มาตรา ๑๓๙ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นว่าถ้าได้ออกประกาศ ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจรแล้วจะเป็นการปลอดภัยและสะดวกในการจราจร ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศ ข้อบังคับ หรือระเบียบดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดเดิน
- (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถ
- (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ
- (๔) กำหนดให้รถเดินได้ทางเดียว
- (๕) กำหนดระยะเวลาจอดรถในทางแคบหรือที่คับขัน
- (๖) กำหนดอัตราความเร็วของรถ ภายในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๗) กำหนดช่องหรือแนวทางเดินรถขึ้นล่อง
- (๘) กำหนดทางเดินรถทางเอก และทางเดินรถทางโท
- (๙) กำหนดการจอดรถหรือที่จอดพักรถ
- (๑๐) กำหนดระเบียบการใช้ทางหรือช่องเดินรถสำหรับรถบางประเภท
- (๑๑) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้รถโรงเรียน
- (๑๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบรรทุกคนโดยสารสำหรับรถจักรยาน
- (๑๓) ควบคุมขบวนแห่หรือการชุมนุมสาธารณะ
- (๑๔) ควบคุมหรือห้ามเลี้ยวรถในทางร่วมทางแยก
- (๑๕) ชิดเส้นหรือทำเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือติดตั้งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร



คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร
“พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”

เอกสารเลขที่ : กจจ/๑

แก้ไขครั้งที่ ๓

วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

หน้าที่ ๑๖ ของ ๔๑

- (๑๖) กำหนดระยะทางตอนใด ให้ขับรถเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ได้
- (๑๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจอดรถที่ข่ารถหักพัง ตลอดจนรถที่ซ่อมแซมในทาง
- (๑๘) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการข้ามทางของคนเดินเท้าบนทางที่ไม่มีทางข้าม
- (๑๙) กำหนดการใช้คอมพิวเตอร์
- (๒๐) กำหนดการใช้เสียงสัญญาณ
- (๒๑) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการอนุญาต และการใช้รถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่ยาง (ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท. มาตรา ๑๕๔)

๔) อำนาจในการว่ากล่าวตักเตือน และออกใบสั่ง

มาตรา ๑๔๐ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ จะว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่ หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ ฯลฯ (มาตรานี้มีทั้งหมดเจ็ดวรรค ดูรายละเอียดภาคผนวกกฎหมาย)

ข้อสังเกต

มาตรานี้เป็นการใช้อำนาจของ “เจ้าพนักงานจราจร” หรือ “พนักงานเจ้าหน้าที่” ทันทีในขณะที่พบการกระทำความผิด เมื่อใช้อำนาจนี้แล้วไม่ต้องออกใบสั่งก็ได้หรือเมื่อออกใบสั่งแล้วผู้ขับขี่ไปพบพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนอาจว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ต้องเปรียบเทียบปรับก็ได้

๕) อำนาจในการสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

มาตรา ๑๔๒ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

(๑) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖

(๒) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ

ฯลฯ

ข้อสังเกต

อำนาจในการสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีดังต่อไปนี้


(๑) ผู้ขับขี่นำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสาร หรือประชาชน หรือรถที่มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบไม่ครบถ้วนตามกฎหมายมาใช้ในทางเดินรถ

(๒) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ เช่น พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ร.บ. การขนส่ง เป็นต้น

(ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท. มาตรา ๑๕๔)

หมายเหตุ

การเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่ เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจต่อเมื่อได้มีการออกใบสั่งให้แก่ผู้ขับขี่ก่อน และต้องออกใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ซึ่งใช้ได้ชั่วคราวไม่เกินเจ็ดวัน และเจ้าหน้าที่ต้องนำใบอนุญาตขับขี่ส่งมอบให้พนักงานสอบสวนภายในแปดชั่วโมงนับแต่เวลาออกใบสั่ง

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๗ ของ ๔๑

๗. ทฤษฎีทางด้านการจราจร

วิศวกรรมจราจร (Traffic Engineering)

วิศวกรรมจราจร คือ วิศวกรรมแขนงหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผน การออกแบบ การควบคุมระบบ การจราจรในถนน ตลอดจนการใช้บริเวณที่ดินใกล้เคียงและศึกษาความสัมพันธ์กับระบบขนส่งชนิดอื่น หรือ หมายถึง การนำเอาหลักการ เครื่องมือ วิธีการ เทคนิค ตลอดจนการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย และประหยัดในการเคลื่อนย้ายขนถ่ายผู้โดยสารและสิ่งของ

องค์ประกอบของการจราจร มี ๓ ประการ คือ คน รถ ถนน

๑) คน ก่อปัญหาการจราจรได้ ๒ ลักษณะ คือ

(๑.๑) มารยาทในการขับรถ

(๑.๒) การตัดสินใจในสภาวะต่างๆ

๒) รถ เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของการจราจร การเคลื่อนตัวของรถขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

(๒.๑) ลักษณะของรถและน้ำหนักของรถ

(๒.๒) ลักษณะเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ของรถ (กำลังการขับเคลื่อน)

(๒.๓) ลักษณะของแรงต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อเคลื่อนที่ของรถ เช่น การต้านทานของอากาศ แรงเสียดทานของถนน เป็นต้น

๓) ถนน เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของการจราจร เนื่องจากถนนเป็นการก่อสร้างเพื่อรองรับการเดินทางของรถ ซึ่งมีผลกระทบกับการจราจรดังนี้

(๓.๑) การออกแบบถนน ได้แก่ ความสามารถในการรองรับปริมาณการจราจร การให้ความปลอดภัย และมั่นใจแก่ผู้ขับรถ การเกิดการเปลี่ยนแปลงของแนวถนนอย่างกะทันหัน สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบควบคุมการสัญจรต่างๆ

(๓.๒) ประเภทของถนนตามหลักวิศวกรรมจราจร มี ๔ ประเภท

- ทางด่วน สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้มีประสิทธิภาพ รองรับจราจรได้มาก
- ถนนสายประธาน ใช้เชื่อมระหว่างเมืองและใช้สัญจรในเมือง
- ถนนสายรอง ใช้เชื่อมกับถนนประธานโดยทั่วไปรองรับการจราจรได้น้อยกว่า
- ตรอก ซอย

(๓.๓) โครงข่ายของถนน คือ เส้นทางของถนนและจุดตัดของถนนหรือทางแยก ที่ประกอบกันเป็นโครงข่าย ที่มีรูปแบบลักษณะต่างๆ เช่น เป็นเส้นตรง วงแหวน หรือเส้นรัศมีออกจากศูนย์กลาง เป็นต้น


ลักษณะการเคลื่อนไหลของการจราจร ประกอบด้วย

๑) ปริมาณการจราจร

๒) ความเร็ว

๓) ความหนาแน่น

๔) ระยะห่างระหว่างรถ

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๘ ของ ๔๑

การจัดการจราจรในสถานการณ์ต่างๆ

๑) การจัดการจราจร หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้การใช้ถนนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการจราจร

๒) การจัดการจราจรที่ก่อให้เกิดปัญหา คือ การจัดการจราจรที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หรืออาจจะสร้างปัญหาในการจราจรเพิ่มขึ้นอีก เป็นสาเหตุก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากขึ้น สูญเสียเวลาและสุขภาพจิต โดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องจนเกิดการติดขัดเป็นวงแหวนลูกกลมไปมากยิ่งขึ้น การจัดการจราจรที่ก่อให้เกิดปัญหา ได้แก่

- ล้างถนน เป็นการควบคุมทิศทางการระบายรถด้วยสัญญาณไฟจราจรหรือสัญญาณมือในแต่ละทิศทางแต่ละด้านนานเกินกว่ามาตรฐาน เช่น การปล่อยรถแต่ละด้านนานๆ จนรถด้านนั้นหมดเป็นการควบคุมการปล่อยรถที่ไม่ถูกต้อง จะต้องดูสภาพปริมาณรถที่จะผ่านแยกด้วยปริมาณสูงสุด เมื่อเริ่มเบาบางหรือเริ่มน้อยลงหรือขาดตอนก็เปลี่ยนด้านหรือทิศทางอื่นต่อไป จึงจะเป็นการเร่งระบายที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- การเอาพื้นที่ตนเอง เป็นการเร่งระบายด้านที่ผ่านเขตรับผิดชอบของตนเองเป็นหลักจนก่อให้เกิดปัญหาในท้องที่อื่น
- ห้ามกลับรถในท้องที่ตนเอง
- การจัดเดินรถทางเดียวโดยไม่ศึกษาผลกระทบ
- การประชาสัมพันธ์دابฉวย ควรแก้ไขให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมมือกันเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจรต่างๆ โดยเต็มใจและพร้อมเพียงกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีหน้าที่ควบคุมและจัดการจราจรจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี

การจัดการจราจรในสถานการณ์ทั่วไป

๑) การควบคุมสัญญาณไฟจราจรทางแยก

- เปิดสัญญาณไฟรอบสั้น
- จัดการจราจรเป็นเส้นทาง

๒) การจัดการจราจรจุดกลับรถ


- ควบคุมแถวคอย ไม่ให้ยาวจนเกิดขัดขวางช่องจราจรอื่น
- ประสานการกลับรถระหว่างหลายจุดกลับรถ และทางแยกให้ใช้ช่วงเวลาที่ใช้ช่วงเวลาที่ทางแยกเปิดสัญญาณไฟแดงในทิศทางหลักจึงให้กลับรถพร้อมกัน

๓) การจัดการจราจรที่มีลักษณะเป็นคอขวด

- ใช้เจ้าหน้าที่ปล่อยรถทีละจุด เท่าจำนวนช่องทางที่ไปได้ของถนน
- ใช้การวางกรวยยางหรือแผงกั้น บีบให้รถปรับตัวหรือจัดแถวก่อนถึงคอขวด

๔) การจัดการจราจรบริเวณที่มีการขุดเจาะถนนหรือก่อสร้าง

- ประชาสัมพันธ์ประชาชนให้หลีกเลี่ยง และติดตั้งป้ายเตือนแนะนำเส้นทางอื่น
- ห้ามจอดรถบริเวณจุดก่อสร้าง
- จัดเจ้าหน้าที่ประจำถ้ามีปริมาณรถมาก หรือมีรถกีดขวาง

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๑๙ ของ ๔๑

๘. ทำสัญญาณจราจร

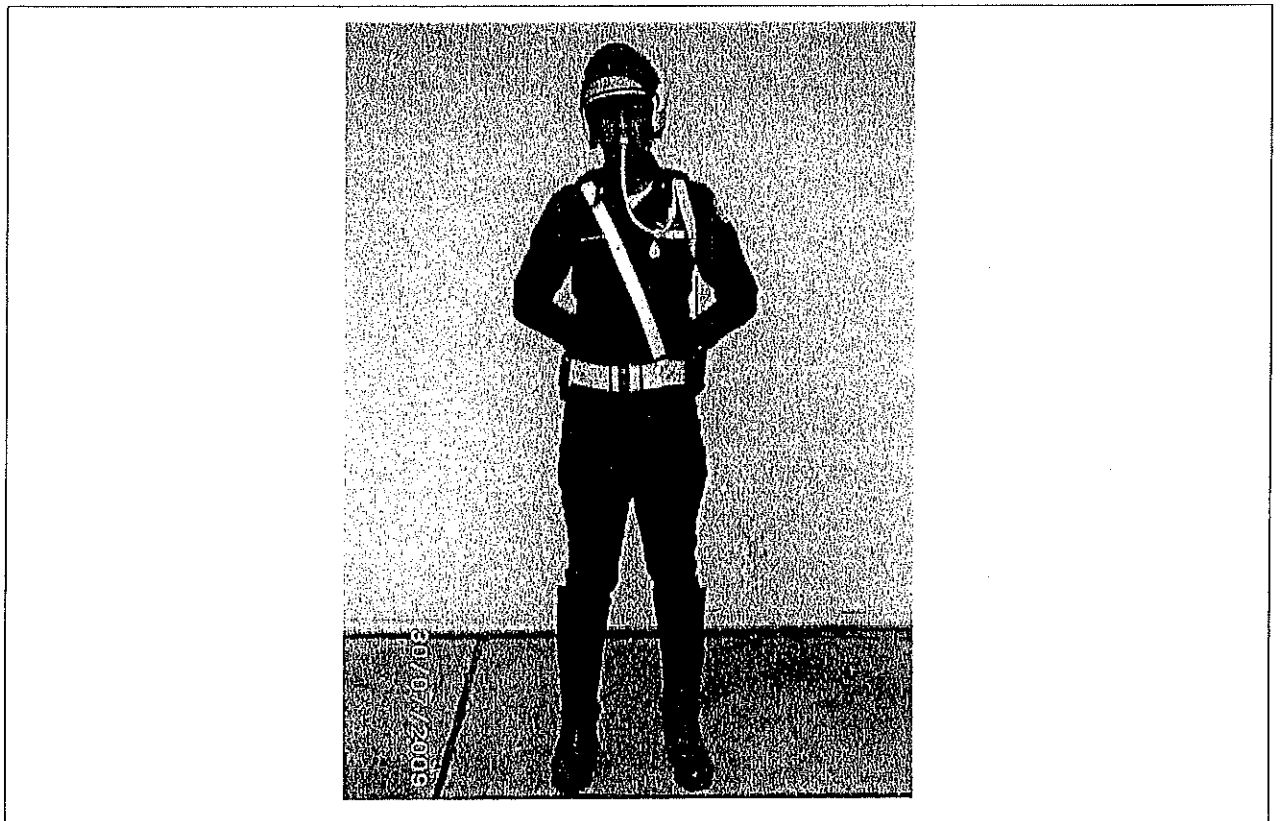
ตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๕๒ (มาตรา ๒๔) ได้กำหนดทำสัญญาณจราจรเพื่อเป็นการปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างเดียวกัน และเป็นหลักการที่เจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องฝึกปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างเดียวกันและถูกต้องตามกฎหมายจราจรทางบก และตามมาตรา ๔ (๓๓) ได้ให้คำนิยาม “สัญญาณจราจร” ไว้ดังนี้

“สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใดๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนขี่จักรยาน หรือใส่ล้อเลื่อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

ทำสัญญาณจราจร มี ๒ ทำใหญ่ๆ คือ

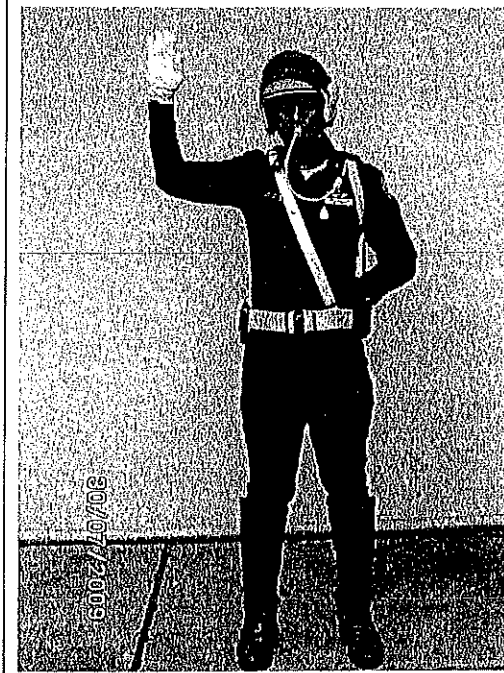
- ๑) ทำห้ามรถ หรือให้รถหยุด
- ๒) ทำปล่อยรถ หรือให้รถไป

ทำเตรียมพร้อม

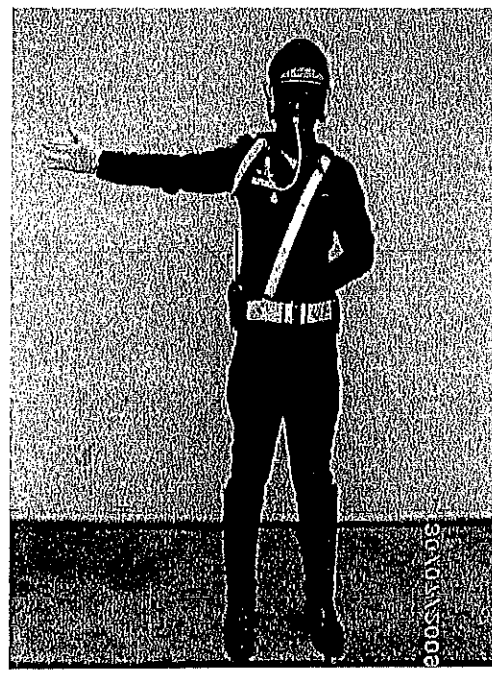


๑) ท่าห้ามรถ แบ่งเป็น ๔ ท่า ดังนี้

(๑.๑) ห้ามรถด้านหน้า



(๑.๒) ห้ามรถด้านหลัง




(๑.๓) ห้ามรถด้านขวา



(๑.๔) ห้ามรถด้านซ้าย



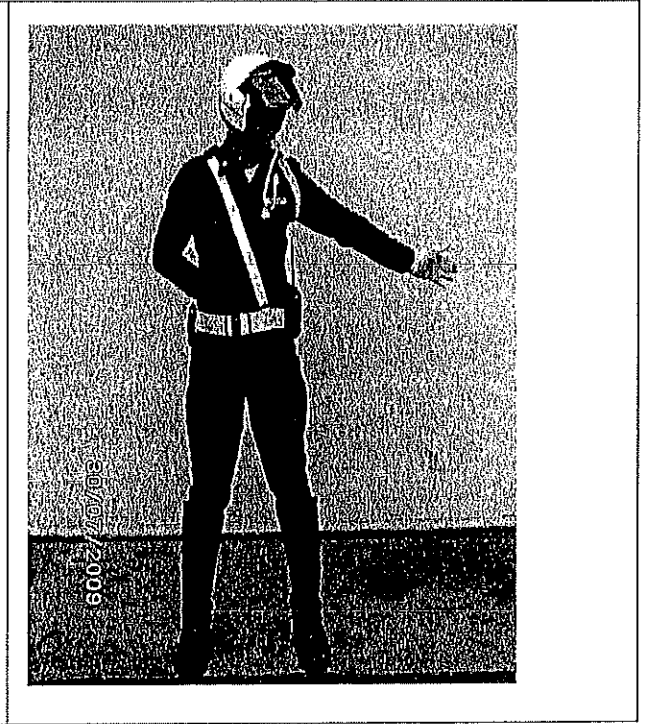
 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๑ ของ ๔๑

๒) ท่าปล่อยรถ แบ่งเป็น ๔ ท่า ดังนี้

(๒.๑) ปล่อยรถด้านหน้า



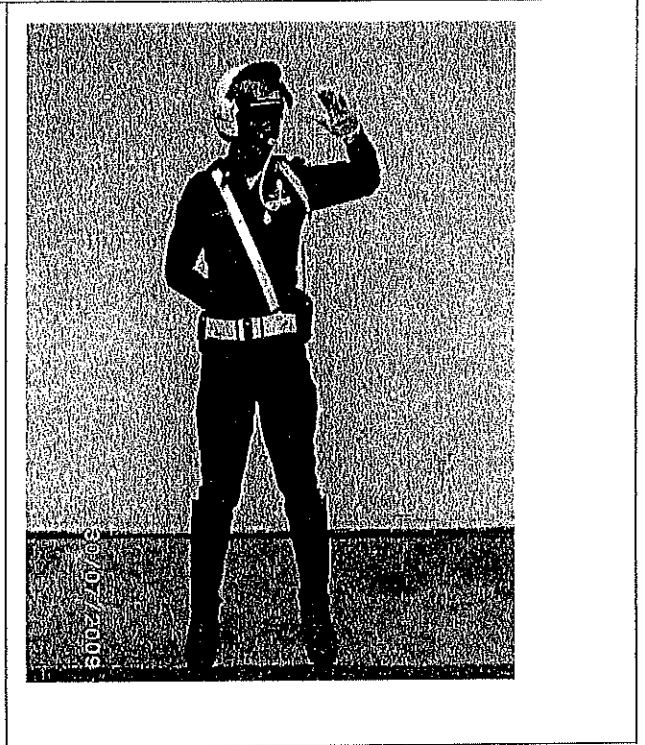
(๒.๒) ปล่อยรถด้านหลัง




(๒.๓) ปล่อยรถด้านขวา



(๒.๔) ปล่อยรถด้านซ้าย



	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๒ ของ ๔๑

ทำสัญญาณจราจร เจ้าหน้าที่จะต้องพยายามฝึกให้เกิดทักษะ และถ้าต้องใช้พร้อมๆ กัน ก็ทำไปตามลำดับขั้นตอน ไม่ใช่พร้อมกันทั้งสองด้านอีกทั้งต้องสวมถุงมือสีขาวด้วยทุกครั้ง เพื่อให้ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นการให้สัญญาณของเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน

สัญญาณนกหวีด มี ๒ อย่าง คือ

- ๑) เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที
- ๒) เสียงสัญญาณนกหวีดสั้น ๒ ครั้งติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไป

ข้อสำคัญ การเป่านกหวีดให้เป่าแข็งแรงเต็มที่และเฉียบขาดทุกครั้ง และใช้เฉพาะเพื่อให้สัญญาณเท่านั้น (ไม่ควรรบกวนนกหวีดจะขาดความศักดิ์สิทธิ์)

การยืนอำนวยความสะดวกจราจร

- ๑) ยืนในจุดที่มองเห็นถนนได้ทุกด้าน เพื่อมองปริมาณรถแต่ละด้านว่ามากน้อยเพียงใด
- ๒) ยืนในจุดที่ปลอดภัย ไม่กีดขวางการจราจร
- ๓) ไม่มีสิ่งบดบังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เพราะอาจทำให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็น
- ๔) ยืนให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้เด่นชัด เมื่อให้สัญญาณมือในการอำนวยความสะดวกจราจร
- ๕) ยืนในจุดที่เหมาะสม สง่างาม
- ๖) งดการสูบบุหรี่ หมากฝรั่ง หรือแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น บิดขี้เกียจ หรือท้าวเรอ เป็นต้น

การควบคุมการจราจรด้วยสัญญาณมือ


- ๑) ก่อนห้ามรถด้วยสัญญาณมือให้ดูความเร็วของรถคันแรกและคันหลัง รวมทั้งระยะห่างของรถที่จะห้ามเหมาะสมเพียงพอกับระยะที่จะให้หยุดหรือไม่
- ๒) ให้สัญญาณมือและสัญญาณเสียงด้วยนกหวีด ให้ผู้ขับขี่เห็นและได้ยินในลักษณะที่เด่นชัดและชัดเจน
- ๓) สังเกตผู้ขับขี่มองเห็นและเข้าใจสัญญาณมือหรือไม่
- ๔) ยืนในจุดที่เหมาะสม สามารถให้สัญญาณมือเร่งระบายในด้านอื่นได้

การควบคุมการจราจรในเวลาเข้ามืดและเวลาค่ำ

- ๑) แต่งกายที่ผู้ขับขี่เห็นได้ดีและชัดเจน เช่น สวมเสื้อสะท้อนแสง และถุงมือสีขาว
- ๒) ใช้ไฟฉายช่วยในการใช้สัญญาณมือ
- ๓) ใช้สัญญาณเสียงด้วยนกหวีดให้ดังและยาวกว่าปกติ
- ๔) ระมัดระวังการยืนบริเวณจุดที่ไม่มีแสงไฟส่องสว่าง
- ๕) ระวังรถที่ไมเปิดไฟส่องสว่างหน้ารถ
- ๖) ระวังผู้ขับขี่ที่เมาสุราหรือหลับใน อาจเกิดอุบัติเหตุในการให้สัญญาณมือได้

สิ่งที่ควรระมัดระวัง

- ๑) ควบคุมอารมณ์เมื่อถูกผู้ใช้ทางตำหนิการปฏิบัติ เมื่อเกิดการจราจรติดขัดมาก
- ๒) ควบคุมอารมณ์เมื่อถูกซักถามหรือพุดจาแบบประชดประชัน
- ๓) เมื่อปิดการจราจรในเหตุต่างๆ
- ๔) การจราจรติดขัดเป็นวงแหวนต่อเนื่อง ต้องเร่งระบายคลี่คลายการจราจรในวงแหวนก่อน อาจทำให้ด้านอื่นไม่เคลื่อนตัวหรือแบ่งเร่งระบายน้อยกว่า

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๓ ของ ๔๑

๙. วิธีปฏิบัติงานจัดการจราจรและการตรวจสอบรถที่ใช้บริการทางพิเศษ

๙.๑) วิธีปฏิบัติจัดการจราจร

เมื่อพนักงานมาปฏิบัติงานเข้ากะตามเวลาที่กำหนด หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรจะต้องตรวจสอบจำนวนพนักงานในกะนั้น และมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละคนไปประจำจุดที่ได้รับมอบหมาย หากเป็นเวลากลางคืนจะต้องสวมใส่เสื้อสะท้อนแสง ก่อนจะออกปฏิบัติหน้าที่จะต้องตรวจเช็คครรถที่ใช้งานทุกครั้งดังนี้

(๑) ตรวจเช็คอุปกรณ์หลัก ประกอบด้วย

- (๑.๑) ตรวจสอบสภาพรถภายนอก - ภายในเครื่องยนต์ อยู่ในสภาพเรียบร้อยปกติพร้อมใช้งาน
- (๑.๒) ตรวจสอบสัญญาณไฟวิบวาบ สัญญาณเสียง ให้สามารถใช้งานได้ปกติ
- (๑.๓) วิหุสื่อสารประจำรถสามารถใช้งานได้ปกติ

(๒) ตรวจเช็คอุปกรณ์เสริม ประกอบด้วย

- (๒.๑) อุปกรณ์สำหรับลากรถ (โซ่ เชือก สายพาน หรือเหล็กลากรถ)
- (๒.๒) กรวยยาง จำนวน ๒๐ ตัว
- (๒.๓) สายพ่วงแบตเตอรี่รถยนต์
- (๒.๔) ถังดับเพลิงเคมีขนาด ๑๕ ปอนด์ จำนวน ๑ ถัง
- (๒.๕) แกลลอนน้ำขนาด ๕ ลิตร สำหรับเติมน้ำรถยนต์

และเมื่อขับรถขึ้นทางพิเศษจะต้องขับรถในความเร็วที่พอเหมาะ ไม่ขับรถเป็นที่น่าหวาดเสียว หากใช้รถจักรยานยนต์ควรขับในช่องทางด้านซ้าย เมื่อเข้าประจำจุดจะต้องแจ้งศูนย์ควบคุมทราบ การจอดรถในทางพิเศษจะต้องไม่กีดขวางการจราจร การยื่นใบกรณีจะต้องยื่นในจุดที่ปลอดภัย และไม่สูบบุหรี่หรืออ่านหนังสือพิมพ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุต่อผู้พบเห็น ในกรณีที่มีการจราจรติดขัดในทางพิเศษจะต้องปฏิบัติดังนี้

๙.๑.๑) กรณีการจราจรติดขัดบริเวณทางขึ้น ทางลง ทางร่วมทางแยกในเขตทางพิเศษ

(๑) เมื่อพนักงานจัดการจราจรตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากศูนย์ควบคุมฯ ว่าการจราจรติดขัดบริเวณใด จะต้องไปที่บริเวณนั้นโดยเร็ว และให้ดำเนินการจัดการจราจรจนกว่าการจราจรจะเป็นปกติ

(๒) หากการจราจรบริเวณทางขึ้น ทางลง ทางร่วมทางแยกติดขัดเป็นประจำทุกวัน จะต้องจัดวางกรวยยางแบ่งช่องจราจร หรือปิดช่องจราจรเป็นบางช่องชั่วคราว เพื่อเปลี่ยนเส้นทางการเดินทางในทางพิเศษหรือไม่ให้รถมาเบียดแทรกตามจุดที่ได้รับมอบหมาย

(๓) การวางกรวยยาง จะต้องวางตามแนวของเส้นแบ่งช่องทางการจราจรเป็นหลัก ระยะห่างของกรวยยางแต่ละตัวควรห่างกันประมาณ ๒.๕ เมตร การวางกรวยยางกระทำได้ ๒ วิธี คือ

- วิธีที่ ๑ การเดินวาง โดยจะต้องวางจากจุดเริ่มต้นตามกระแสจราจร ด้วยความระมัดระวังความยาวตามความเหมาะสม สำหรับการเก็บให้เก็บจากตัวที่วางสุดท้ายเรียงมาตามลำดับ
- วิธีที่ ๒ ใช้รถกระบะวาง จะต้องวางจากจุดเริ่มต้นตามกระแสการจราจร โดยจะต้องนำกรวยยางขึ้นบนรถในจำนวนที่เพียงพอ วิธีการวางให้พนักงานนั่งห้อยขาที่กระบะรถ และวางกรวยยางบนพื้นทางตามแนวของเส้นแบ่งช่องทางการจราจร โดยมีพนักงานอีกหนึ่งคนคอยส่งกรวยยางให้ทีละตัว และในการดำเนินการทุกครั้งจะต้องมีรถคุ้มครองปิดท้ายอยู่ด้านหลัง ห่างกันประมาณ ๕ เมตร เพื่อป้องกันไม่ให้รถผู้ใช้ทางชนท้ายรถที่กำลังวางกรวยยางอยู่ การเก็บกรวยยางให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน โดยให้พนักงาน



คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร
“พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”

เอกสารเลขที่ : กจจ/๑

แก้ไขครั้งที่ ๓

วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

หน้าที่ ๒๔ ของ ๔๑

นั่งห้อยขาที่ท้ายกระบะรถและเริ่มเก็บกรวยยางจากตัวแรกที่เริ่มวางแล้วนำขึ้นมาในกระบะรถ พนักงานที่อยู่ในกระบะรถจะต้องคอยจัดเรียงตั้งกรวยยางซ้อนกันให้เป็นระเบียบ โดยจะต้องมีรถกระบะอีกคันหนึ่งคอยคุ้มครองปิดท้ายอยู่ด้านหลังเช่นเดียวกัน

๙.๑.๒) กรณีการจราจรติดขัดเนื่องจากอุบัติเหตุในพื้นที่ด้านล่าง

กรณีที่มีเหตุร้ายแรงเกิดขึ้นในพื้นที่ด้านล่างรถไม่สามารถลงจากทางพิเศษได้ เช่น เกิดเหตุเพลิงไหม้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรง น้ำท่วมขัง เป็นต้น ให้แจ้งศูนย์ควบคุมฯ เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด่วนสนับสนุนและให้ดำเนินการปิดทางลงนั้นชั่วคราวเพื่อให้ผู้ใช้ทางหลีกเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่น จนกว่าพื้นที่ด้านล่างจะได้รับการแก้ไขและสามารถให้รถลงจากทางพิเศษได้ จึงให้เปิดการจราจร

๙.๑.๓) กรณีตรวจสอบพบรถจอดขัดข้องกีดขวางการจราจรในทางพิเศษ

(๑) เมื่อพนักงานจัดการจราจรตรวจสอบพบหรือได้รับแจ้งจากศูนย์ควบคุมฯ ว่ามีรถขัดข้องกีดขวางการจราจรในทางพิเศษเป็นสาเหตุในการจราจรติดขัด จะต้องเดินทางไปที่เกิดเหตุโดยเร็วและขับรดด้วยความระมัดระวัง

(๒) เมื่อพบรถที่จอดขัดข้องอยู่ในช่องทางด้านขวาหรือช่องทางกลาง ให้จอดรถคุ้มครองด้านหลังพร้อมเปิดสัญญาณไฟวับวาบ และสอบถามสาเหตุจากผู้ขับขี่ หากทำการเคลื่อนย้ายได้ให้นำรถชิดขอบทางด้านซ้ายโดยปิดกั้นช่องทางจราจรที่ละ ๑ ช่องทาง คือ ปิด ๑ ช่องทางกลางให้รถหยุดก่อน ต่อจากนั้นให้ปิดช่องทางซ้ายตามลำดับ เมื่อรถหยุดทุกช่องทางแล้วให้พนักงานจัดการจราจรทำการเคลื่อนย้ายรถ โดยแจ้งผู้ขับขี่บังคับรถให้ไปจอดชิดขอบทางด้านซ้าย

(๓) หากพนักงานจัดการจราจรใช้รถกระบะที่มีสายลาก ให้ขับขึ้นไปจอดด้านหน้าของรถที่เกิดเหตุขัดข้องพร้อมเปิดสัญญาณไฟวับวาบ จากนั้นให้นำสายลากไปผูกหรือเกี่ยวบริเวณที่ขอเกี่ยวด้านหน้าของรถ โดยสายลากจะต้องมีความยาว ๓ - ๕ เมตร ก่อนจะลากจะต้องแจ้งผู้ขับขี่ ให้เปิดสวิตช์กุญแจที่แผงคอปวงมาลัยรถเพื่อป้องกันมิให้การบังคับเลี้ยวลื่นไถลในขณะที่ทำการลาก และให้สัญญาณการลากและหยุดรถ


(๔) ให้ลากรถมาไว้ในจุดที่ปลอดภัย เช่น ทางเข้าบริเวณทางขึ้นหรือทางลง

(๕) เมื่อการรถขัดข้องมาจอดไว้ในจุดที่ปลอดภัยแล้ว ให้ตรวจสอบสาเหตุเบื้องต้นและแจ้งให้ศูนย์ควบคุมฯ ประสานงานแจ้งให้รถกู้ภัยหรือรถยกลากจูงมาดำเนินการต่อไป

(๖) หากรถขัดข้องไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ให้ประสานงานศูนย์ควบคุมฯ เพื่อขอรถยกลากจูงมาดำเนินการแก้ไข โดยจะต้องแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ว่าใช้รถยกลากจูงขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ด้วย และระหว่างที่รถยกลากจูงพนักงานจัดการจราจรจะต้องจัดการจราจรบริเวณนั้น เพื่อเร่งระบายการจราจรให้รถยกลากจูงเดินทางมาในที่เกิดเหตุโดยเร็ว และจะต้องจัดการจราจรจนกว่ารถยกลากจูงจะดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ หรือหากการจราจรติดขัดและคับคั่งให้จัดการจราจรจนกว่าการจราจรเป็นปกติ โดยหาจุดยืนที่ปลอดภัยและการจอดรถต้องไม่กีดขวางการจราจรและรายงานสภาพการจราจรบริเวณที่เกิดเหตุให้ศูนย์ควบคุมฯ ทราบเป็นระยะๆ จนกว่าการจราจรจะเป็นปกติ

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของ พจ. (ใบ ว.๘)

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๕ ของ ๔๑

๙.๒) วิธีปฏิบัติการซึ่งนำหน้ารถบรรทุก

๑) เมื่อพนักงานจัดการจราจรมาเข้ากะตามเวลาที่กำหนด หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรตรวจเช็คจำนวนพนักงานที่มาปฏิบัติงานในกะนั้นๆ และมอบหมายหน้าที่การไปประจำด้านซึ่งนำหน้า

๒) หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรจะต้องตรวจความพร้อมการแต่งกายของพนักงานด้วย หากเข้ากะกลางคืนจะต้องสวมใส่เสื้อสะท้อนแสง และมีไฟฉายอย่างน้อย ๑ กระบอกต่อ ๑ ด้านและจัดแบ่งรถให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละด้าน และเมื่อถึงด้านแล้วให้แจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทราบ ว่ามีพนักงานฯ รหัสใดบ้าง ประจำด้านซึ่งนำหน้ารถใด ใช้รถรหัสใด ปฏิบัติงาน

๓) เมื่อพนักงานจัดการจราจรไปถึงที่ด้านซึ่งๆ จะต้องตรวจเช็คอุปกรณ์ด้านซึ่งๆ และอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ หากพบว่ามีอุปกรณ์ขัดข้องให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขและรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๔) พนักงานจัดการจราจรส่วนหนึ่งต้องอยู่ในอาคารด้านซึ่งๆ เพื่อแสดงผลแสดงการซึ่งนำหน้ารถและบันทึกรายละเอียดในการซึ่งนำหน้ารถแต่ละวันลงในแบบฟอร์มบันทึกการซึ่งนำหน้ารถบรรทุกทุกคันที่เข้าซึ่งนำหน้ารถ และพนักงานจัดการจราจรอีกส่วนหนึ่งอยู่หน้าด้านซึ่งๆ และอยู่บริเวณแทนซึ่งนำหน้ารถทำหน้าที่เรียกรถบรรทุกเข้าด้านซึ่งๆ และควบคุมให้รถขึ้นแทนซึ่งนำหน้ารถและหยุดรถบนแทนซึ่งในตำแหน่งที่เหมาะสม

๕) พนักงานจัดการจราจรที่ทำหน้าที่เรียกรถบรรทุกเข้าด้านซึ่งๆ จะต้องสังเกตดูรถบรรทุกที่จะใช้ทางพิเศษว่าบรรทุกสิ่งของมาหรือไม่ หากบรรทุกมาให้เรียกรถเข้าด้านซึ่งๆ โดยใช้สัญญาณนกหวีดควบคุมกันด้วย

๖) ด้านซึ่งนำหน้ารถสายรามอินทรา-อจธณรงค์แต่ละด้านซึ่งๆ จะมีเครื่องซึ่ง ๒ แบบ คือ แบบเคลื่อนที่ (Dynamic) และแบบหยุดนิ่ง (Static) ให้เลือกใช้แบบเคลื่อนที่ก่อนเมื่อพบว่าหน้ารถเกินจึงให้เข้าซึ่งแบบหยุดนิ่งอีกครั้งแต่หากหน้ารถไม่เกินให้ใช้ทางพิเศษได้

๗) การใช้เครื่องซึ่งแบบเคลื่อนที่ (Dynamic) จะต้องให้ผู้ขับซึ่งชะลอความเร็วหรือหยุดรถก่อนต่อจากนั้นให้ขับผ่านเครื่องซึ่งซึ่งๆ หลังจากวิ่งผ่านเครื่องซึ่งแล้ว ให้รถคันดังกล่าวจอดรอสักครู่ พนักงานที่อยู่ในอาคารด้านจะต้องดูผลที่จอแสดงผลหรือให้ดูที่ป้ายแสดงผลด้านนอก ว่าหน้ารถเกิดพิกัดตามกฎหมายกำหนดหรือไม่

๘) การใช้เครื่องซึ่งแบบหยุดนิ่ง (Static) จะต้องให้ผู้ขับซึ่งชะลอความเร็วหรือหยุดรถก่อนต่อจากนั้นให้ขับรถขึ้นแทนซึ่งนำหน้ารถ โดยให้พนักงานที่อยู่ประจำแทนซึ่งควบคุมและให้สัญญาณผู้ขับซึ่งเพื่อให้รถหยุดบนเครื่องซึ่งในตำแหน่งที่เหมาะสม โดยเพลารถทุกเพลจะต้องอยู่บนแทนซึ่ง หากเป็นรถพ่วงที่มีความยาวเกินกว่าแทนซึ่งให้ขึ้นซึ่งทีละช่วง คือ หัวลาก ๑ ครั้ง และหางพ่วง ๑ ครั้ง แล้วนำผลการซึ่งทั้ง ๒ ครั้งมารวมกัน พร้อมทำการบันทึกรายละเอียด

๙) การใช้เครื่องซึ่งนำหน้ารถแบบไม่ประจำที่ (ด้านซึ่งเฉพาะกิจ) ในกรณีตั้งจุดควบคุมนำหน้ารถบรรทุกบริเวณทางเข้าทางพิเศษหรือด่านเก็บค่าผ่านทางที่ไม่มีด้านซึ่งนำหน้ารถถาวรประจำทางเข้าหรือด่านเก็บค่าผ่านทางนั้น ให้ทำการจัดให้มีด้านซึ่งนำหน้ารถแบบไม่ประจำที่เป็นการเฉพาะกิจโดยปฏิบัติดังนี้

(๑) จัดให้มีพนักงานจัดการจราจรปฏิบัติงานอย่างน้อย จำนวน ๔ คน ได้แก่

- พนักงานเรียกรถเข้าซึ่ง จำนวน ๑ คน
- พนักงานควบคุมเครื่องซึ่งนำหน้ารถ จำนวน ๒ คน
- ผู้ควบคุมการปฏิบัติจำนวน ๑ คน

(๒) ตรวจสอบอุปกรณ์การซึ่งนำหน้ารถ ได้แก่ แผ่นเครื่องซึ่งนำหน้ารถพร้อมอุปกรณ์ เครื่องพิมพ์รายงานผลการซึ่งนำหน้ารถ และสายอุปกรณ์ต่อเชื่อมต่างๆ รวมทั้งระบบไฟที่ใช้กับเครื่องซึ่งให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา



คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร
“พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”

เอกสารเลขที่ : กจจ/๑

แก้ไขครั้งที่ ๓

วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

หน้าที่ ๒๖ ของ ๔๑

(๓) การตั้งจุดสำหรับทำการขังน้ำหนักให้ปฏิบัติดังนี้

(๓.๑) เลือกจุดสำหรับขังน้ำหนักที่สามารถมองเห็นรถบรรทุกได้ในระยะไกล

(๓.๒) จุดขังน้ำหนักต้องไม่เป็นทางโค้ง ทางหักศอก มีแสงสว่างที่เพียงพอและไม่กีดขวางการจราจร โดยตั้งจุดขังน้ำหนักด้านซ้ายก่อนเข้าด้านเก็บค่าผ่านทาง มีระยะห่างจากด้านเก็บค่าผ่านทางเพียงพอสำหรับให้รถบรรทุกน้ำหนักเกิน สามารถเปลี่ยนช่องทางไม่ใช้ทางพิเศษได้ หรือในกรณีไม่มีทางออกให้จัดพนักงานจัดการจราจรขับรถสายตรวจนำรถบรรทุกน้ำหนักเกินลงทางลงที่ใกล้ที่สุด และหากกรณีทางเข้าหรือด้านเก็บค่าผ่านทางมีทิศทางจราจรสำหรับรถบรรทุกเดินรถได้ในทางด้านขวาให้ตั้งจุดขังน้ำหนักทางด้านขวาในลักษณะเดียวกัน

(๓.๓) ให้มีป้ายหยุดตรวจและแสดงว่าเป็นด่านขังน้ำหนักพร้อมสัญญาณไฟวับวาบตั้งไว้ก่อนถึงบริเวณที่ทำการขังน้ำหนักไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร เพื่อแสดงให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้ในระยะไกลเพื่อจะได้ชะลอความเร็วของรถลง

(๓.๔) จัดให้มีรถสายตรวจหนึ่งคันที่มีสัญญาณไฟวับวาบจอดท่ามุม ๓๐ องศากับขอบไหล่ทางด้านซ้าย ณ บริเวณปลายจุดด่านขังน้ำหนักเพื่อทำการติดตามยานพาหนะที่ไม่ยอมหยุดตรวจหรือกรณีต้องนำลงทางลงที่ใกล้ที่สุด

(๓.๕) จุดที่ทำการวางแผนเครื่องขัง ต้องเป็นพื้นที่ที่มีความราบเสมอกันและทำการวางกรวยยางบังคับให้รถบรรทุกวิ่งเข้ามาในจุดขังน้ำหนักและวางกรวยยางจนสิ้นสุดพื้นที่ขังน้ำหนักถึงจุดที่รถบรรทุกออก โดยพนักงานที่ทำการขังน้ำหนักต้องให้สัญญาณให้ผู้ขับขี่ขับรถขึ้นบนเสื่อขังน้ำหนักพร้อมกันทั้ง ๒ ล้อ และให้รถหยุดขังบนแผ่นขังน้ำหนักพร้อมทั้งจดบันทึกค่าน้ำหนักที่ได้และทำการขังน้ำหนักให้ครบทุกเพลลา โดยให้รถเคลื่อนตัวอย่างช้าๆ จนเพลลาสุดท้ายพ้นจากเสื่อเครื่องขัง และให้ผู้ขับขี่หยุดรอเพื่อรวมผลการขังน้ำหนักพร้อมทำการบันทึกรายละเอียด


(๓.๖) หากพบว่ารถบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑๑ และกรณีห้ามใช้ทางพิเศษให้จัดการจราจรให้รถคันดังกล่าวออกจากทางพิเศษ แต่หากไม่มีทางออกให้นำรถคันดังกล่าวลงจากทางพิเศษในทางลงที่ใกล้ที่สุด

(๓.๗) เมื่อเลิกปฏิบัติงานให้จัดทำรายงานส่งผู้บังคับบัญชาเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานด่านขังน้ำหนักประจำที่

๑๐) หากผลการขังน้ำหนักรถบรรทุกไม่เกินพิกัดตามที่กฎหมายกำหนดให้พนักงานจัดการจราจรแจ้งผู้ขับขี่รถคันดังกล่าวให้เดินรถในทางพิเศษได้

๑๑) หากผลการขังน้ำหนักรถบรรทุกเกินพิกัดจากที่กฎหมายกำหนดให้พนักงานจัดการจราจรเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่พร้อมกับแจ้งข้อหาให้ผู้ขับขี่ทราบ และให้เขียนบันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ใบนำส่ง) พร้อมแนบใบขับขี่และนำผู้ขับขี่ส่งมอบให้ตำรวจทางด่วนที่ประจำอยู่ที่ด่านเก็บค่าผ่านทาง หรือนำส่งสถานีตำรวจทางด่วนหรือสถานีตำรวจท้องที่ (กรณีนอกเขตนครบาล) เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป และไม่อนุญาตให้รถคันดังกล่าวใช้ทางพิเศษ

๑๒) การนำผู้ขับขี่ไปส่งที่สถานีตำรวจ ให้พนักงานจำนวน ๒ คนเป็นผู้นำส่ง ส่วนพนักงานที่เหลือให้ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๗ ของ ๔๑

๑๓) เมื่อเลิกปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละกะให้หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจร รวบรวมบันทึกเกี่ยวกับการซ้มน้ำหนักแต่ละด่านพร้อมใบสรุปการซ้มน้ำหนักเสนอให้ผู้บังคับบัญชาทราบในแต่ละกะ


๑๔) ในระหว่างทำการซ้มน้ำหนักรถบรรทุก จะต้องตรวจสอบสภาพรถด้วยว่ามีสภาพเรียบร้อยหรือไม่ สิ่งที่บรรทุกมาเย็นล้าหรือปกปิดอย่างรัดกุมดีพอหรือไม่ ถ้าเป็นรถบรรทุกของเหลวมีการรั่วไหลหรือไม่ เช่น สารเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันพืช และอื่นๆ ซึ่งอาจจะเกิดอันตรายต่อผู้ใช้ทางได้ จะต้องไม่อนุญาตให้เดินรถในทางพิเศษ

๑๕) นอกจากการซ้มน้ำหนักรถบรรทุกแล้ว พนักงานจัดการจราจรจะต้องตรวจสอบรถที่ห้ามมิให้เดินรถในทางพิเศษ เช่น รถจักรยาน ล้อเลื่อน รถจักรยานยนต์ รถยนต์สามล้อ รถแทรกเตอร์ รถฝึกหัดขับ รถเพื่อการโฆษณา รถที่มีขนาดความสูงเกิน ๔ เมตร รถที่มีขนาดกว้างเกิน ๒.๕ เมตร รถที่มีรัศมีวงเลี้ยวเกิน ๑๒ เมตร และรถกระบะบรรทุกคนท้ายกระบะโดยไม่มีหลังคาปกปิดมิดชิด เป็นต้น

๑๖) ในช่วงเวลากลางคืนหากมีอุบัติเหตุร้ายแรง ให้หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรจัดพนักงานจัดการจราจรไปช่วยจัดการจราจรในที่เกิดเหตุ หรือกรณีได้รับการร้องขอจากศูนย์ควบคุมฯ

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของ พจ. (ใบ ว.๘)
- แบบรายงานการซ้มน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน
- แบบรายงานสรุปการซ้มน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน
- แบบบันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่ (กรณีนำส่งพนักงานสอบสวน)

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๘ ของ ๔๑

๙.๓) วิธีปฏิบัติการตั้งจุดตรวจกวดขันรถที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

เมื่อพนักงานจัดการจราจรมาปฏิบัติงานเข้ากะตามตารางที่กำหนด หรือตามที่ได้กำหนดแผนการตั้งจุดตรวจกวดขันไว้ในแต่ละวัน หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรจะต้องตรวจสอบแผนการตั้งจุดตรวจกวดขันในแต่ละวัน เพื่อมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละคนในการตั้งจุดตรวจกวดขัน พร้อมทั้งตรวจสอบการแต่งเครื่องแบบของพนักงานจัดการจราจรให้ถูกต้องตามระเบียบของ กทพ. ก่อนจะออกปฏิบัติหน้าที่จะต้องตรวจความเรียบร้อยของรถทุกครั้ง เมื่อขับรถขึ้นทางพิเศษให้ขับรถโดยใช้ความเร็วตามกฎหมายกำหนด ไม่ขับรถเป็นที่น่าหวาดเสียว หากใช้รถจักรยานยนต์ควรขับในช่องทางด้านซ้าย เมื่อเข้าประจำจุดจะต้องแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทราบการตั้งจุดตรวจจำนวนพนักงานจัดการจราจรและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ร่วมปฏิบัติงานพร้อมรหัสประจำตัว เมื่อเลิกจุดตรวจให้รวบรวมผลการตั้งจุดตรวจแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทราบอีกครั้ง การยืนปฏิบัติงานจุดตรวจจะต้องยืนอยู่ในที่ปลอดภัยและเห็นเด่นชัด ไม่สูบบุหรี่หรืออ่านหนังสือพิมพ์ซึ่งจะทำให้เสียภาพพจน์ต่อผู้พบเห็น และหากพบรถกระเบาะหรือรถบรรทุกที่ผิดกฎหมายจะต้องปฏิบัติดังนี้

๑) กรณีตั้งจุดตรวจกวดขัน บริเวณด่านเก็บค่าผ่านทางพิเศษที่มีช่องทางสำหรับรถบรรทุกที่บรรทุกน้ำหนักเกินพิกัดออก


- (๑) ตั้งจุดตรวจในพื้นที่ที่มีระยะห่างเพียงพอที่สามารถให้รถที่กระทำความผิดออกทางช่องทางของรถบรรทุกที่บรรทุกน้ำหนักเกินพิกัดออกได้ด้วยความสะดวกและปลอดภัย
- (๒) เมื่อตรวจพบรถที่กระทำความผิดให้ทำการเรียกและจัดที่จอดรถในช่องทางด้านซ้ายหรือที่ที่เห็นว่าปลอดภัยไม่กีดขวางการจราจร เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- (๓) ทำความเคารพพร้อมทั้งใช้วาจาและกริยาที่สุภาพในการชี้แจงให้รถที่กระทำความผิดทราบเหตุผลที่มีให้ใช้ทางพิเศษ และทำบันทึกส่งมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ร่วมปฏิบัติดำเนินคดีต่อไป
- (๔) หากผู้ขับขีรถที่ผิดกฎหมายไม่พอใจในการจับกุม พนักงานจัดการจราจรควรหลีกเลี่ยงการตอบโต้หรือโต้แย้งอันอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท และแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทางพิเศษทราบ

๒) กรณีตั้งจุดตรวจกวดขัน หลังด่านจัดเก็บค่าผ่านทางพิเศษที่ไม่มีช่องทางสำหรับรถบรรทุกน้ำหนักเกินพิกัดออก

- (๑) ตั้งจุดตรวจในพื้นที่ที่อยู่ในช่องทางด้านซ้ายมีระยะห่างจากช่องเก็บค่าผ่านทางเพียงพอสำหรับการเรียกรถที่กระทำความผิดจอดเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- (๒) เมื่อตรวจพบรถที่กระทำความผิดให้ทำการเรียกและจัดที่จอดรถในช่องทางด้านซ้ายหรือที่ที่เห็นว่าปลอดภัยไม่กีดขวางการจราจรเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- (๓) ทำความเคารพพร้อมทั้งใช้วาจาและกริยาสุภาพในการชี้แจงให้รถที่กระทำความผิดทราบเหตุผลที่มีให้ใช้ทางพิเศษ และทำบันทึกส่งมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ร่วมปฏิบัติดำเนินคดีต่อไป
- (๔) ให้นำรถที่กระทำความผิดลงทางลงทางพิเศษที่ใกล้ที่สุด หากผู้ขับขีรถที่ผิดกฎหมายไม่พอใจในการจับกุม พนักงานจัดการจราจรควรหลีกเลี่ยงการตอบโต้หรือโต้แย้งอันอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท และแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทางพิเศษทราบ

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของ พจ. (ใบ ว.๘)
- แบบฟอร์มรายงานการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร
- แบบฟอร์มสรุปผลการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร
- แบบฟอร์มบันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่ (กรณีนำส่งพนักงานสอบสวน)

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๒๙ ของ ๔๑

๙.๔) แนวทางการปฏิบัติการตรวจสอบรถบรรทุกวัตถุอันตราย

เพื่อเป็นการควบคุมการเดินรถวัตถุอันตราย จำนวน ๖๓ ชนิด ตามที่ กทพ. ได้ประกาศข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่องการห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยวัตถุอันตราย ทั้ง ๖๓ ชนิด หากผู้ประกอบการขนส่งวัตถุอันตรายจะใช้ทางพิเศษ ต้องแจ้งเส้นทางและวัตถุที่บรรทุกให้ กทพ. ทราบ เพราะถือว่าเป็นวัตถุอันตรายที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างสูง หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นในทางพิเศษ ดังนั้น พนักงานจัดการจราจรจะต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) พนักงานจัดการจราจร ที่ประจำด่านซึ่งนำหน้าจะต้องเรียกตรวจสอบรถบรรทุกวัตถุอันตรายทุกคัน โดยตรวจสอบรหัสยูเอ็นดับเบอร์ (UN NUMBER) ว่าเป็นวัตถุอันตราย ที่ กทพ. กำหนดใน ๖๓ ชนิดหรือไม่ โดยตรวจสอบได้จากเอกสารประจำด่านซึ่งนำหน้าหรือวิทยุสอบถามจากพนักงานสื่อสารประจำศูนย์ควบคุม

๒) หากรถคันดังกล่าวบรรทุกวัตถุอันตรายตรงตามที่ กทพ. กำหนด ต้องตรวจสอบการอนุญาตให้เดินรถในทางพิเศษโดยดูจากสติ๊กเกอร์ที่ติดหน้ารถ จะต้องเป็นสติ๊กเกอร์ที่แผ่นกสีสารออกให้ ซึ่งสติ๊กเกอร์จะระบุ

(๑) เลขที่ที่ออกใบอนุญาต

(๒) หมายเลขทะเบียนรถ

(๓) ชื่อความอนุญาตให้เดินรถในปีใด

(๔) และด้านหลังสติ๊กเกอร์จะระบุสาระสำคัญของข้อบังคับฯ ไว้ให้ผู้ขับขี่ทราบ

๓) ตรวจสอบใบอนุญาตขับรถต้องเป็นใบอนุญาตขับขี่ประเภทที่ ๔ สำหรับรถบรรทุกวัตถุอันตรายเท่านั้น หากผู้ขับขี่ไม่ได้รับอนุญาต ห้ามรถคันนั้นใช้ทางพิเศษ

๔) ตรวจสอบใบอนุญาตขนส่งวัตถุอันตรายว่าถูกต้อง เป็นวัตถุชนิดเดียวกันกับฉลาก UN NUMBER ที่ติดไว้ด้านข้างรถ และเส้นทางที่จะเดินรถถูกต้องตามที่แจ้งไว้กับ กทพ. หรือไม่

๕) เดินรถในเส้นทางห้ามตั้งแต่ต่างระดับพญาไทถึงถนนงามวงศ์วานหรือไม่

๖) ตรวจสอบเดินรถในระหว่างเวลาห้าม ๐๕.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. และระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. หรือไม่ ยกเว้นรถบรรทุกน้ำมันให้เป็นไปตามข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจร เรื่องการห้ามรถบรรทุกน้ำมันตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๕๕


๗) หากตรวจสอบพบรถที่ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับพนักงานจราจร ให้สั่งห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายนั้นใช้ทางพิเศษ พร้อมแจ้งศูนย์ควบคุมทราบและบันทึกการปฏิบัติตามแบบฟอร์มไว้เป็นหลักฐาน

๘) หากตรวจสอบพบรถวัตถุอันตรายเดินรถในทางพิเศษในเวลาห้าม หรือในเส้นทางห้ามให้หยุดรถคันดังกล่าว และแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทราบ ขอเจ้าหน้าที่ตำรวจทางด่วนออกใบสั่ง และนำลงจากทางพิเศษในทางลงที่ใกล้ที่สุด

แบบฟอร์มที่ใช้

- แบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของ พจ. (ใบ ว.๘)

- แบบฟอร์มรายงานการปฏิบัติงานด่านซึ่งนำหน้าหรือแบบฟอร์มรายงานการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๐ ของ ๔๑

๑๐. การรายงานการปฏิบัติงาน


๑) ก่อนเริ่มปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรในแต่ละกะ หลังจากหัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรได้ตรวจสอบการมาปฏิบัติงานของพนักงานจัดการจราจรในกะนั้นแล้ว หัวหน้าชุดปฏิบัติการจะต้องจัดส่งแบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของแต่ละชุดตามที่ได้มอบหมายให้พนักงานจัดการจราจรปฏิบัติงานให้หัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจรเพื่อจัดทำรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของพนักงานจัดการจราจร (ใบ ว.๘) ของกะนั้น รายงานหัวหน้าแผนกทราบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานจัดการจราจรทุกคนว่าปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดจัดการจราจรที่ใดบ้างและปฏิบัติงานด้านขังน้ำหนักรถที่ด่านใดหรือปฏิบัติงานกวดขันวินัยจราจรที่จุดใดบ้างเป็นต้น

๒) เมื่อพนักงานจัดการจราจรปฏิบัติหน้าที่ประจำวันตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้น แล้วต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบรายงานหัวหน้าแผนกทราบ ดังนี้

- รายงานการขังน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด)
- รายงานการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด)

โดยหัวหน้ากะพนักงานจัดการจราจร จะเป็นผู้สรุปรายงานการปฏิบัติงานของแต่ละกะในแต่ละวัน รายงานหัวหน้าแผนกทราบต่อไป

๓) แผนกจัดการจราจรทุกแผนก จะจัดทำรายงานสรุปการขังน้ำหนักรถบรรทุกและการกวดขันวินัยจราจรประจำวัน ประจำเดือน รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ และจัดส่งให้กองวางแผนปฏิบัติการทราบเป็นข้อมูลต่อไป

 EXAT อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๑ ของ ๔๑

๑๑. วิธีปฏิบัติเมื่อมีขบวนเสด็จพระราชดำเนินในทางพิเศษ

๑) ในขณะที่พนักงานจัดการจราจรปฏิบัติหน้าที่จัดการจราจรในทางพิเศษ เมื่อมีเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินผ่านจุดที่ปฏิบัติงานให้พนักงานจัดการจราจรปฏิบัติดังนี้

- (๑) ยืนท่าตามระเบียบพักในลักษณะหันหลังให้ทางท่ามุม ๔๕ องศาเฉียงไปในทิศทางที่จะเสด็จพระราชดำเนินมาโดยไม่ต้องถวายความเคารพ
- (๒) ห้ามสวมแว่นตาดำหรือแว่นกันแดด หรือเคี้ยวหมากฝรั่ง
- (๓) สวมหมวกใส่สายรัดคางและตรวจสอบการแต่งกายให้เรียบร้อย
- (๔) แจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทราบตำแหน่งที่ยืนถวายความปลอดภัยอยู่

๒) กรณีตรวจพบรถจอดขัดข้อง จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือนำรถลงจากทางพิเศษโดยเร็ว กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันทีจะต้องรีบแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ทราบ เพื่อประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและนำรถจอดชิดขอบทางด้านซ้ายและจอดค้ำครองอยู่ด้านหลังรถ โดยให้ผู้ที่มาขับรถทุกคนเข้าไปนั่งในรถของตน และพนักงานจัดการจราจรเข้าไปนั่งในรถสายตรวจเช่นเดียวกันจนกว่าขบวนจะเสด็จผ่านไป ถ้าหากพนักงานจัดการจราจรใช้รถจักรยานยนต์ให้จอดค้ำครองด้านหลังและต้องยืนท่าตามระเบียบพักหันหน้าไปทางขอบทางด้านซ้ายจนกว่าขบวนเสด็จฯ จะเสด็จผ่านและแจ้งให้ศูนย์ควบคุมฯ ประสานงานกู้ภัย เพื่อมาดำเนินการช่วยเหลือต่อไป


๓) กรณีตรวจสอบพบรถเกิดอุบัติเหตุ ให้สอบถามคู่กรณีหากตกลงกันได้ให้นำลงจากทางพิเศษโดยเร็ว กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันทีหรือตกลงกันไม่ได้จะต้องนำรถคู่กรณีจอดชิดขอบทางด้านซ้ายและจอดค้ำครองอยู่ด้านหลังรถคู่กรณี โดยให้ผู้ที่มาขับรถทุกคนเข้าไปนั่งรออยู่ในรถของตนหรือในรถสายตรวจ และพนักงานจัดการจราจรเข้าไปนั่งในรถสายตรวจเช่นเดียวกัน จนกว่าขบวนจะเสด็จผ่านไป ถ้าหากพนักงานฯ ใช้รถจักรยานยนต์หลังจากนำรถคู่กรณีจอดชิดขอบทางด้านซ้ายแล้ว ให้จอดรถจักรยานยนต์ค้ำครองด้านหลังและต้องยืนท่าตามระเบียบพักหันหน้าไปทางขอบทางด้านซ้ายจนกว่าขบวนเสด็จจะผ่านไปและแจ้งศูนย์ควบคุมฯ ให้พนักงานกู้ภัยมาดำเนินการตามขั้นตอนให้ความช่วยเหลืออุบัติเหตุ

๔) กรณีที่เกิดอุบัติเหตุมีผู้ได้รับบาดเจ็บ ให้พนักงานจัดการจราจรนำคนเจ็บส่งโรงพยาบาลที่ใกล้เคียงโดยทันที และหากมีพนักงานจัดการจราจรอยู่ที่เกิดเหตุ ให้ดำเนินการจัดการจราจรและประสานงานกู้ภัยให้สามารถเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุโดยเร็ว

๕) หากพบเห็นของตกหล่น ที่อาจจะเกิดอันตราย เช่น ท่อนไม้ เศษยางรถยนต์ลิ่งกระดาช ซากสัตว์ เป็นต้น ให้เก็บพันทัดขวางทันที และรายงานสิ่งที่พบเห็นและการดำเนินการแก้ไขให้ศูนย์ควบคุมฯ ทราบ

๖) ในระหว่างที่ขบวนเสด็จพระราชดำเนินอยู่ในทางพิเศษ ห้ามมิให้รถสายตรวจหรือรถอื่นที่มีสัญญาณไฟวับวาบวิ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามเปิดสัญญาณไฟวับวาบและไซเรนโดยเด็ดขาด และหากขับซิ่งรถจักรยานยนต์อยู่ในฝั่งตรงข้ามให้จอดรถจักรยานยนต์ชิดขอบทางและยืนท่าตามระเบียบพักโดยหันหลังให้ทาง

๗) หลังจากขบวนเสด็จฯ ผ่านไปเรียบร้อยแล้วตำรวจทางด่วนจะทำการเปิดการจราจรให้รถใช้ทางพิเศษได้ตามปกติ

	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๒ ของ ๔๑

๑๒. ขั้นตอนการปฏิบัติในการแยกรถ กรณีเกิดอุบัติเหตุในทางพิเศษ

๑) ข้อกฎหมาย

(๑.๑) พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔ (๓๘) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร
 มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัยหรือไม่สะดวกในการจราจร
 ในอาณาบริเวณใด เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควรและจำเป็น
 เกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณนั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดหรือคนเดินเท้าเดินในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๔) กำหนดทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดให้รถเดินทางเดียว
- ทั้งนี้ ขั้วระยะเวลาเท่าที่จำเป็น

(๑.๒) พ.ร.บ. การทางพิเศษฯ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานจราจรหรือ
 พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษ ยกเว้นอำนาจ
 เปรียบเทียบ

(๑.๓) ป.วิอาญา


มาตรา ๒ (๑๑) “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการ
 ทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา
 เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

มาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์
 จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและ
 พิสูจน์ให้เห็นความผิด

๒) การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

(๒.๑) เมื่อขับรถมาถึงสถานที่เกิดเหตุแล้วต้องจอดรถให้ถูกที่ เพราะขณะนั้นการจราจรติดขัดอยู่แล้ว
 เนื่องจากอุบัติเหตุ จะต้องระวังอย่าจอดรถให้การจราจรติดขัดมากยิ่งขึ้น ต้องจอดรถให้ใกล้กับสถานที่เกิดเหตุให้
 มากที่สุด และห่างจากความคับคั่งของการจราจรเท่าที่สามารถจะทำได้ ซึ่งบางครั้งอาจต้องใช้รถเป็นเครื่องกั้นถนน
 เพื่อเตือนให้ยานพาหนะที่ผ่านไปมาระมัดระวัง ก็จะต้องจอดกั้นในที่ที่มองเห็นได้ชัดเจน พร้อมให้สัญญาณไฟฉุกเฉินหรือ
 สัญญาณไฟวาวบวมไม่ควรจอดรถในทางโค้ง ทางเลี้ยว

(๒.๒) ช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ เมื่อมาถึงสถานที่เกิดเหตุและมีผู้บาดเจ็บ จะต้องช่วยเหลือนำผู้บาดเจ็บ
 ไปโรงพยาบาลโดยด่วน ระหว่างนำส่งโรงพยาบาลควรทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ให้จดชื่อ ที่อยู่ผู้บาดเจ็บไว้ด้วย
 และจะต้องเก็บรวบรวมทรัพย์สินของผู้บาดเจ็บทั้งที่ตกอยู่ในสถานที่เกิดเหตุภายในรถยนต์ ทำบันทึกไว้ ถ้าคนเจ็บ
 อนุญาตให้มอบกับญาติหรือผู้ใดก็มอบให้ แต่หากคนเจ็บหมดสติการเก็บทรัพย์สินควรระมัดระวัง ให้เก็บไว้โดยจด
 ทำบัญชีและมอบต่อพนักงานสอบสวนโดยเร็ว

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๓ ของ ๔๑


(๒.๓) ป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ควรเร่งรีบจัดทำเครื่องหมายรถคู่กรณี รอยห้ามล้อตลอดจนร่องรอยหลักฐานอื่นๆ แล้วแยกคู่กรณีให้พ้นจากการกีดขวางการจราจร หากเป็นไปได้สถานที่เกิดเหตุต้องพยายามรักษาให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนอย่างถูกต้องและป้องกันอุบัติเหตุครั้งต่อไป

๓) การบันทึกรายละเอียดเบื้องต้น

- (๑) เวลาที่บันทึกและเวลาเกิดเหตุ
- (๒) สถานที่เกิดเหตุ จะต้องชัดเจน
- (๓) ร่องรอยที่พบในสถานที่เกิดเหตุ และลักษณะของรถคู่กรณีให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับ ยี่ห้อ ชนิดรถ สี หมายเลขทะเบียน ทิศทางที่แล่นมาและจะแล่นไป สถานที่ชนหรือจุดที่รถชนอยู่ตรงส่วนใดของรถแต่ละคัน ตำแหน่งของรถแต่ละคันหลังเกิดเหตุ
- (๔) ชื่อ ที่อยู่ เพศ หมายเลขใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่รถแต่ละคัน
- (๕) ชื่อ ที่อยู่ เพศ ผู้บาดเจ็บ
- (๖) สภาพผิวการจราจร และสภาพดินฟ้าอากาศขณะเกิดเหตุ
- (๗) ชื่อ ที่อยู่ ของบุคคลที่เห็นเหตุการณ์ และเป็นพยาน

๔) วิธีการทำแผนที่เกิดเหตุ

- (๑) ควรตั้งทิศให้หัวกระดาดอยู่ทิศเหนือ เพื่อความสะดวกในการดูและเขียนเครื่องหมายทิศ
- (๒) มาตรฐานในการเขียนแผนที่ควรให้เหมาะสม และให้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด
- (๓) ให้วัดความกว้างของถนน ซึ่งเป็นสถานที่เกิดเหตุว่ามีความกว้างกี่เมตร มีช่องทางเดินรถกี่ช่องทาง มีไหล่ทางหรือไม่ แต่ละช่องเดินรถกว้างเท่าไร
- (๔) กำหนดภาพรถคู่กรณีทั้งหมดลงในแผนที่ โดยให้วัดจากขอบถนนขอบทางถึงล้อหน้าและล้อหลัง ทั้งล้อด้านซ้ายและด้านขวา ว่าห่างขอบถนนด้านละเท่าไร รถแต่ละคันห่างจากจุดชนเท่าไร จุดชนอยู่ที่ใด
- (๕) เมื่อทำจัดทำแผนที่เสร็จให้คู่กรณีและพยานดู เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้คู่กรณีและพยานทุกฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน
- (๖) หากคู่กรณีฝ่ายใดหรือพยานโต้แย้งแผนที่ว่าไม่ถูกต้องให้จัดทำแผนที่ขึ้นอีกแผนที่หนึ่งหรือหลายแผนที่ให้คู่กรณีหรือพยานแต่ละคนตรวจสอบและลงลายมือชื่อไว้
- (๗) การจัดทำแผนที่สังเขปที่เกิดเหตุขึ้น หากสามารถจัดทำได้ในขณะที่ยังมีได้ทำการเคลื่อนย้าย ยวดยานที่เกิดเหตุออก ก็จะทำได้สามารถกำหนดจุดตำแหน่ง และทิศทางได้ตรงกับความเป็นจริงได้มาก แต่หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการไม่เคลื่อนย้ายอาจส่งผลกระทบต่อสภาพปัญหาการจราจรติดขัดและอาจเกิดอุบัติเหตุซ้ำซ้อนก็ควรกำหนดจุดทำเครื่องหมายบนพื้นทางเพื่อแสดงรายละเอียดแล้วจึงเคลื่อนย้ายยวดยานและวัตถุพยานออก จากนั้นจึงจัดทำแผนที่เกิดเหตุ
- (๘) นอกเหนือจากการทำแผนที่เกิดเหตุแล้ว อาจจะทำให้มีการถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายรูปหรือบันทึกภาพด้วยเครื่องถ่ายวิดีโอก็ยิ่งทำให้สามารถเก็บรายละเอียดได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความรุนแรง ความซับซ้อนของคดี และความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ และความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติด้วย
- (๙) นำคู่กรณีและรถคันเกิดเหตุพร้อมเอกสารแผนที่ที่ได้จัดทำไว้ นำส่งพนักงานสอบสวนต่อไป

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๔ ของ ๔๑

๑๓. การพิจารณาลักษณะรถยนต์บรรทุกสิ่งของที่ห้ามเดินรถในทางพิเศษ

เพื่อให้การใช้ทางพิเศษเป็นไปอย่างปลอดภัย พนักงานจัดการจราจรทุกคนควรตระหนักในการเข้มงวดกวดขันรถยนต์ที่บรรทุกสิ่งของที่将会เดินในทางพิเศษ ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นมาตรการสำหรับความปลอดภัยให้รถที่ตามมาด้านหลังหรือด้านข้างได้สังเกต และเพื่อเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้โดยพิจารณา ดังนี้

๑) ข้อกำหนด

(๑.๑) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔. ห้ามมิให้รถดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษ

(๘) รถที่มีขนาดความสูงของตัวรถหรือความสูงของสิ่งที่ยกขึ้นสูงของตัวรถ เมื่อวัดจากพื้นทางเกิน ๔.๐๐ เมตร หรือมีขนาดความกว้างของตัวรถรวมทั้งสิ่งที่ยกขึ้นสูงของตัวรถเกิน ๒.๕๐ เมตร หรือมีรัศมีวงเลี้ยวเกิน ๑๒.๐๐ เมตร

(๙) รถซึ่งบรรทุกทุกคนในกระบะท้าย โดยไม่จัดให้มีหลังคาปกปิดมิดชิด และที่นั่งสองแถวมั่นคงแข็งแรง อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลและทรัพย์สิน

(๑๐) รถซึ่งบรรทุกสัตว์ หรือสิ่งของในกระบะท้ายหรือส่วนท้ายรถโดยไม่จัดให้มีสิ่งป้องกันไม่ให้สัตว์หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น ร่วงไหล หรือปลิวไปจากรถ อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๑.๒) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๕ รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถขณะที่อยู่ในทางเดินรถ และในเวลาากลางคืนต้องเปิดไฟ ตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๖ ผู้ขับขี่ต้องจุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุดของสิ่งที่ยกขึ้นสูงของตัวรถนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

ฯลฯ

(๑.๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ออกตามความใน พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๑. รถโรงเรียน รถบรรทุก หรือรถบรรทุกคนโดยสาร บรรทุกของได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับส่วนกว้าง ไม่เกินส่วนกว้างของตัวรถ

(๒) สำหรับส่วนยาว

(ก) ในกรณีที่เป็นรถยนต์ ด้านหน้ายื่นไม่เกินหน้าหม้อหรือกันชน ด้านหลังยื่นพ้นตัวรถ


ไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร

ฯลฯ

(๑.๔) ข้อกำหนดกรมตำรวจ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๒ เรื่อง ชนิดลักษณะจำนวนของธงหรือไฟสัญญาณสำหรับรถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ

๑. ธงมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ยาว ๔๕ เซนติเมตร ทำด้วยผ้าหรือวัสดุสังเคราะห์สีแดงเรืองแสง ไม่ขาดชำรุดหรือเปราะเปื้อนจนเสื่อมสภาพการเรืองแสง

๒. ไฟสัญญาณแสงแดงส่องออกท้ายรถให้สามารถเห็นแสงไฟได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๕ ของ ๔๑

๒) ข้อพิจารณา

ในการพิจารณารถยนต์ที่บรรทุกสิ่งของว่าลักษณะของการบรรทุกแบบใดที่ต้องห้ามไม่ให้เดินรถในทางพิเศษพิจารณาได้จากข้อเท็จจริงและข้อกำหนดตามระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษประกอบ พ.ร.บ. จราจรทางบก ตามข้อ ๒. ดังนี้

(๒.๑) การบรรทุกสิ่งของ (ความกว้าง, ความยาว, ความสูง)

- (๑) การบรรทุกนั้นเมื่อรวมสิ่งของที่บรรทุกและความกว้างของตัวรถจะต้องไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร
- (๒) การบรรทุกนั้นความยาวต้องไม่เกินดังนี้
- (๓) ด้านหน้ายื่นไม่เกินหน้าหม้อหรือกันชนรถ
- (๔) ด้านหลังยื่นพ้นตัวรถไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร
- (๕) ความสูงเมื่อวัดจากพื้นทาง รวมตัวรถ และสิ่งของที่บรรทุกต้องสูงไม่เกิน ๔.๐๐ เมตร

(๒.๒) การผูกมัดหรือปกคลุมสิ่งของที่บรรทุก


- (๑) กรณีบรรทุกคนในกระบะท้าย ต้องมีหลังคาปกปิดมิดชิด มั่นคงแข็งแรง เพื่อป้องกันอันตรายแก่บุคคลและทรัพย์สิน
- (๒) กรณีบรรทุกสิ่งของในกระบะท้าย หรือกรณีรถยนต์นั่งส่วนบุคคลบรรทุกสิ่งของในส่วนท้ายรถรถยนต์นั้นต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันไม่ให้สิ่งของที่บรรทุก ตกหล่น รั่วไหล หรือปลิวไปจากตัวรถ อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นได้

(๒.๓) การติดธงหรือไฟสัญญาณสำหรับรถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ

รถยนต์ที่บรรทุกสิ่งของเกินความยาวของตัวรถต้องปฏิบัติดังนี้


- (๑) ในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงเรืองแสง มีลักษณะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๓๐ X ๔๕ ซม. และต้องไม่ขาดชำรุดหรือเปรอะเปื้อนหรือเสื่อมสภาพการเรืองแสง
- (๒) ในเวลากลางคืนต้องติดไฟสัญญาณแสงแดงส่องจากท้ายรถมองเห็นได้ระยะ ๑๕๐ เมตร

ดังนั้น หลักเกณฑ์ที่จะใช้พิจารณาอนุญาตให้เดินรถในทางพิเศษได้หรือไม่ต้องพิจารณาตามข้อ (๒.๑) – (๒.๓) ประกอบกัน ซึ่งผู้ขับขี่รถยนต์ที่บรรทุกสิ่งของจะต้องปฏิบัติตาม เช่น หากรถคันใดบรรทุกสิ่งของมีความยาวไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร แต่ไม่ติดธงสัญญาณสามารถห้ามใช้ทางพิเศษได้ หรือกรณีผูกมัดหรือปกคลุมสิ่งของเพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งของที่บรรทุกตกหล่น รั่วไหล หรือปลิวไปจากรถ สามารถใช้ดุลยพินิจได้ว่าการผูกมัดหรือปกคลุมของนั้นเพียงพอสำหรับการป้องกันไม่ให้สิ่งของนั้นปลิว ตกหล่น หรือรั่วไหลไปจากรถหรือไม่ ซึ่งหากเห็นว่าการบรรทุกสิ่งของนั้นอาจตกหล่น รั่วไหลหรือปลิวไปจากรถ อันอาจเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้ใช้ทางอื่นพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องไม่อนุญาตให้เดินรถในทางพิเศษ

 EXAT การขนส่งแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๖ ของ ๔๑

๑๔. ตารางเวลาห้ามรถบรรทุกเดินในทางพิเศษ

ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ		
เวลาห้ามรถบรรทุกน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๕ (ทางพิเศษทุกสายทาง ยกเว้น ทางพิเศษอุดรรัถยา ทางพิเศษบูรพาวิถี และ ทางพิเศษกาญจนภิเษก)	เวลาห้ามรถบรรทุกทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๕ (ทางพิเศษทุกสายทาง ยกเว้น ทางพิเศษบูรพาวิถี และทางพิเศษกาญจนภิเษก)	เวลาห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๕ (ทางพิเศษทุกสายทาง ยกเว้น ทางพิเศษอุดรรัถยา ทางพิเศษบูรพาวิถี และ ทางพิเศษกาญจนภิเษก)
๑) รถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง (น้ำมันใส) ๖ ล้อ - ๑๐ ล้อ เวลาห้าม ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น.	๑) รถบรรทุก ๖ ล้อ เวลาห้าม ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. และ ๑๖.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ	๑) รถบรรทุกวัตถุอันตราย เวลาห้าม ๐๕.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. และ ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ทุกวัน
๒) รถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง (น้ำมันใส) กึ่งพ่วงและพ่วงสองตอน เวลาห้าม ๐๕.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ทุกวัน	๒) รถบรรทุก ๑๐ ล้อขึ้นไป และรถพ่วง เวลาห้าม ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. และ ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ	๒) ทางพิเศษศรีรัช ตั้งแต่ต่างระดับ พญาไท - ถนนงามวงศ์วาน ห้ามเดินรถตลอดเวลา
๓) รถบรรทุกน้ำมันอุตสาหกรรม (น้ำมันเตา) ตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วง เวลาห้าม ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. และ ๑๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ		๓) กำหนดความเร็ว ทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช ไม่เกิน ๖๐ กม./ชม. ทางพิเศษบูรพาวิถี ทางพิเศษอุดรรัถยา ทางพิเศษกาญจนภิเษก ไม่เกิน ๗๐ กม./ชม.
๔) รถบรรทุกน้ำมันประเภทอื่น เช่น น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันพืช น้ำมันดิบ ตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วง เวลาห้าม ๐๖.๐๐ - ๑๐.๐๐ น. และ ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ		

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๗ ของ ๔๑

๑๕. ตารางเปรียบเทียบพิกัดน้ำหนักรถบรรทุกในทางพิเศษ

ตารางเปรียบเทียบพิกัดน้ำหนักรถบรรทุกในทางพิเศษ ตามระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ.๒๕๕๕			
ลำดับที่	ชนิดรถ	ข้อ ๕ (ทางพิเศษสายเฉลิมมหานคร/บูรพาวิถี/ ฉลองรัช/ศรีรัช/อุดรรัถยา)	ข้อ ๖ (ทางพิเศษสายกาญจนาภิเษก)
๑	๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๔ เส้น	๘,๕๐๐ กก. (ก)	๘,๕๐๐ กก. (ก)
๒	๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๖ เส้น	๑๒,๐๐๐ กก. (ข)	๑๕,๐๐๐ กก. (ข)
๓	๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น	๑๕,๓๐๐ กก. (ค)	๑๘,๐๐๐ กก. (ค)
๔	๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๑๐ เส้น	๒๑,๐๐๐ กก. (ง)	๒๕,๐๐๐ กก. (ง)
๕	๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น (เพลา ๑,๒ เป็นเพลาหน้า ยางเดี่ยว เพลา ๓ เป็นเพลาหลัง ยางเดี่ยว)	๑๐,๕๐๐ กก. (จ)	๑๘,๐๐๐ กก. (จ)
๖	๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น (เพลา ๑,๒ เป็นเพลาหน้า)	๑๔,๐๐๐ กก. (ฉ)	๒๑,๐๐๐ กก. (ฉ)
๗	๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น (เพลา ๒,๓ เป็นเพลาหลัง)	-----	๒๑,๕๐๐ กก. (ช)
๘	๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๘ เส้น	๑๘,๘๐๐ กก. (ช)	๒๓,๐๐๐ กก. (ช)
๙	๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๑๒ เส้น	๒๕,๒๐๐ กก. (ช)	๓๐,๐๐๐ กก. (ฌ)
ชนิดรถกึ่งพ่วง			
๑๐	เพลาเดี่ยว, ยาง ๒ เส้น	๖,๘๐๐ กก.	๗,๐๐๐ กก.
๑๑	เพลาเดี่ยว, ยาง ๔ เส้น	๙,๑๐๐ กก.	๑๑,๐๐๐ กก.
๑๒	เพลาคู่, ยาง ๔ เส้น	๑๒,๒๐๐ กก.	๑๓,๐๐๐ กก.
๑๓	เพลาคู่, ยาง ๘ เส้น	๑๖,๔๐๐ กก.	๒๐,๐๐๐ กก.
๑๔	สามเพลา, ยาง ๑๒ เส้น	๑๙,๕๐๐ กก.	๒๕,๕๐๐ กก.
ชนิดรถพ่วง			
๑๕	๒ เพลา ยาง ๔ เส้น	๖,๘๐๐ กก.	๗,๐๐๐ กก.
๑๖	๒ เพลา ยาง ๘ เส้น	๙,๑๐๐ กก.	๑๑,๐๐๐ กก.



คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร
“พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”

เอกสารเลขที่ : กจจ/๑


แก้ไขครั้งที่ ๓

วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

หน้าที่ ๓๘ ของ ๔๑


๑๖. กฎหมายจราจร ข้อหาและฐานความผิดที่ใช้ในทางพิเศษที่ควรทราบ

ลำดับ	ข้อหาหรือฐานความผิด	กฎหมายที่กำหนด	อัตราโทษ
๑	ฝ่าฝืนเดินรถในทางพิเศษ (รถจักรยาน, ล้อเลื่อน, รถจักรยานยนต์, รถยนต์สามล้อ, รถแทรกเตอร์, รถบดถนน, รถฝึกหัดขับหรือทดลองเครื่องยนต์, รถที่ใช้เพื่อการโฆษณา)	ระเบียบเกี่ยวกับการจราจร ในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท (พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๑๕๕)
๒	ใช้รถที่มีขนาดความสูงเกิน ๔ เมตร เดินรถในทางพิเศษ	”	”
๓	ใช้รถที่มีขนาดความกว้างรวมสิ่งของที่บรรทุกเกิน ๒.๕๐ เมตร เดินในทางพิเศษ	”	”
๔	บรรทุกคนในกระบะท้าย โดยไม่มีหลังคาปกปิดมิดชิด	”	”
๕	บรรทุกสิ่งของ/สัตว์ โดยไม่ผูกมัดป้องกันตกหล่น	”	”
๖	ใช้รถบรรทุก บรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนด	”	”
๗	ใช้รถลากจูงหรือรถพ่วงโดยไม่มีกรวยยึดตู้คอนเทนเนอร์ ให้ติดแน่นกับตัวรถ	”	”
๘	หยุดหรือจอดรถในทางพิเศษโดยไม่มีเหตุอันควร	”	”
๙	กลับรถหรือถอยหลังรถในทางพิเศษ	”	”
๑๐	เดินรถบรรทุกในเวลาห้าม	ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจร ในทางพิเศษ	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท (พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๑๕๕)
๑๑	เดินรถบรรทุกน้ำมันในเวลาห้าม	”	”
๑๒	ฝ่าฝืนไม่แจ้งการบรรทุกวัตถุอันตรายเมื่อเดินรถในทางพิเศษ	”	”
๑๓	ฝ่าฝืนเดินรถบรรทุกวัตถุอันตรายในพื้นที่ห้าม (ตั้งแต่ต่างระดับพญาไท-ถนนงามวงศ์วาน)	”	”
๑๔	ฝ่าฝืนเดินรถบรรทุกวัตถุอันตรายในเวลาห้าม	”	”
๑๕	ฝ่าฝืนใช้รถยนต์บรรทุกวัตถุอันตรายที่ไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายกำหนดเดินในทางพิเศษ	”	”
๑๖	รถยนต์บรรทุกวัตถุอันตรายใช้ความเร็วเกินกว่าที่ กฎหมายกำหนด	”	”
๑๗	ขับรถเร็วเกินกำหนดโดยฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรที่ได้ ติดตั้งไว้ในทางพิเศษ	พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๖๗ วรรค ๒, ๑๕๒	”
๑๘	ขับรถเร็วเกินกำหนดในกฎกระทรวง	พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๖๗ วรรค ๑, ๑๕๒ กฎกระทรวงฉบับที่ ๖	”
๑๙	ขับรถบรรทุกของยื่นเกินความยาวของรถในเวลา กลางวันไม่ติดธงสัญญาณ	พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๑๕ วรรค ๑, ๑๕๒	ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท (พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๑๕๕)
๒๐	ขับรถบรรทุกของยื่นเกินความยาวของรถในเวลา กลางคืนไม่จุดไฟสัญญาณ	”	”
๒๑	ขัดคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งให้ เคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดให้พ้นจากการกีดขวาง	พ.ร.บ. จราจรฯ มาตรา ๕๙ วรรค ๑, ๑๕๙	จำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือ ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

 EXAT สภาทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๓๙ ของ ๔๑


๑๗. สถานีตำรวจที่รับผิดชอบทางพิเศษสายต่างๆ

ลำดับ	ทางพิเศษ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑	เฉลิมมหานคร	สถานีตำรวจทางด่วน ๑	(คำสั่ง สตช. กรณีนอกเขต กทม. หากทางพิเศษพาดผ่านท้องที่ใดให้ สน. ท้องที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ)
๒	ฉลองรัช	สถานีตำรวจทางด่วน ๑	
๓	รามอินทรา - วงแหวนรอบนอก	สถานีตำรวจทางด่วน ๑	
๔	สุขสวัสดิ์ - บางขุนเทียน	สถานีตำรวจทางด่วน ๑	
๕	กาญจนาภิเษก	ศูนย์ควบคุมสั่งการและจัดการจราจรทางพิเศษ (กองบังคับการตำรวจจราจร จังหวัดสมุทรปราการ)	
๖	บูรพาวิถี	สถานีสอบสวนพิเศษสมุทรปราการ (กองบังคับการตำรวจจราจร จังหวัดสมุทรปราการ)	
๗	ศรีรัช (ศรีนครินทร์/บางโคล่/หน้าด่านประชาชื่น)	สถานีตำรวจทางด่วน ๒	
๘	ศรีรัช (หน้าด่านประชาชื่น - ก่อนลงแจ้งวัฒนะ)	สถานีตำรวจจราจรเมืองนนทบุรี	
๙	อุดรรัถยา (แจ้งวัฒนะ - ศรีสมาน) อุดรรัถยา (ศรีสมาน - บางพูน) อุดรรัถยา (บางพูน - เชียงราก) อุดรรัถยา (ยกระดับทางออก ม.ธรรมศาสตร์) อุดรรัถยา (เชียงราก - เหนือถนน ๓๔๗) อุดรรัถยา (ลงยกระดับ ๓๔๗ - บางปะอิน)	สถานีตำรวจจราจรปากเกร็ด จ.นนทบุรี สถานีตำรวจจราจรปากคลองรังสิต จ.ปทุมธานี สถานีตำรวจจราจรสวนพริกไทย จ.ปทุมธานี สถานีตำรวจจราจรสามโคก จ.ปทุมธานี สถานีตำรวจจราจรคลองหลวง จ.ปทุมธานี สถานีตำรวจจราจรข้างใหญ่ จ.พระนครศรีอยุธยา	

 EXAT การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๔๐ ของ ๔๑

๑๘. ประมวลรหัสวิทยุการติดต่อสื่อสารทั่วไป

รหัสวิทยุการติดต่อสื่อสาร			
ว.๐๐	คอยก่อน...ให้คอยอยู่	ว.๓๐	ขอทราบจำนวน, จำนวน
ว.๐๑	ที่ทำงาน	ว.๓๑	เปลี่ยนไปใช้ความถี่ช่อง ๑
ว.๐๒	ที่พัก	ว.๓๒	เปลี่ยนไปใช้ความถี่ช่อง ๒
ว.๐	รขอทราบคำสั่ง...คำสั่ง	ว.๓๓	เปลี่ยนไปใช้ความถี่ช่อง ๓
ว.๑	อยู่ที่ไหน...อยู่ที่	ว.๓๔	เปลี่ยนไปใช้ความถี่ช่อง ๔
ว.๒	ได้ยินหรือไม่ตอบด้วย...ได้ยินแล้ว	ว.๓๕	เตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติการ
ว.๓	ทวนข้อความซ้ำอีกครั้งหนึ่ง	ว.๓๖	เตรียมพร้อมเต็มอัตรา
ว.๔	ปฏิบัติหน้าที่/ดำเนินการ	ว.๓๗	เตรียมพร้อมครึ่งอัตรา
ว.๕	ราชการลับ/ความลับ	ว.๓๘	เตรียมพร้อม ๑/๓ อัตรา
ว.๖	ขอติดต่อ/ได้ตอบด้วยกับ	ว.๓๙	สภาพจราจรคับคั่ง
ว.๗	ขอความช่วยเหลือ (มีเหตุคับขัน)	ว.๔๐	อุบัติเหตุรถยนต์
ว.๘	ข่าวสาร/ข้อความ	ว.๔๑	สัญญาณไฟจราจร
ว.๙	มีเหตุฉุกเฉิน	ว.๔๒	ขบวนจัดพาหนะนำขบวน
ว.๑๐	อยู่ประจำที่ติดต่อทาง ว. ได้	ว.๔๓	จุดตรวจยานพาหนะ
ว.๑๑	หยุดพักติดต่อทาง ว. ได้	ว.๔๔	ติดต่อทางโทรสาร (Fax)
ว.๑๒	หยุดพักติดต่อทาง ว. ไม่ได้	ว.๕๐	รับประทานอาหาร
ว.๑๓	ติดต่อทางโทรศัพท์	ว.๕๕	ให้อำนวยความสะดวก
ว.๑๔	เลิกงาน/ปิดสถานี	ว.๖๐	ญาติพี่น้อง
ว.๑๕	พบ/ให้ไปพบ	ว.๖๑	ขอบคุณ
ว.๑๖	ทดสอบสัญญาณวิทยุ	ว.๖๒	สิ่งของ
ว.๑๖-๑	จับใจความไม่ได้	ว.๖๓	บ้าน
ว.๑๖-๒	เสียงไม่ชัดเจน	ว.๖๔	ธุระส่วนตัว
ว.๑๖-๓	เสียงชัดพอใช้ได้	ว.๖๐๑	เครื่องวิทยุรับ-ส่ง
ว.๑๖-๔	เสียงชัดเจนดี	ว.๖๐๒	สายอากาศวิทยุ
ว.๑๖-๕	เสียงชัดเจนดีมาก	ว.๖๐๓	รถยนต์
ว.๑๗	มีอันตรายห้ามผ่าน	ว.๖๐๔	คูโทรศัพท์
ว.๑๘	นำรถออกทดลองเครื่องยนต์ หรือรถยนต์เสีย	ว.๖๐๕	รับประทานอาหาร
ว.๑๙	สถานีถูกยึด/ถูกโจมตี	ว.๖๐๖	พูดไม่เป็นความจริง
ว.๒๐	ตรวจค้น/จับกุม	ว.๖๐๗	กิจธุระส่วนตัว
ว.๒๑	ออกเดินทางจาก...	ว.๖๐๘	คนก่อความ
ว.๒๒	ถึง...สถานที่	ว.๖๐๙	คลื่นรบกวน
ว.๒๓	ผ่าน (สถานที่ใด)	ว.๖๑๐	คิดถึง
ว.๒๔	เวลา...ขอทราบเวลา	ว.๖๒๑	เงิน
ว.๒๕	ไป...สถานที่	ว.๑๐๐	ขอโทษ
ว.๒๖	ให้ติดต่อทางวิทยุน้อยที่สุด		
ว.๒๗	ติดต่อทางโทรพิมพ์		
ว.๒๘	ประชุมมีราชการ/ธุระ		

 EXAT การยางแห่งประเทศไทย	คู่มือปฏิบัติงานพนักงานจัดการจราจร “พนักงานเจ้าหน้าที่ในทางพิเศษ”	เอกสารเลขที่ : กจจ/๑	แก้ไขครั้งที่ ๓
		วันประกาศใช้ : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙	หน้าที่ ๔๑ ของ ๔๑

การแจ้งเหตุทางวิทยุสื่อสาร	
เหตุ ๑๐๐	มีเหตุประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
เหตุ ๑๑๑	ลักทรัพย์
เหตุ ๑๒๑	วิ่งราวทรัพย์
เหตุ ๑๓๑	ชิงทรัพย์
เหตุ ๑๔๑	ปล้นทรัพย์
เหตุ ๒๐๐	มีเหตุประทุษร้ายต่อร่างกาย
เหตุ ๒๑๑	ทำร้ายร่างกายไม่ได้รับบาดเจ็บ
เหตุ ๒๒๑	ทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บ
เหตุ ๒๓๑	ทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บสาหัส
เหตุ ๒๔๑	ฆ่าคนตาย
เหตุ ๓๐๐	การพนัน
เหตุ ๕๑๐	วัตถุต้องสงสัยเกี่ยวกับระเบิด
เหตุ ๕๑๑	ได้เกิดระเบิดขึ้นแล้ว
เหตุ ๕๑๒	วัตถุระเบิดได้ตรวจแล้วไม่ระเบิด
เหตุ ๖๐๐	นักเรียนจะก่อเหตุทะเลาะวิวาท
เหตุ ๖๐๑	นักเรียนจะรวมกลุ่มมีสิ่งบอกเหตุ เชื่อว่าจะเกิดเหตุ
เหตุ ๖๐๒	นักเรียนก่อเหตุหลบหนีไปแล้ว
เหตุ ๖๐๓	นักเรียนก่อเหตุยกพวกทำร้ายกัน
เหตุ ๖๐๔	นักเรียนก่อเหตุยกพวกทำร้ายกันถึงตาย
เหตุ ๖๐๕	นักเรียนก่อเหตุยกพวกทำร้ายกันมีวัตถุระเบิด

ตัวอย่างแบบฟอร์มรายงานสรุปการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน (วันจันทร์-ศุกร์)



บันทึกข้อความ
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
วันที่

เรื่อง รายงานการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน

เรียน ผอ.กจจ.

1. ข้อเท็จจริง

๑๑.2 ได้ทำการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกในทางพิเศษศรีรัช เพื่อป้องกันรถบรรทุกที่มีน้ำหนักเกินตามระเบียบฯ ทางพิเศษกำหนดและรถที่ผิดระเบียบฯ อื่น ๆ ขึ้นใช้ทางพิเศษ ประจำวันที่.....สรุปผลการปฏิบัติได้ดังนี้

ประเภทรถ ด้านซ้าย	เวลา	6 ล้อ			10 ล้อ			มากกว่า 10 ล้อ			รวมทั้งหมด			รถผิดระเบียบฯ		
		ชั่ง	เกิน	ปรับ	ชั่ง	เกิน	ปรับ	ชั่ง	เกิน	ปรับ	ชั่ง	เกิน	ปรับ	ห้ามใช้	ปรับ	
แจ้งวัฒนะ	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
งามวงศ์วาน	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
รัชดาภิเษก	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
ย่านพหลฯ	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
รามคำแหง	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
ศรีนครินทร์	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
ลอย.....	09.00-16.00															
	20.00-21.30															
	21.30-06.00															
รวม																

2. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

น.๑๑.2

ประจำแผนก.....วันที่...../...../.....

ผู้พิมพ์/ทาน.....วันที่...../...../.....

ตัวอย่างแบบฟอร์มรายงานสรุปการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน (วันเสาร์)



บันทึกข้อความ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

วันที่

เรื่อง รายงานการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน

เรียน ผอ.กจจ.

1. ข้อเท็จจริง

จจ.2 ได้ทำการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกในทางพิเศษศรีรัช เพื่อป้องกันรถบรรทุกที่มีน้ำหนักเกินตามระเบียบฯ ทางพิเศษกำหนดและรถที่ผิดระเบียบฯ อื่น ๆ ชั่งใช้ทางพิเศษ ประจำวันที่.....สรุปผลการปฏิบัติได้ดังนี้

ประเภทรถ	เวลา	6 ล้อ			10 ล้อ			อื่น ๆ			รวมทั้งหมด			รถผิดระเบียบ	
		ชั่ง	เกิน	ปรับ	ชั่ง	เกิน	ปรับ	ชั่ง	เกิน	ปรับ	ชั่ง	เกิน	ปรับ	ห้ามใช้ฯ	ปรับ
แจ้งวัฒนะ	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
งามวงศ์วาน	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
รัชดาภิเษก	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
ย่านพหลฯ	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
รามคำแหง	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
ศรีนครินทร์	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
ลอย.....	06.00-14.00														
	14.00-22.00														
รวม															

2. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

น.จจ.2

ประจำแผนก.....วันที่...../...../.....

ผู้พิมพ์/ทาน.....วันที่...../...../.....

ตัวอย่างแบบฟอร์มรายงานสรุปการขังน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน (วันอาทิตย์)



บันทึกข้อความ
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
วันที่

เรื่อง รายงานการขังน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน

เรียน ผอ.กจจ.

1. ข้อเท็จจริง

จจ.2 ได้ทำการขังน้ำหนักรถบรรทุกในทางพิเศษศรีรัช เพื่อป้องกันรถบรรทุกที่มีน้ำหนักเกินตามระเบียบฯ ทางพิเศษกำหนดและรถที่ผิดระเบียบฯ อื่น ๆ ขังใช้ทางพิเศษ ประจำวันที่.....สรุปผลการปฏิบัติได้ดังนี้

ประเภทรถ	เวลา	6 ล้อ			10 ล้อ			อื่น ๆ			รวมทั้งหมด			รถผิดระเบียบ	
		ขัง	เกิน	ปรับ	ขัง	เกิน	ปรับ	ขัง	เกิน	ปรับ	ขัง	เกิน	ปรับ	ห้ามใช้	ปรับ
แจ๊จวัฒนะ	08.30-16.30														
งามวงศ์วาน	08.30-16.30														
รัชดาภิเษก	08.30-16.30														
ย่านพหลฯ	08.30-16.30														
รามคำแหง	08.30-16.30														
ศรีนครินทร์	08.30-16.30														
ลอย.....	08.30-16.30														
รวม															

2. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

น.จจ.2

ประจำแผนก.....วันที่...../...../.....

ผู้พิมพ์/ทาน.....วันที่...../...../.....



บันทึกข้อความ

การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

วันที่

เรื่อง รายงานผลการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร

เรียน ผอ.กจจ.

1. ข้อเท็จจริง

จจ.2 ได้ทำการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจรในทางพิเศษศรีรัช เพื่อป้องกันรถยนต์ที่บรรทุกคนโดยไม่มีหลังคาและบรรทุกสิ่งของ โดยผูกมัดไม่แน่นหนา และรถที่ผิดกฎหมายขึ้นใช้ทางพิเศษประจำวันนี้.....สรุปผลการปฏิบัติได้ดังนี้

จุดตรวจ	เวลา	จำนวนรถที่ผิดระเบียบห้ามใช้ทางพิเศษ				หมายเหตุ
		รถยนต์บรรทุกสิ่งของ ผูกมัดไม่แน่นหนา	รถยนต์บรรทุกคน ท้ายกระบะ ไม่มีหลังคาคลุม	อื่น ๆ	รวม	
ด่านแจ้งวัฒนะ	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
ด่านงามวงศ์วาน	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
ชั้นแจ้งฯ ปากเกร็ด	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
ชั้นแจ้งฯ หลักสี่	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
พระราม 3	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
รามคำแหง	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
ด่านศรีนครินทร์	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
อื่น ๆ.....	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
อื่น ๆ.....	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
อื่น ๆ.....	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
อื่น ๆ.....	11.00-13.00					
	14.00-16.00					
	รวม					

2. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ตัวอย่างแบบฟอร์มรายงานการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร (สำหรับพนักงานจัดการจราจร)



บันทึกข้อความ

การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ที่ จจ.2/..... วันที่

เรื่อง รายงานการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจร.....

เรียน น.จจ.2 ผ่าน พท.6 พจ.6

1. ข้อเท็จจริง

แผนกจัดการจราจร 2 โดย.....ได้ทำการตั้งจุดกวดขันวินัยจราจรที่.....ทางพิเศษ.....เมื่อวันที่.....ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....มีผลการปฏิบัติดังนี้

1.1 รถกระบะบรรทุกทุกคนไม่มีหลังคา	จำนวน.....คัน
-ห้ามใช้ทางพิเศษ	จำนวน.....คัน
-ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเปรียบเทียบปรับ	จำนวน.....คัน
1.2 รถกระบะบรรทุกทุกสิ่งของของผู้กมัดไม่แน่นอน	จำนวน.....คัน
-ห้ามใช้ทางพิเศษ	จำนวน.....คัน
-ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเปรียบเทียบปรับ	จำนวน.....คัน
1.3 รถยนต์บรรทุกทุกวัตถุประสงค์	จำนวน.....คัน
-ห้ามใช้ทางพิเศษ	จำนวน.....คัน
-ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเปรียบเทียบปรับ	จำนวน.....คัน
1.4 อื่น.....	จำนวน.....คัน
-ห้ามใช้ทางพิเศษ	จำนวน.....คัน
-ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเปรียบเทียบปรับ	จำนวน.....คัน

2. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....นามเรียกขาน.....

ผู้ควบคุมการปฏิบัติ



(ตัวอย่าง) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
รายละเอียดการขังน้ำหนักบรรทุก

แผ่นที่ /

ด้าน วันที่ เวลา น. ถึงเวลา น.

ลำดับที่	หมายเลขทะเบียน	ประเภทรถ			น้ำหนักรวม (X1,000 กก.)	รถผิดระเบียบฯ ทางพิเศษ			หมายเหตุ
		6 ล้อ	10 ล้อ	อื่น ๆ		บรรทุกคน	บรรทุก สิ่งของ	อื่น ๆ	

ลงชื่อ..... รหัส.....

(.....)

ลงชื่อ..... รหัส.....

(.....)

ลงชื่อ..... รหัส.....

(.....)

ลงชื่อ..... รหัส.....

(.....)

พนักงานจัดการจราจร
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

พนักงานจัดการจราจร
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ตัวอย่างแบบฟอร์มรายงานการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน (สำหรับพนักงานจัดการจราจร)



บันทึกข้อความ
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ที่ วันที่

เรื่อง รายงานการชั่งน้ำหนักรถบรรทุกประจำวัน

เรียน น.จ.๒ ผ่าน พจ.๖

1. ข้อเท็จจริง

พนักงานจัดการจราจร รหัส..... ได้ทำการชั่งน้ำหนัก
รถบรรทุกที่ด่านฯ ทางพิเศษ..... เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.
เริ่มตั้งแต่เวลา น. ถึงเวลา น. รายละเอียดสามารถสรุปผลได้ดังนี้

(1) รถ 6 ล้อ	จำนวน	คัน	น้ำหนักเกิน	จำนวน	คัน
(2) รถ 10 ล้อ	จำนวน	คัน	น้ำหนักเกิน	จำนวน	คัน
(3) รถเกิน 10 ล้อ	จำนวน	คัน	น้ำหนักเกิน	จำนวน	คัน
รวมทั้งหมด	จำนวน	คัน	น้ำหนักเกิน	จำนวน	คัน
นำส่งตำรวจเพื่อเปรียบเทียบปรับ				จำนวน	คัน
(4) รถผิดระเบียบฯ ทางพิเศษ (กว้าง สูง ยาว, บรรทุกคน, สิ่งของและอื่นๆ)				จำนวน	คัน
นำส่งตำรวจเพื่อเปรียบเทียบปรับ				จำนวน	คัน

2. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....รหัส.....
(.....)

ลงชื่อ.....รหัส.....
(.....)

ลงชื่อ.....รหัส.....
(.....)

ลงชื่อ.....รหัส.....
(.....)

พนักงานจัดการจราจร
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

พนักงานจัดการจราจร
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ตัวอย่างแบบรายงานการปฏิบัติงานซึ่งนำหน้าบทบรรทุก (ใบ ๑.8 กะตึก, วันเสาร์, วันอาทิตย์)

แบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของ พจ. ทางพิเศษศรีรัช

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

- กะเวลา พิเศษ 08.00-16.00 น. เสาร์เช้า 06.00-14.00 น.
 กะตึก 21.30-06.00 น. เสาร์บ่าย 14.00-22.00 น.
 อาทิตย์ 08.30-16.30 น.

สาย	จุดปฏิบัติงาน ด้านซึ่งนำหน้า	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	หัวหน้า ชุด
	1. แจ่งวัฒนะ	2		
	2. งามวงศ์วาน	1		
	3. รัชดาฯ	1		
	4. ย่านพหลฯ	1		
	5. รามคำแหง	1		
	6. ศรีนครินทร์	2		
	7. ช้างลอย	2		
	รวม	10		

เขียน น.จจ.2
เพื่อโปรดทราบ

.....
 (.....)
 หัวหน้ากะ/...../.....

ตัวอย่างแบบรายงานการปฏิบัติงานประจำวันของ พจ. (ใบ ๑.8)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา 05.30 - 13.30 น.

สาย	เวลา 06.00 - 09.00 น.			เวลา 11.00 - 13.00 น.			หัวหน้า ชุด
	จุดปฏิบัติงาน จัดการจราจร	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	จุดปฏิบัติงาน ๑.43	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	
เข้า 1 แจ้งวัฒนะ - บางซื่อ	1. ลงงามฯ 2	1		แจ้งวัฒนะ	10		
	2. ทางออกงามฯ 2	1					
	3. ทางขึ้นงามฯ	1					
	4. ด้านประชาชน	2					
	5. ไฟแดงออกประชาชน 2	2					
	6. ออกรัชดาฯ	1					
	7. ขึ้นรัชดาฯ	1					
	8. ขึ้นบางซื่อ	1					
	รวม	10		รวม	10		
เข้า 2 บางซื่อ - บางโคล่	1. ขึ้นย่านพหลฯ	1		พระราม 3	10		
	2. ขึ้นประปา 2	1					
	3. จุดตัดพญาไท	1					
	4. ลงยมราช	1					
	5. ลงหัวลำโพง	1					
	6. ลงสีลม	3					
	7. ขึ้นพหลฯ 2	1					
	8. จุดร่วมก่อนลงพหล 2	1					
	รวม	10		รวม	10		
เข้า 3 พญาไท - ศรีนครินทร์	1. ด้านศรีนครินทร์	1		ศรีนครินทร์			
	2. ขึ้นรามคำแหง	1					
	3. ร่มรามคำแหง	1					
	4. ลงพระราม 9	2					
	5. ออกพระราม 9	1					
	6. ด้านอโศก 3-4	2					
	7. ร่มอโศก	1		รวม	10		
	8. จุดเชื่อม 2-1	1					
	รวม	10					

เรียน น.๑๑.2

เพื่อโปรดทราบ

.....
(.....)

หัวหน้ากะ/...../.....

ตัวอย่าง บันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่
(สำหรับนำส่งพนักงานสอบสวนกรณีผู้ขับขี่กระทำความผิดกฎหมาย)

เล่มที่.....



การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

บันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่

เลขที่.....

1. วันที่..... เวลา..... น.
2. ชนิดของรถ รถมอเตอร์ไซด์ รถมอเตอร์บรรทุก.....ล้อ รถมอเตอร์ลากจูง
ประเภทของรถ ส่วนบุคคล บริการ สาธารณะ
ป้ายพิเศษ
- หมายเลขทะเบียน..... ชื่อรถ..... สี.....
สิ่งของที่บรรทุก.....
3. ชื่อผู้ขับขี่..... ใบอนุญาตขับรถ.....
ประเภท บุคคล สาธารณะ ขนส่ง เลขที่.....
4. ลักษณะความผิด

- ไม่ยอมหยุดขังน้ำหนัก
- น้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุก.....กิโลกรัม ซึ่งเกินกำหนด
แห่งระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. 2524 โดยกำหนดไว้
.....กิโลกรัม
- ไม่ยอมออกจากทางพิเศษ
- ขับรถเร็วเกินอัตราที่กำหนด
- ขับรถโดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือ
ทรัพย์สิน
-

5. สถานที่

- ด้าน.....
- บนทางด่วน กม.ที่.....ทิศทางจาก.....
-

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
(.....) (.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

พนักงานเจ้าหน้าที่

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ

รหัส.....

รหัส.....

(กองจัดการจราจร)



คู่มือการจัดจราจรกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินบนทางพิเศษ



กองวางแผนปฏิบัติการ

๑๓๖

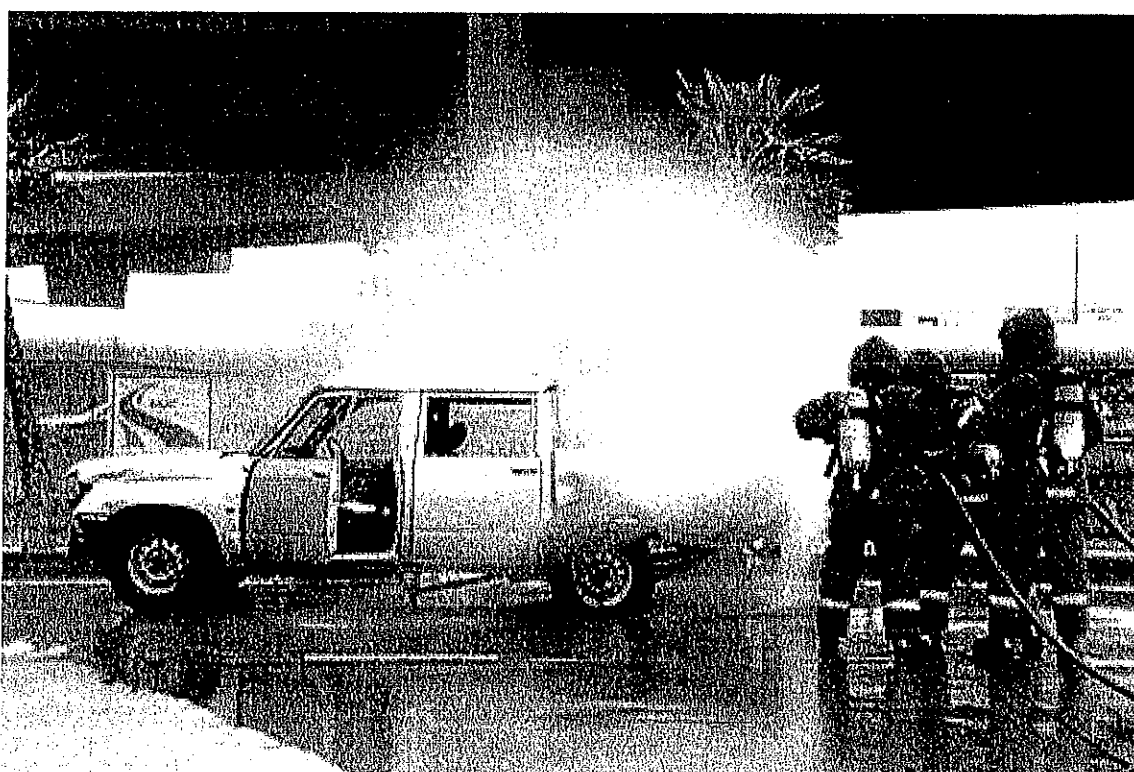
สารบัญ

1. บทนำ	2
2. วัตถุประสงค์	2
3. การจำแนกพื้นที่เกิดเหตุเพื่อการจัดจราจร	3
4. ตำแหน่งการจอดรถกู้ภัย	5
5. อุปกรณ์พื้นฐานในการจัดจราจร	6
6. ระยะเวลามองเห็นในการวางกรวย	7
7. รูปแบบมาตรฐานการจัดจราจรกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	9

คู่มือการจัดจรรยากรณีเกิดเหตุฉุกเฉินบนทางพิเศษ

1. บทนำ

ในปัจจุบันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนทางพิเศษมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับปริมาณจราจรที่เพิ่มขึ้น การปฏิบัติการกู้ภัยของพนักงานกู้ภัยและพนักงานจราจรจึงมีความสำคัญ โดยจะต้องสามารถปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักวิศวกรรมจราจรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว กวป. จึงได้จัดทำคู่มือการจัดจรรยากรณีเกิดเหตุฉุกเฉินบนทางพิเศษขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของพนักงานกู้ภัยและพนักงานจราจรต่อไป



2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้การปฏิบัติการกู้ภัยของพนักงานกู้ภัยและพนักงานจราจรเกิดความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักวิศวกรรมจราจร
- 2.2 เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับพนักงานกู้ภัยและพนักงานจราจร
- 2.3 เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของพนักงานกู้ภัยและพนักงานจราจร

3. การจำแนกพื้นที่เกิดเหตุเพื่อการจัดจราจร (COMPONENT AREAS OF AN EMERGENCY TRAFFIC CONTROL ZONE)

การจัดการจราจรที่ดีจะต้องเข้าใจถึงการจำแนกพื้นที่เกิดเหตุเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถจำแนกพื้นที่เกิดเหตุได้ดังต่อไปนี้(ดูรูปที่ 1)

3.1 บริเวณจุดแจ้งเตือน (ADVANCE WARNING AREA)

เป็นบริเวณสำหรับติดตั้งป้ายต่าง ๆ เพื่อเป็นการแจ้งเตือนผู้ขับขี่ให้ทราบว่าทางข้างหน้ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น

3.2 บริเวณจุดรับรู้ (APPROACH AREA)

เป็นบริเวณที่ผู้ขับขี่รับรู้ว่าจะเกิดเหตุฉุกเฉินข้างหน้าและเตรียมพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงจุดเกิดเหตุดังกล่าว

3.3 บริเวณจุดเบี่ยงทิศทาง (TRANSITION AREA)

เป็นบริเวณที่ผู้ขับขี่จะเปลี่ยนช่องจราจรเพื่อหลีกเลี่ยงจุดเกิดเหตุ

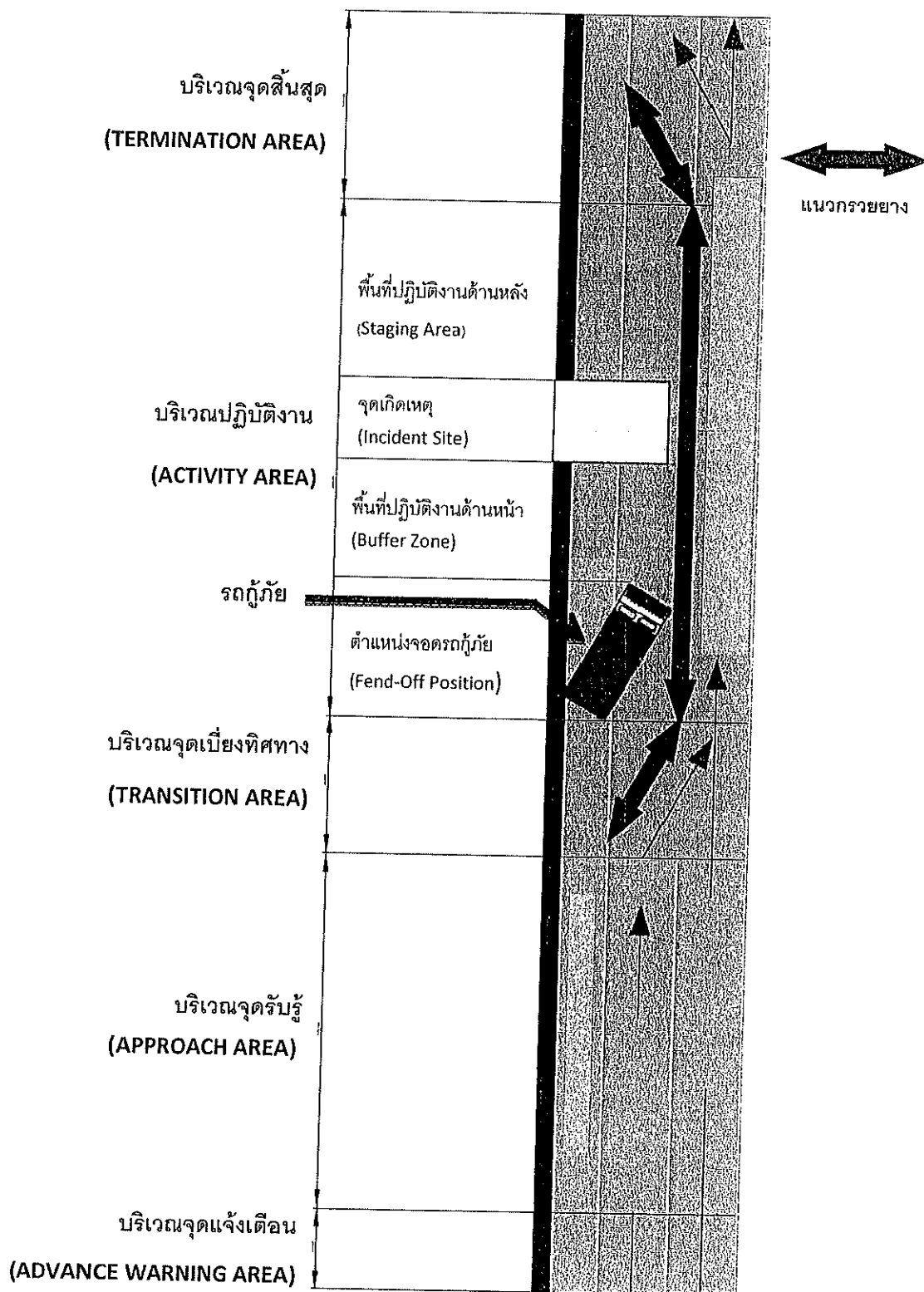
3.4 บริเวณปฏิบัติงาน (ACTIVITY AREA)

เป็นบริเวณที่พนักงานกู้ภัยจะใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งบริเวณนี้จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอยู่ รวมทั้งยานพาหนะและอุปกรณ์กู้ภัยต่าง ๆ ที่จำเป็นในแต่ละกรณี โดยอาจแยกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

- Fend-Off Position
- Buffer Zone
- Incident Site
- Staging Area

3.5 บริเวณจุดสิ้นสุด (TERMINATION AREA)

เป็นจุดที่การจราจรเข้าสู่สภาวะปกติ



รูปที่ 1 การจำแนกพื้นที่ที่เกิดเหตุเพื่อการจัดการจราจร

4. ตำแหน่งการจอดรถกู้ภัย(EMERGENCY VEHICLE POSITIONING)

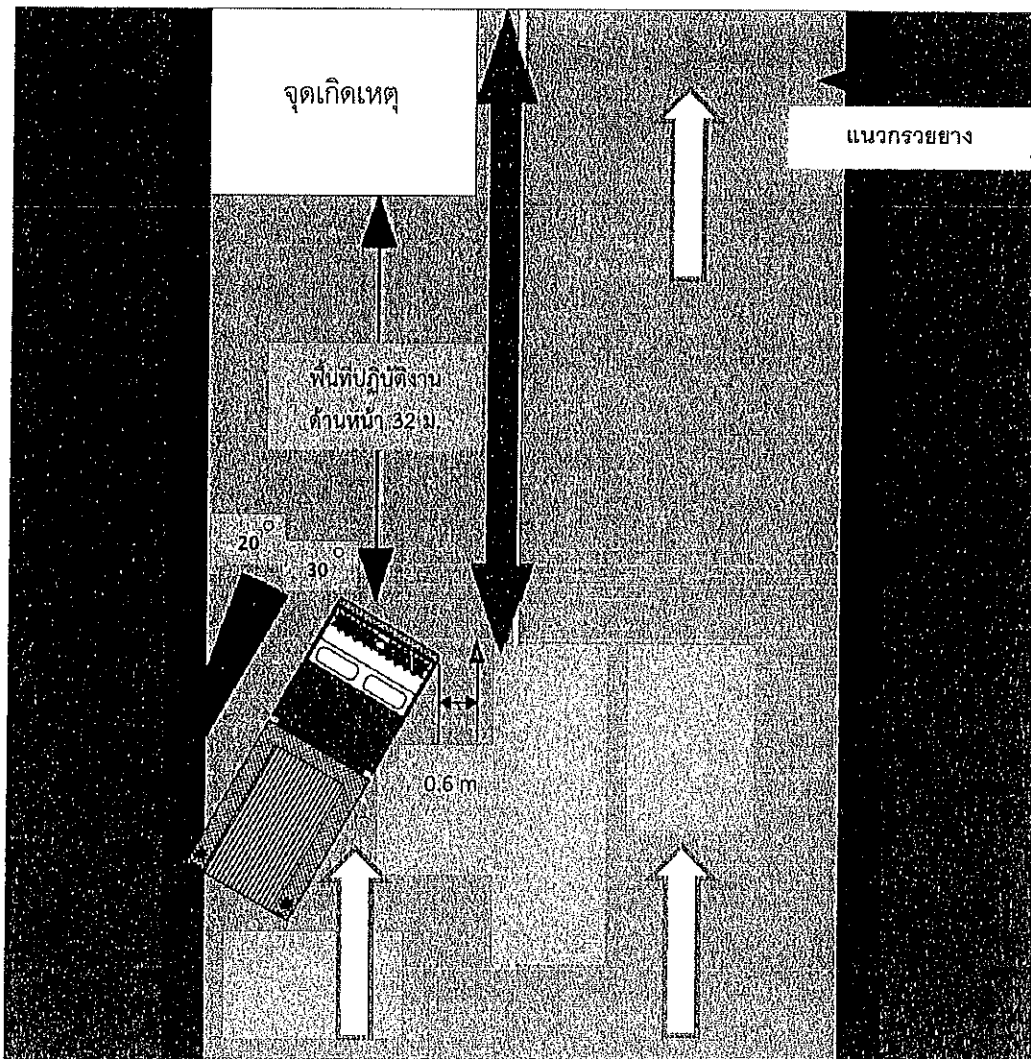
4.1 ตำแหน่งจอดรถกู้ภัย (FEND-OFF POSITION)

ตำแหน่งการจอดรถกู้ภัยที่เหมาะสม จะทำให้ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นและรับรู้ได้ว่าเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้นจากระยะไกล โดยแนะนำให้จอดรถกู้ภัยให้เอียงจากจุดศูนย์กลางของทางพิเศษเป็นมุม 20 ถึง 30 องศา(ดูรูปที่ 2)

4.2 พื้นที่ปฏิบัติงานด้านหน้า (BUFFER ZONE)

แนะนำให้จอดรถกู้ภัยห่างจากรถที่เกิดเหตุฉุกเฉินเป็นระยะทาง 32 เมตร ที่ความเร็ว 80 กม./ชม. (ดูรูปที่ 2) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อป้องกันรถที่อาจจะชนฝ่าเข้ามาจนถึงจุดเกิดเหตุได้
- เพื่อให้มีพื้นที่มากพอในการดับเพลิงกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้
- เพื่อป้องกันไม่ให้ฝูงชนเข้ามาในที่เกิดได้ง่าย และอาจขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่



รูปที่ 2 ตำแหน่งการจอดรถกู้ภัย

5. อุปกรณ์พื้นฐานในการจัดจราจร(EQUIPMENT USED FOR EMERGENCY SET-UP)

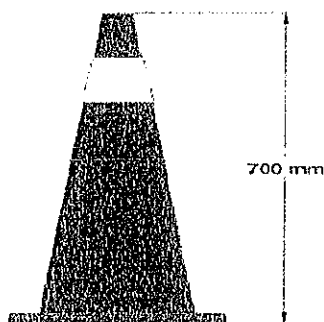
5.1 เสื้อสะท้อนแสง(WARNING CLOTHING)

สำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องสวมใส่



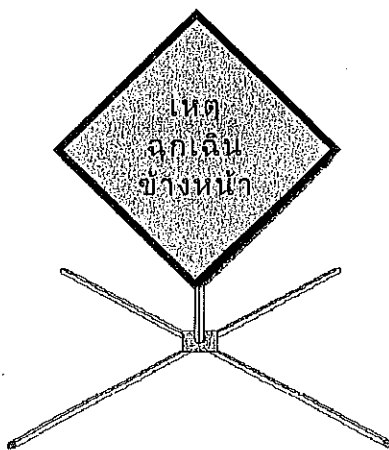
5.2 กรวยยางมาตรฐาน (TRAFFIC CONES)

สำหรับการจัดจราจรและป้องกันพื้นที่เกิดเหตุ



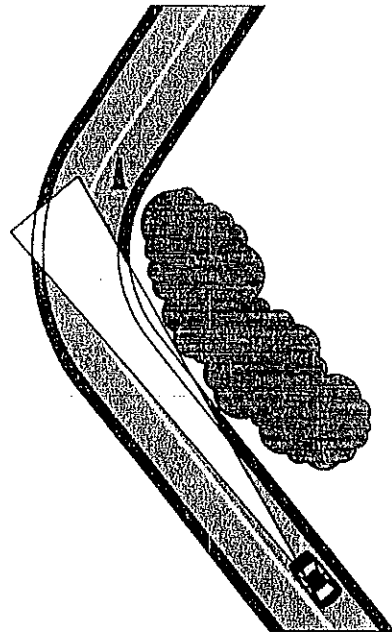
5.3 ป้ายเตือน (ADVANCE WARNING SIGNS)

สำหรับเตือนผู้ขับขี่ให้ทราบว่ามีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นข้างหน้าโดยติดตั้งไว้บริเวณไหล่ทาง

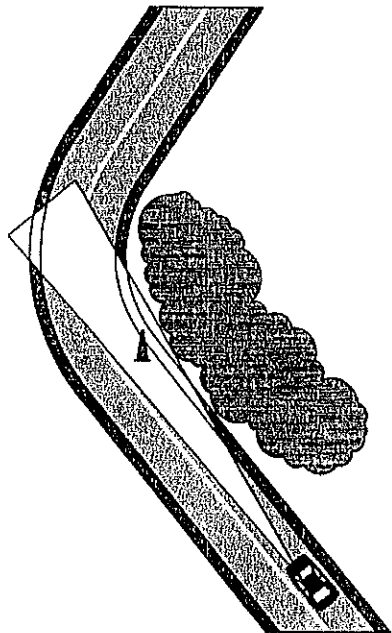


6. ระยะการมองเห็นในการวางกรวย

6.1 โค้งทางราบ (Horizontal Curve)

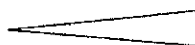


ระยะการมองเห็นเหมาะสม



ระยะการมองเห็นไม่เหมาะสม

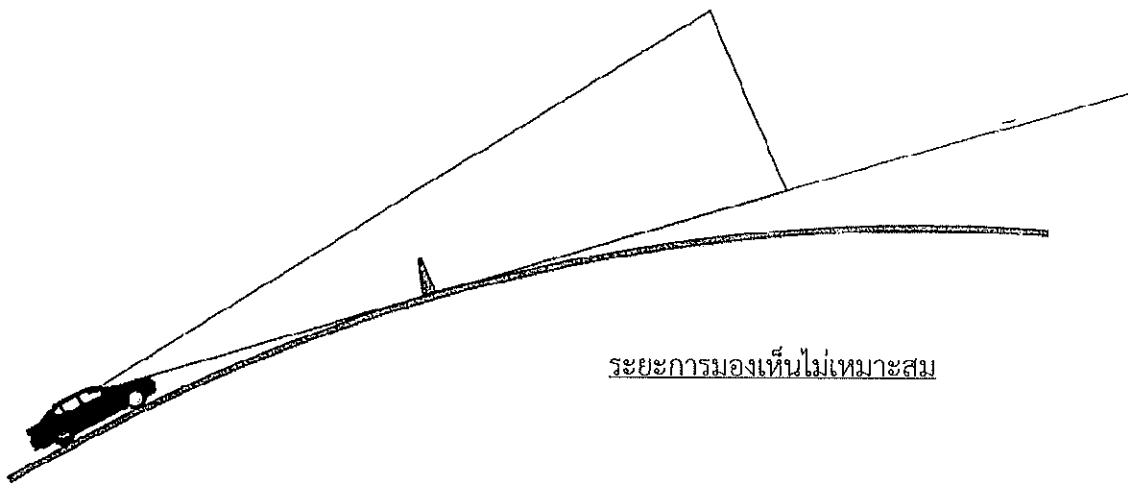
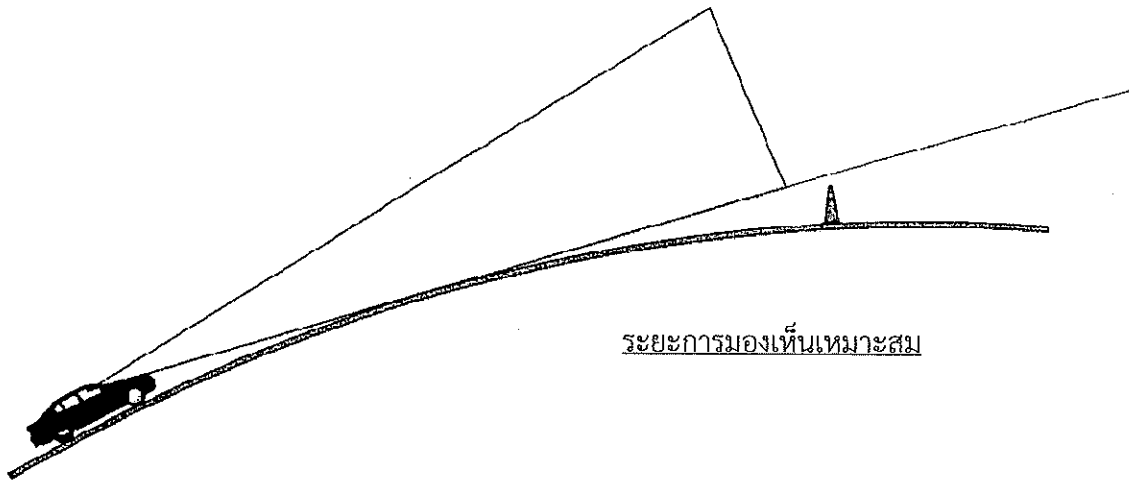
มุมมองของผู้ขับรถ

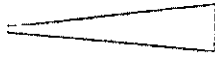



ตำแหน่งกรวยวาง



6.2 โค้งทางตั้ง (Vertical Curve)

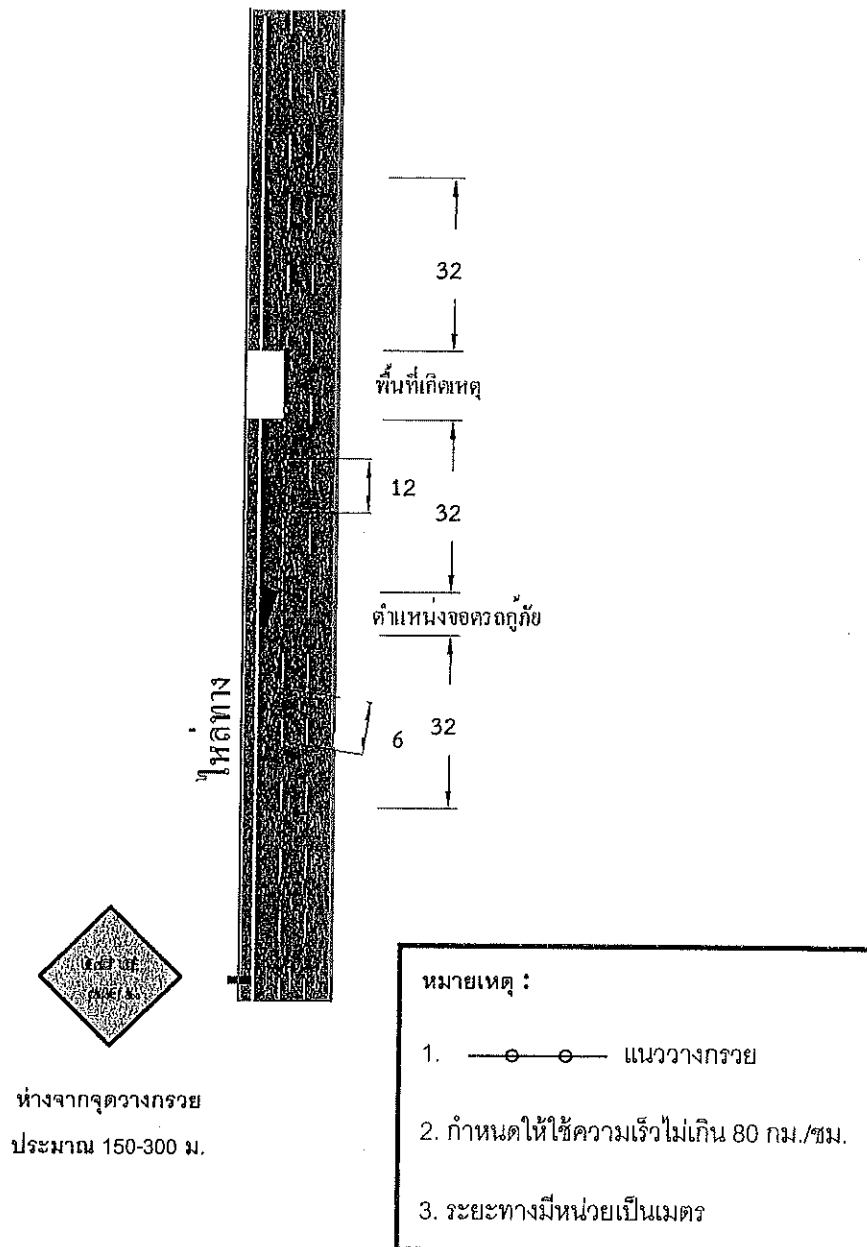


มุมมองของผู้ขับรถ  ตำแหน่งกรวยยาง 

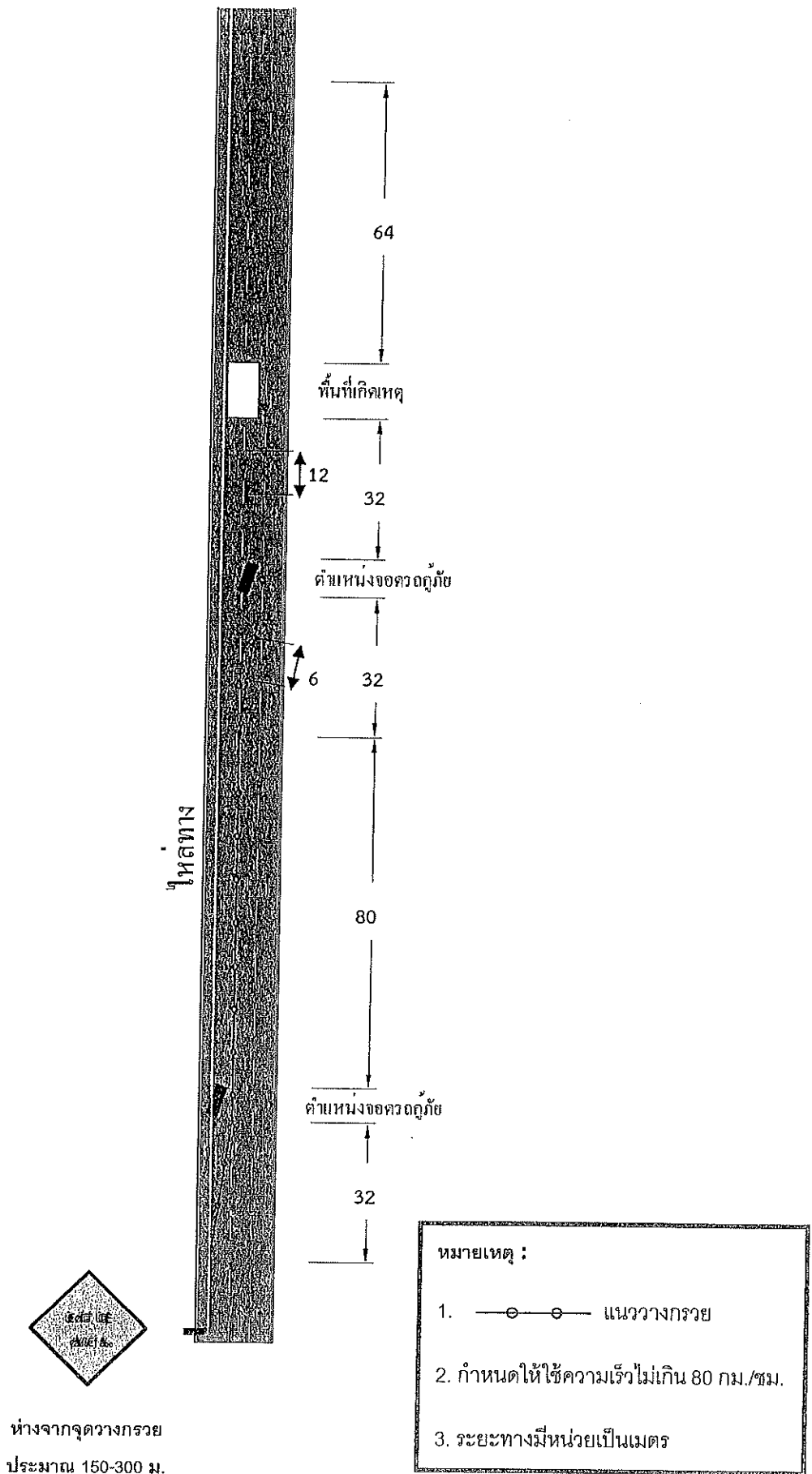
7. รูปแบบมาตรฐานการจัดจราจรกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

7.1 บริเวณช่องทางหลัก (Main Line)

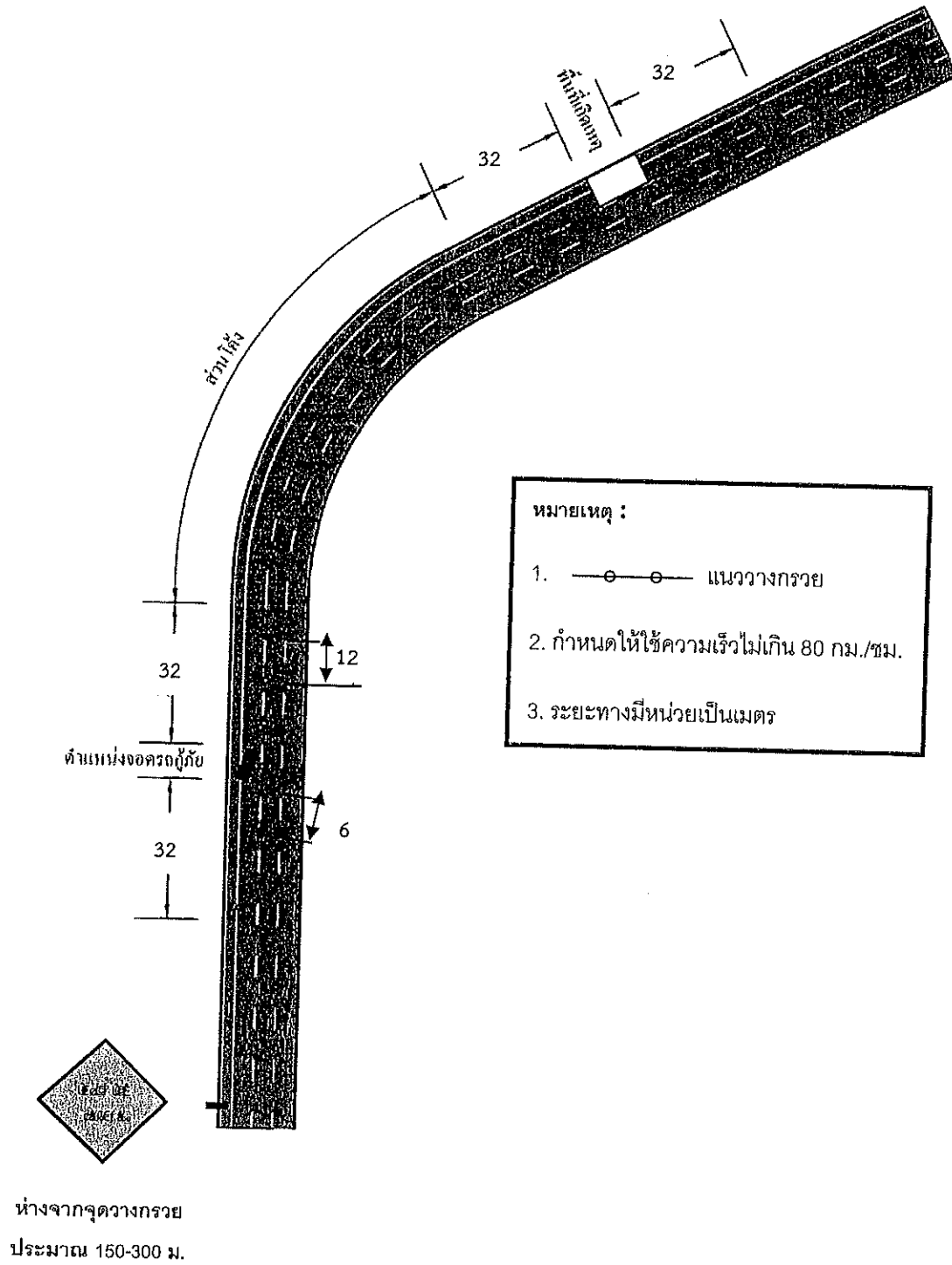
7.1.1กรณีปิดการจราจร 1 ช่องทาง บริเวณช่วงทางตรง



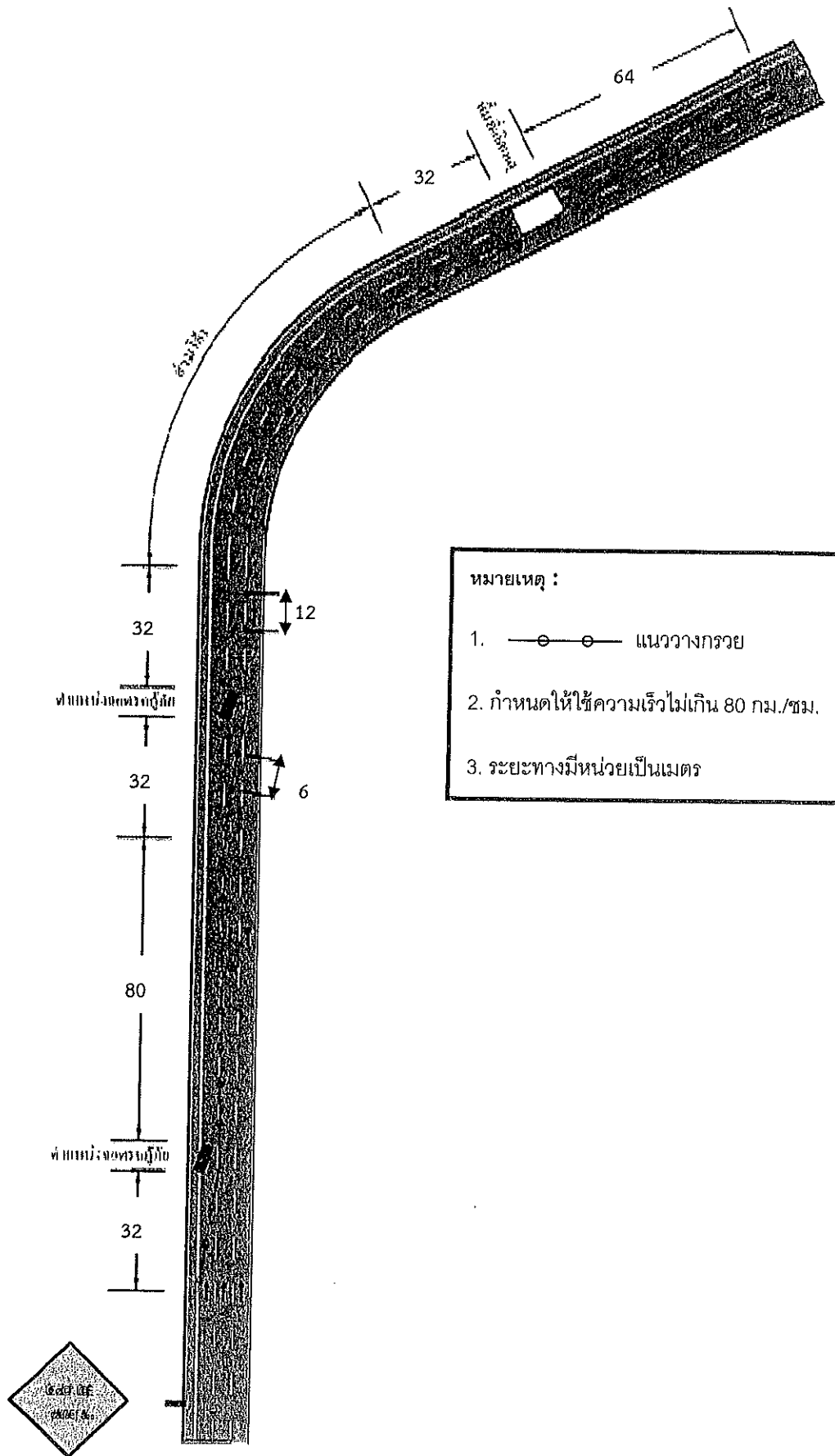
7.1.2 กรณีปิดการจราจร 2 ช่องทางบริเวณช่วงทางตรง



7.1.3 กรณีปิดการจราจร 1 ช่องทาง บริเวณช่วงทางโค้ง (โค้งขวา)

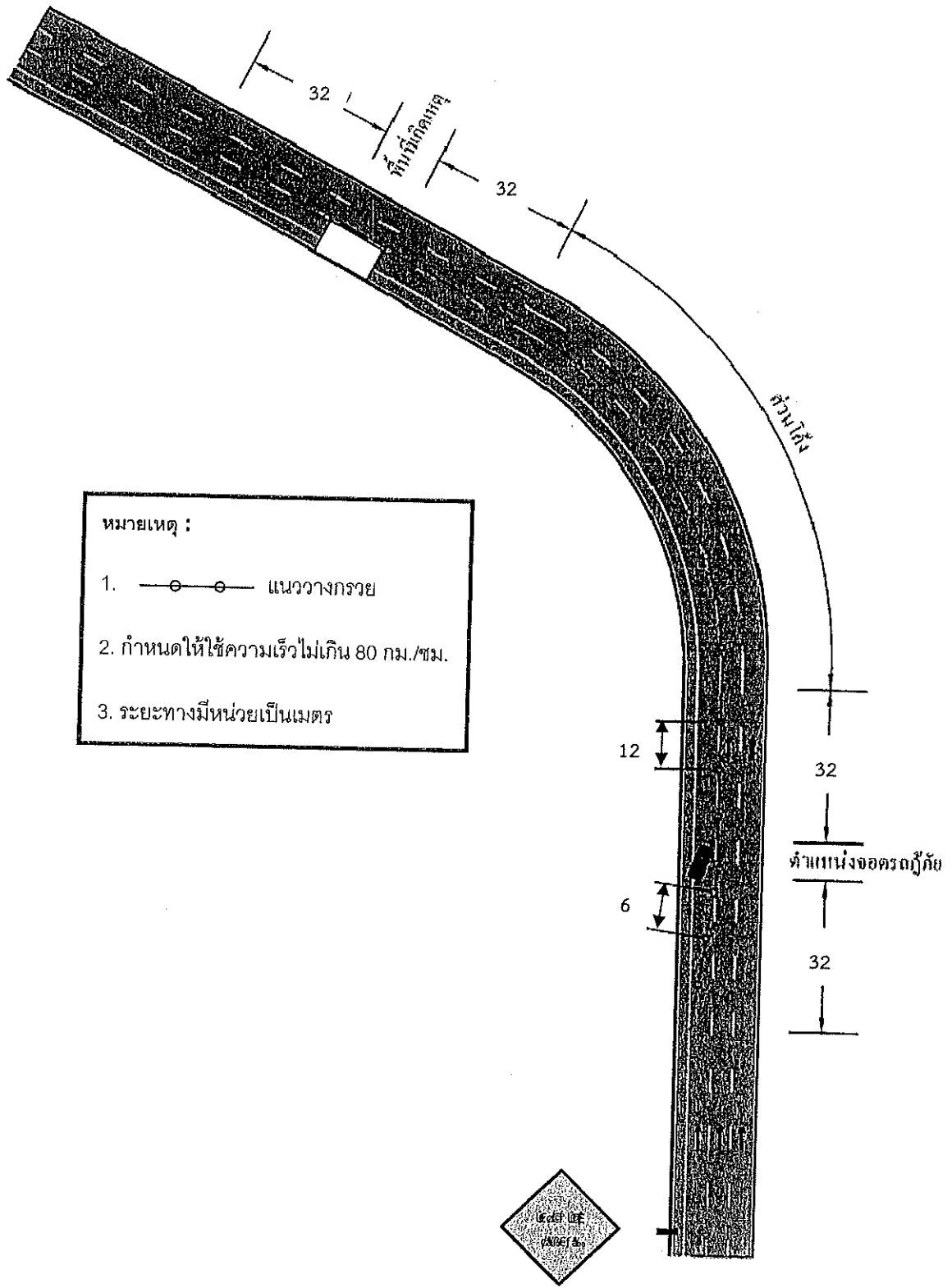


7.1.4 กรณีปิดการจราจร 2 ช่องทาง บริเวณช่วงทางโค้ง (โค้งขวา)



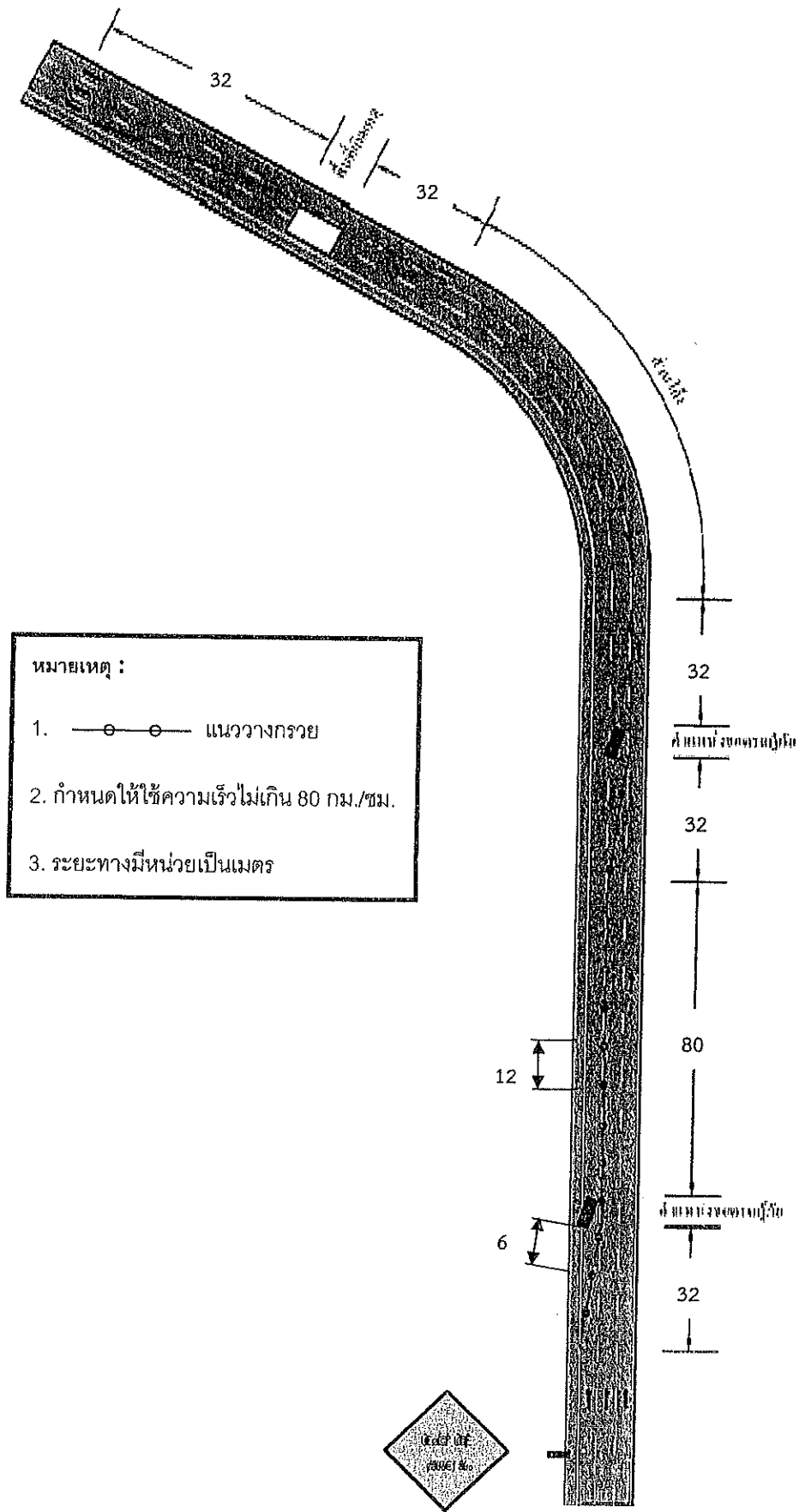
ห่างจากจุดวางกรวย
ประมาณ 150-300 ม.

7.1.5 กรณีปิดการจราจร 1 ช่องทาง บริเวณช่วงทางโค้ง (โค้งซ้าย)

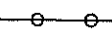


ห่างจากจุดวางกรวย
ประมาณ 150-300 ม.

7.1.6 กรณีปิดการจราจร 2 ช่องทาง บริเวณช่วงทางโค้ง (โค้งซ้าย)



หมายเหตุ :

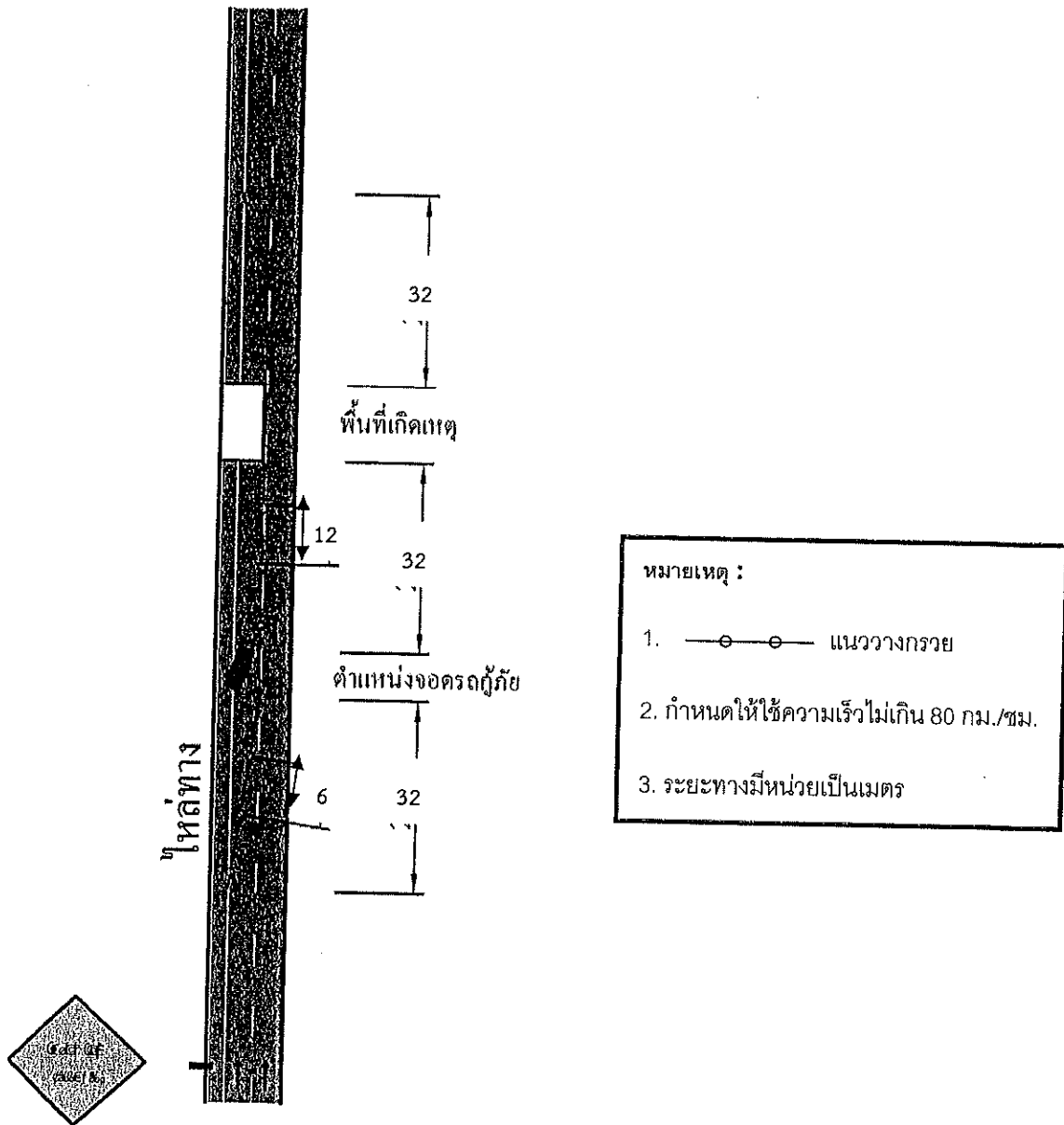
1.  แนววางกรวย
2. กำหนดให้ใช้ความเร็วไม่เกิน 80 กม./ชม.
3. ระยะทางมีหน่วยเป็นเมตร



ห่างจากจุดวางกรวย
ประมาณ 150-300 ม.

7.2 บริเวณทางขึ้นและทางลง (On-Ramp & Off-Ramp)

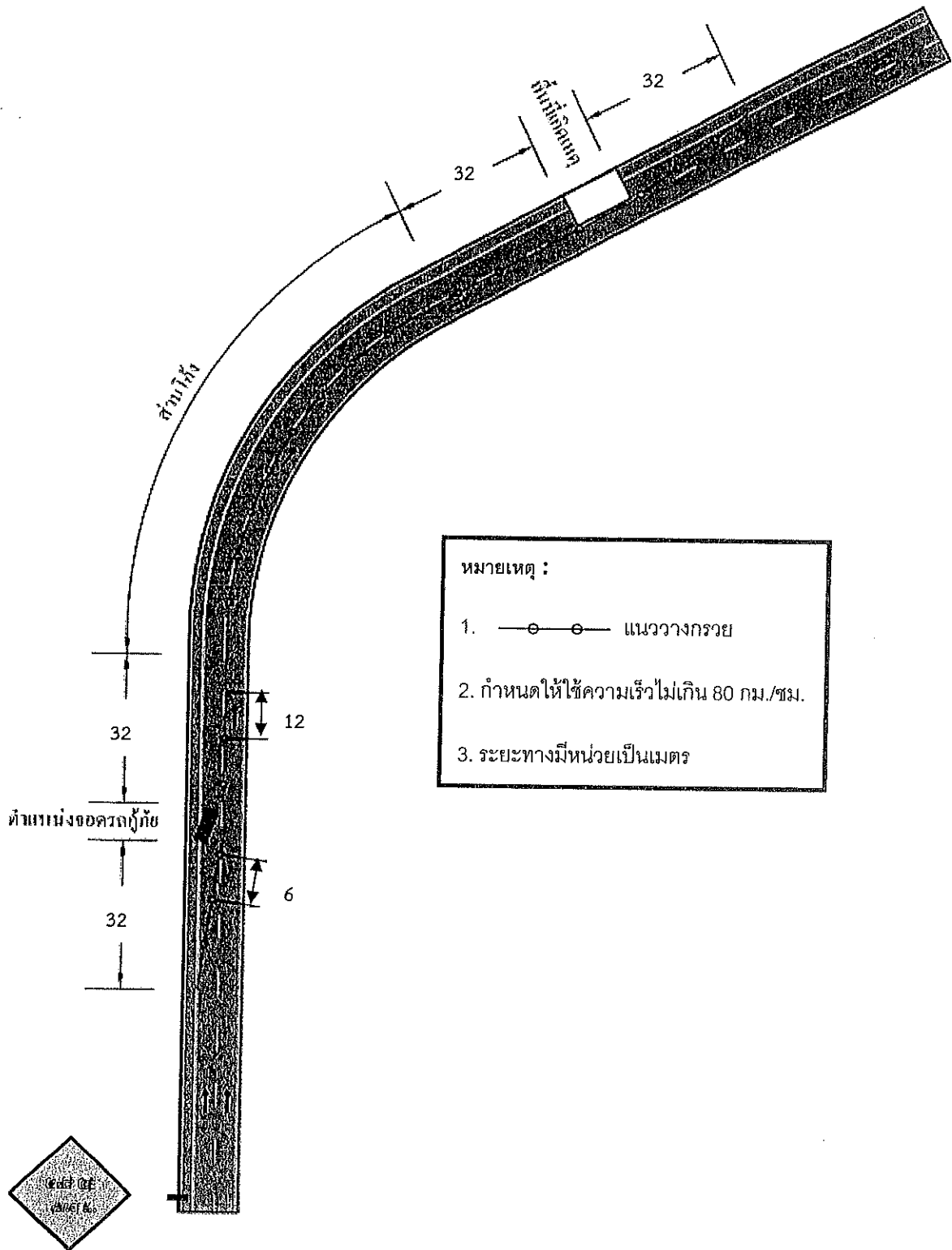
7.2.1 กรณีปิดการจราจร 1 ช่องทาง บริเวณช่วงทางตรง



- หมายเหตุ :
1. —○—○— แนววางกรวย
 2. กำหนดให้ใช้ความเร็วไม่เกิน 80 กม./ชม.
 3. ระยะทางมีหน่วยเป็นเมตร

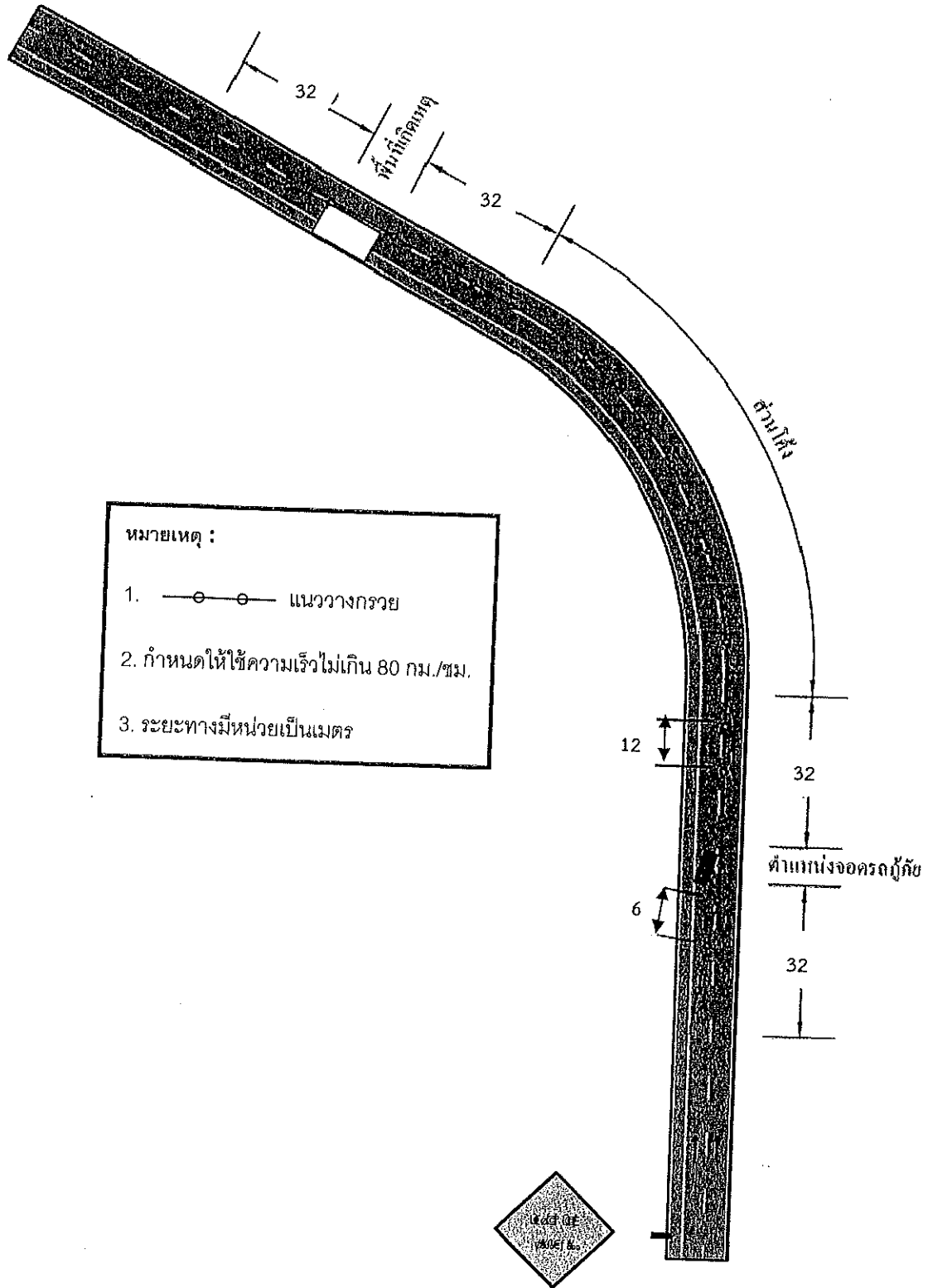
ห่างจากจุดวางกรวย
ประมาณ 150-300 ม.

7.2.2 กรณีปิดการจราจร 1 ช่องทางบริเวณช่วงทางโค้ง(โค้งขวา)




ห่างจากจุดวางกรวย
ประมาณ 150-300 ม.

7.2.3 กรณีปิดการจราจร 1 ช่องทางบริเวณช่วงทางโค้ง(โค้งซ้าย)



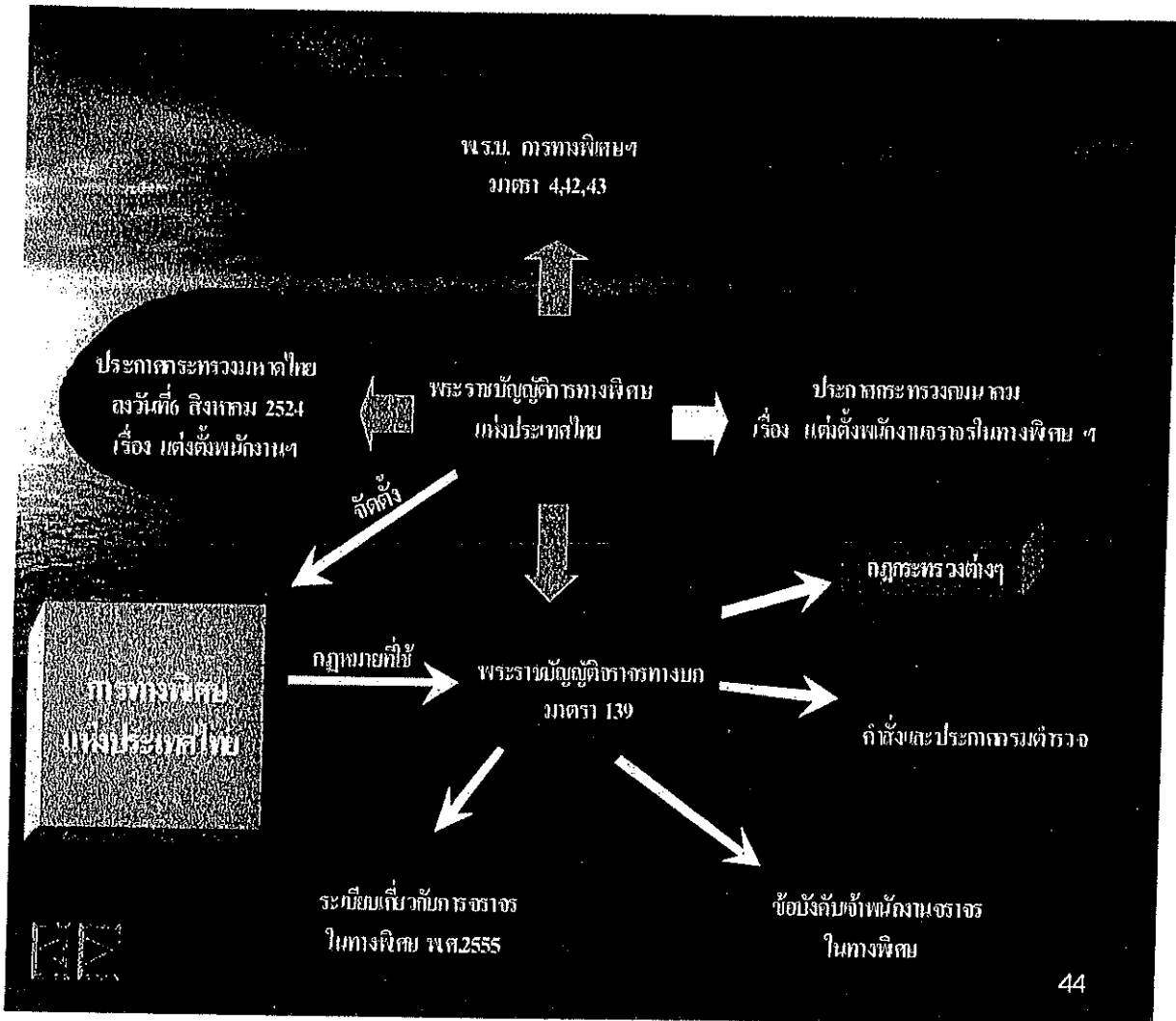
หมายเหตุ :

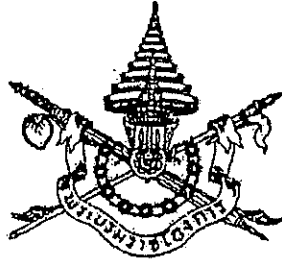
1.  แนววางกรวย
2. กำหนดให้ใช้ความเร็วไม่เกิน 80 กม./ชม.
3. ระยะทางมีหน่วยเป็นเมตร



ห่างจากจุดวางกรวย
ประมาณ 150-300 ม.

รวมกฎหมายที่ใช้ในทางพิเศษ





พระราชบัญญัติ

การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทางพิเศษ” หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดสร้างขึ้น หรือได้รับโอนหรือได้รับมอบไม่ว่าจะจัดสร้างขึ้นในระดับพื้นดิน เหนือหรือใต้พื้นดินหรือพื้นน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจราจรเป็นพิเศษ และให้หมายความรวมถึงสะพาน อุโมงค์ เรือสำหรับขนส่งรถข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นลงรถทางเท้า ที่จอดรถ เขตทาง ไหล่ทาง เขื่อนกั้นน้ำ ท่อหรือทางระบายน้ำ กำแพงกั้นดิน รั้วเขต หลักระยะ สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร อาคาร หรือสิ่งอื่นใดที่จัดไว้ในเขตทางเพื่ออำนวยความสะดวก หรือเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับงานทางพิเศษ

“รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

“ผู้ครอบครอง” หมายความว่า ผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัดตั้ง ทูน และทุนสำรอง

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งการทางพิเศษขึ้นเรียกว่า “การทางพิเศษแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กทพ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “EXPRESSWAY AUTHORITY OF THAILAND” เรียกโดยย่อว่า “EXAT” และให้มีตราเครื่องหมายของ “กทพ.”

รูปลักษณะของตราเครื่องหมายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อที่มีอักษรไทยหรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “ทางพิเศษ” หรือ “ทางด่วน” ประกอบในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความหรือเอกสารอย่างอื่น เกี่ยวกับธุรกิจอันอาจทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นกิจการของ กทพ. เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก กทพ.

มาตรา ๘ ให้ กทพ. เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) สร้างหรือจัดให้มีทางพิเศษด้วยวิธีใด ๆ ตลอดจนบำรุงและรักษาทางพิเศษ
- (๒) ดำเนินงานหรือธุรกิจเกี่ยวกับทางพิเศษ และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับทางพิเศษหรือที่เป็นประโยชน์แก่ กทพ.

มาตรา ๙ ให้ กทพ. มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่นตามความเหมาะสม และจะตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใดก็ได้ แต่การตั้งสำนักงานสาขานอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีก่อน

มาตรา ๑๐ ให้ กทพ. มีอำนาจหน้าที่กระทำการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) เรียกเก็บค่าผ่านทางพิเศษ หรือค่าบริการอื่น ตลอดจนค่าธรรมเนียมการใช้ทรัพย์สิน การให้บริการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในเขตทางพิเศษ
- (๔) กำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้และการรักษาทางพิเศษตลอดจนการใช้และการรักษาทรัพย์สิน การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในเขตทางพิเศษ
- (๕) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร
- (๖) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ กทพ.
- (๗) จัดตั้งหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการของ กทพ.
- (๘) ลงทุนหรือเข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการของ กทพ.
- (๙) ให้สัมปทานในการสร้างหรือขยายทางพิเศษ ต่ออายุสัมปทาน โอนสัมปทานหรือเพิกถอนสัมปทาน

(๑๐) ว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดประกอบกิจการส่วนหนึ่งส่วนใดของ กทพ. แต่ถ้ากิจการนั้นมีรัฐวิสาหกิจใดมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ และคณะกรรมการเห็นว่ารัฐวิสาหกิจนั้นสามารถจะดำเนินการให้บังเกิดผลและมีประสิทธิภาพได้ ให้ กทพ. ว่าจ้างหรือมอบให้รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้ประกอบกิจการก่อนผู้อื่น

(๑๑) ทำการค้าและให้บริการต่าง ๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องใช้เกี่ยวกับทางพิเศษ

(๑๒) ให้เช่าหรือพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของ กทพ. ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ กทพ. โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะควบคู่ไปด้วย

(๑๓) วางแผน สํารวจ และออกแบบเกี่ยวกับการสร้างหรือขยายทางพิเศษ

(๑๔) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ กทพ. มาตรา ๑๑ ทูของ กทพ. ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๖๔

(๒) เงินที่รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้เป็นคราว ๆ เพื่อดำเนินงานหรือขยายกิจการ

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่รับโอนจากทางราชการ องค์การของรัฐ หรือที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศ หรือจากองค์การระหว่างประเทศ เมื่อได้หักหนี้สินออกแล้ว

มาตรา ๑๒ เงินสำรองของ กทพ. ให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดเงินสำรองเพื่อขยายกิจการ เงินสำรองเพื่อการไถ่ถอนหนี้ และเงินสำรองอื่น ๆ ตามความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

เงินสำรองจะนำออกใช้ได้ก็แต่โดยมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ ทรัพย์สินของ กทพ. ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

หมวด ๒

คณะกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนสำนักงานประมาท ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และผู้ว่าการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๑๕ ประธานกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ว่าการ ต้องมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการบริหาร วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ การผังเมือง เศรษฐศาสตร์ การคลัง หรือนิติศาสตร์

มาตรา ๑๖ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้วยังต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง

(๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับ กทพ. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ กทพ. หรือในกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและมีลักษณะเป็นการแข่งขันกับกิจการของ กทพ. ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นเพื่อการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้นก่อนวันที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการหรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ กทพ. เป็นผู้ถือหุ้น หรือในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่มีสัญญาร่วมงานหรือสัญญาสัมปทานกับ กทพ.

มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๗ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของ กทพ. กำหนดอัตราค่าผ่านทางพิเศษโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึงการออกข้อบังคับในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐
- (๒) การประชุมและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- (๓) การบริหารและการควบคุมทางการเงิน
- (๔) การจัดแบ่งส่วนงานและวิธีปฏิบัติงาน
- (๕) การปฏิบัติงานของผู้ว่าการ และการมอบให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทนผู้ว่าการ
- (๖) การจ่ายค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่าที่พัก ค่าล่วงเวลา เบี้ยประชุม ค่าตอบแทน และการจ่ายเงินอื่น ๆ
- (๗) การบริหารงานบุคคล การบรรจุ แต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือค่าจ้างการออกจากตำแหน่ง ถอดถอน วินัย การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนการกำหนดเงินเดือนและเงินอื่น
- (๘) กองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้างและครอบครัว โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
- (๙) การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง
- (๑๐) เครื่องแบบพนักงานและลูกจ้าง
- (๑๑) การรักษาความปลอดภัยในการใช้และรักษาทรัพย์สินของ กทพ.
- (๑๒) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในทางพิเศษ
- (๑๓) การจัดเก็บค่าผ่านทางพิเศษ

ข้อบังคับใดที่มีข้อความจำกัดอำนาจของผู้ว่าการในการทำนิติกรรมไว้ประการใด เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์แห่งกิจการของ กทพ. ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของ กทพ. และกำหนดค่าตอบแทน อนุกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดค่าตอบแทนที่ปรึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ว่าการ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๒ ผู้ว่าการนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วย คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้ว ยังต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๑๖ (๓)

มาตรา ๒๓ ผู้ว่าการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละไม่เกินสี่ปี เมื่อครบกำหนดเวลาตาม สัญญาจ้างแล้วและผู้ว่าการมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ ผู้ว่าการสามารถเข้ารับการคัดเลือกได้อีก แต่กระทำได้อีกเพียงคราวเดียว

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ ผู้ว่าการพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒
- (๔) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๕) สัญญาจ้างสิ้นสุด
- (๖) ถูกเลิกสัญญาจ้าง

มาตรา ๒๕ ผู้ว่าการมีหน้าที่บริหารกิจการของ กทพ. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและ นโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง

ผู้ว่าการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ กทพ.

มาตรา ๒๖ ผู้ว่าการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พนักงาน และลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างตั้งแต่ตำแหน่งที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่าขึ้นไป จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ กทพ. และกำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้างโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๗ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของ กทพ. และเพื่อการนี้ ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้ตัวแทนหรือบุคคลใดกระทำการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่ผู้ว่าการกระทำโดยฝ่าฝืนข้อบังคับตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ย่อมไม่ผูกพัน กทพ. เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลง ให้รองผู้ว่าการผู้มีอาวุโสสูงสุดตามลำดับเป็นผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง

ให้ผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้ว่าการ เว้นแต่อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการในฐานะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ประธานกรรมการและกรรมการย่อมได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๐ ประธานกรรมการ กรรมการ พนักงาน และลูกจ้าง อาจได้รับโบนัสตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ พนักงาน และบุคคลซึ่งผู้ว่าการมอบหมายตามมาตรา ๔๑ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การสร้าง การบำรุงรักษาและการดำเนินงานทางพิเศษ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการสร้างหรือขยายทางพิเศษ การบำรุงรักษาทางพิเศษและการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ทางพิเศษ ให้ กทพ. มีอำนาจที่จะใช้สอยหรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ในความครอบครองของบุคคลใด ๆ ซึ่งมีใช้โรงเรือนที่คนอยู่อาศัยหรือใช้ประกอบธุรกิจเป็นการชั่วคราว โดยกำหนดเงินค่าตอบแทนให้ตามสมควรภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การใช้สอยหรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสร้างหรือขยายทางพิเศษ การบำรุงรักษาทางพิเศษ หรือการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ทางพิเศษ

(๒) กทพ. มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบถึงกำหนดเวลาและกิจการที่จะต้องกระทำ รวมทั้งเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้นั้นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนการเข้าใช้สอยหรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น และให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบ โดยอย่างน้อยให้ทำสำเนาหนังสือดังกล่าวปิดไว้ ณ ที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และ ณ สำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นได้รับแจ้งเมื่อพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศสำเนาหนังสือ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นอาจยื่นคำร้องแสดงเหตุที่ไม่สมควรทำเช่นนั้นไปยังคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

(๓) หากการใช้สอยหรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์มีความจำเป็นที่จะต้องรื้อถอนหรือทำลายสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งมีใช้โรงเรือนที่คนอยู่อาศัย หรือตัดพินต้นไม้ม ให้ กทพ. มีอำนาจรื้อถอนหรือทำลายสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว หรือตัดพินต้นไม้มได้เท่าที่จำเป็น

ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้พนักงานและลูกจ้างแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่การปฏิบัติตามมาตรานี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นในอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากการกระทำของพนักงานและลูกจ้าง บุคคลนั้นย่อมเรียกค่าเสียหายจาก กทพ. ได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน เพื่อป้องกันอันตรายหรือแก้ไขความเสียหายที่ร้ายแรงภายในทางพิเศษ ให้พนักงานหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานมีอำนาจเข้าไปในที่ดิน หรือสถานที่ของบุคคลใดในเวลาใดก็ได้ แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้นด้วย ก็ให้พนักงานแจ้งเหตุจำเป็นให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อน และให้นำมาตรา ๓๒ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางพิเศษ ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

การโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาตามวรรคหนึ่งโดยมิได้มีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม

การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุนวัตกรรมประสงค์แห่งการได้มาและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ทั้งนี้ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทและการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ กทพ. สร้างหรือขยายทางพิเศษผ่านแดนแห่งกรมสิทธิบน เหนือหรือใต้พื้นดินหรือพื้นน้ำของบุคคลใดโดยไม่จำเป็นต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ ถ้ามิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหาอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชน

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ กทพ. ได้จัดทำทางหรือถนนเพื่อเชื่อมระหว่างทางพิเศษกับทางสาธารณะอื่น ผู้ใดจะสร้างทางหรือถนนหรือสิ่งอื่นใดเพื่อเชื่อมต่อกับทางหรือถนนนั้นหรือลอดหรือข้ามทางหรือถนนนั้น ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก กทพ.

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ กทพ. กำหนด และเมื่อมีความจำเป็นแห่งกิจการทางพิเศษ กทพ. จะเพิกถอนเสียก็ได้

ทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้ กทพ. มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดำเนินการรื้อถอนทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ได้ส่งหนังสือแจ้ง ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด ให้ กทพ. มีอำนาจดำเนินการเช่นนั้นได้เอง โดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดนั้นเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่ กทพ. ไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามวรรคสามได้ ให้ กทพ. ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบโดยอย่างน้อยให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และ ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๒ (๒) โดยระบุกำหนดเวลาที่ กทพ. จะเข้าดำเนินการตามวรรคสาม ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศแจ้งความ

เมื่อ กทพ. ได้ปฏิบัติตามวรรคสี่แล้ว ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับหนังสือแจ้งนั้นแล้ว

ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ทางพิเศษ ให้ กทพ. มีอำนาจปิดกั้นทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดนั้นได้ และเมื่อหมดความจำเป็นเร่งด่วนดังกล่าวแล้ว ให้ กทพ. ดำเนินการตามวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างโรงเรือนหรือสิ่งอื่นใดหรือปลูกต้นไม้หรือพืชผลอย่างใด ๆ ในทางพิเศษ หรือเพื่อเชื่อมต่อกับทางพิเศษ เว้นแต่กรณีหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอันเป็นสาธารณูปโภคมีความจำเป็นต้องปักเสาพาดสาย หรือวางท่อในเขตทางพิเศษ หรือเพื่อข้ามหรือลอดทางพิเศษ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นทำความตกลงกับ กทพ. ก่อน และถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ ในเหตุลักษณะของงานหรือในเรื่องค่าเช่า ให้เสนอรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่การดำเนินการอันเป็นสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยเอกชนที่ได้รับสัมปทาน กทพ. อาจเรียกเก็บค่าตอบแทนในการใช้พื้นที่ดังกล่าวได้

โรงเรือนหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้น หรือต้นไม้หรือพืชผลที่ปลูกขึ้นโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้ กทพ. มีอำนาจรื้อถอนหรือทำลายตามควรแต่กรณี ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ ภายในระยะทางห้าสิบบเมตรจากเขตทางพิเศษ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้าง ดัดแปลง ติดหรือตั้งป้ายหรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ทางพิเศษ หรือการจราจรในเขตทางพิเศษตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก กทพ.

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กทพ. กำหนดและให้นำมาตรา ๓๗ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด

- (๑) ทางพิเศษสายใดตลอดทั้งสายหรือบางส่วนที่ต้องเสียค่าผ่านทางพิเศษ
- (๒) อัตราค่าผ่านทางพิเศษตาม (๑) ตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) ประเภทของรถที่ต้องเสียหรือยกเว้นค่าผ่านทางพิเศษตาม (๑)

มาตรา ๔๐ บุคคลใดใช้รถในทางพิเศษ บุคคลนั้นต้องเสียค่าผ่านทางพิเศษตามมาตรา ๓๕ (๒) ตามวิธีการที่ กทพ. กำหนด

มาตรา ๔๑ ให้พนักงานซึ่งผู้ว่าการแต่งตั้งหรือบุคคลซึ่งผู้ว่าการมอบหมายให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเก็บค่าผ่านทางพิเศษ มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) เรียกเก็บค่าผ่านทางพิเศษตามมาตรา ๓๕ (๒)
- (๒) สั่งให้บุคคลใดที่ผ่านหรือจะผ่านทางพิเศษหยุดและตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าผ่านทางพิเศษ
- (๓) แจ้งให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงไม่เสียค่าผ่านทางพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกมาใช้บังคับแก่การจราจรในทางพิเศษ โดยอนุโลม และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษแก่การจราจรในทางพิเศษ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการจราจรในทางพิเศษได้

มาตรา ๔๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษ ยกเว้นอำนาจเปรียบเทียบ

หมวด ๔

การร้องทุกข์และการสงเคราะห์

มาตรา ๔๔ ให้พนักงานและลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๕ ให้ กทพ. จัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่น เพื่อสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้าง และครอบครัว ในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ตายหรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

การจัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นตามวรรคหนึ่ง การกำหนดหลักเกณฑ์การออกเงินสมทบให้กองทุนสงเคราะห์ การกำหนดประเภทของผู้ที่พึงได้รับการสงเคราะห์และหลักเกณฑ์การสงเคราะห์ ตลอดจนการจัดการเกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕

การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

มาตรา ๔๖ ให้ กทพ. จัดทำงบประมาณประจำปี โดยแยกเป็นงบลงทุน และงบทำการ สำหรับงบลงทุนให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบทำการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๔๗ รายได้ที่ กทพ. ได้รับจากการดำเนินการในปีหนึ่ง ๆ ให้ตกเป็นของ กทพ. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และเมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงาน ค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม รวมตลอดถึงค่าบำรุงรักษา ค่าเสื่อมราคา เงินสำรองตามมาตรา ๑๒ และเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นตามมาตรา ๔๕ และเงินลงทุนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

ในกรณีที่รายได้ไม่เพียงพอสำหรับกรณีตามวรรคหนึ่ง นอกจากเงินสำรองตามมาตรา ๑๒ และ กทพ. ไม่สามารถหาเงินที่อื่นได้ รัฐพึงจ่ายเงินให้แก่ กทพ. เท่าจำนวนที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของ กทพ.

มาตรา ๔๘ ให้ กทพ. เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๙ ให้ กทพ. วางและรักษาไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการสาธารณูปโภค แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีการลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามจริงและตามที่ควรตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการดังกล่าว และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๕๐ ให้ กทพ. จัดทำบุคคล บัญชีทำการและบัญชีกำไรขาดทุนส่งผู้สอบบัญชี ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๕๑ ทุกปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินของ กทพ. ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับงบการเงินนั้น

มาตรา ๕๒ ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานของ กทพ. เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามประธานกรรมการ กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้อื่นซึ่งเป็นตัวแทนของ กทพ.

มาตรา ๕๓ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และให้ กทพ. โฆษณารายงานประจำปีของปีที่ล่วงมาแล้ว แสดงบุคคล บัญชีทำการและบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้วภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้อง

หมวด ๖

การกำกับและควบคุม

มาตรา ๕๔ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กทพ. เพื่อการนี้จะสั่งให้ กทพ. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของ กทพ. ได้

มาตรา ๕๕ ให้ กทพ. ทำรายงานปีละครั้งเสนอรัฐมนตรี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานในปีที่ล่วงมาแล้ว และคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการและแผนงานที่จะทำในภายหลัง

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ กทพ. จะต้องเสนอเรื่องใดๆ ไปยังคณะรัฐมนตรี ให้ กทพ. นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๗ กทพ. ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) สร้างหรือขยายทางพิเศษ
- (๒) กู้หรือยืมเงินเกินหนึ่งร้อยล้านบาท
- (๓) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ กทพ.
- (๔) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาเกินสิบล้านบาท

(๕) ให้เช่าหรือให้สิทธิใด ๆ ในอสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าเกินหนึ่งร้อยล้านบาทหรือที่มีกำหนดเวลาการให้เช่าหรือให้สิทธิใด ๆ เกินห้าปี เว้นแต่การให้เช่าหรือให้สิทธินั้นเป็นการให้แก่หน่วยงานของรัฐ

(๖) ให้สัมปทานในการสร้างหรือขยายทางพิเศษ ต่ออายุสัมปทาน โอนสัมปทานหรือเพิกถอนสัมปทาน

(๗) จัดตั้งบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด

(๘) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่นหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๕๙ ผู้ใดขัดขวางการกระทำของ กทพ. พนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งกระทำการตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดกระทำการใด ๆ ให้ทางพิเศษอยู่ในลักษณะอันน่าเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือไร้ประโยชน์ซึ่งทางพิเศษอันอาจเป็นอันตรายแก่รถ หรือบุคคลซึ่งใช้ทางหรือใช้บริการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานซึ่งผู้ว่าการแต่งตั้งหรือบุคคลซึ่งผู้ว่าการมอบหมายซึ่งตั้งตามมาตรา ๔๑ (๒) หรือ (๓) หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดหลีกเลี่ยงไม่เสียค่าผ่านทางพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และความรับผิดชอบของ กทพ. ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ไปเป็นของ กทพ. ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๖๕ ให้ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ พนักงานและลูกจ้างของ กทพ. ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ พนักงานและลูกจ้างของ กทพ. แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เท่าที่เคยได้รับอยู่เดิม และให้นับเวลาการทำงานของบุคคลดังกล่าวใน กทพ. ต่อเนื่องกันด้วย สำหรับผู้ว่าการให้ถือว่าเป็นวาระการดำรงตำแหน่งวาระแรกตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับผู้ว่าการ ซึ่ง กทพ. ดำเนินการจ้างตามสัญญาจ้างด้วย

มาตรา ๖๖ ให้ประธานกรรมการและกรรมการ กทพ. ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการของ กทพ. แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ตามวาระที่เหลืออยู่ และให้ถือว่าวาระดังกล่าวเป็นวาระการดำรงตำแหน่งวาระแรกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๗ ให้บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศใด ๆ ของ กทพ. ที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศของ กทพ. ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๘ ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนและประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยเร่งด่วน ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ คงใช้บังคับได้ตามอายุของพระราชกฤษฎีกานั้น

ในกรณีที่มีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางพิเศษที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และยังไม่เสร็จสิ้น ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

มาตรา ๖๕ ให้ผู้ที่ใช้ชื่อที่มีอักษรไทยหรืออักษรต่างประเทศ ซึ่งแปลหรืออ่านว่า “ทางพิเศษ” หรือ “ทางด่วน” ประกอบในดวงตรา ป้ายชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับธุรกิจอยู่แล้วอันอาจทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นกิจการของ กทพ. ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ มาดำเนินการขออนุญาตใช้ชื่อดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๗๐ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายหรือสิ่ง que สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายที่ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ มาดำเนินการขออนุญาตจาก กทพ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ถ้า กทพ. มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองป้ายหรือสิ่ง que สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายดำเนินการรื้อถอนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งไม่อนุญาตหรือตามระยะเวลาที่ กทพ. กำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายจัดตั้งการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยไม่คล่องตัวเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยให้สามารถดำเนินกิจการในอันที่จะให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการจราจรได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนกำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้ทางพิเศษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ

ตามที่ได้มีคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๗๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบันของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๗๖/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งพนักงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๒ ให้รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เป็นพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานจราจรตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกในทางพิเศษ

ข้อ ๓ ให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ ในการทางพิเศษแห่งประเทศไทย เป็นพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกในทางพิเศษ

- (๑) ผู้อำนวยการฝ่ายบำรุงรักษา
- (๒) ผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมการจราจร
- (๓) ผู้อำนวยการฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง
- (๔) ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย
- (๕) ผู้อำนวยการกองบำรุงรักษาทาง
- (๖) ผู้อำนวยการกองบำรุงรักษาอาคารและความสะอาด
- (๗) ผู้อำนวยการกองบำรุงรักษาอุปกรณ์
- (๘) ผู้อำนวยการกองไฟฟ้า เครื่องกลและยานพาหนะ
- (๙) ผู้อำนวยการกองจัดการจราจร
- (๑๐) ผู้อำนวยการกองคู่มือและสื่อสาร
- (๑๑) ผู้อำนวยการกองจัดเก็บค่าผ่านทาง ๑
- (๑๒) ผู้อำนวยการกองจัดเก็บค่าผ่านทาง ๒

- (๑๓) ผู้อำนวยการกองจัดเก็บค่าผ่านทาง ๓
- (๑๔) ผู้อำนวยการกองคดี
- (๑๕) หัวหน้าแผนกวางแผนบำรุงรักษาทาง
- (๑๖) หัวหน้าแผนกตรวจสอบและบำรุงรักษาสายทาง ๑
- (๑๗) หัวหน้าแผนกตรวจสอบและบำรุงรักษาสายทาง ๒
- (๑๘) หัวหน้าแผนกบำรุงรักษาสะพาน
- (๑๙) หัวหน้าแผนกบำรุงรักษาอาคาร ๑
- (๒๐) หัวหน้าแผนกบำรุงรักษาอาคาร ๒
- (๒๑) หัวหน้าแผนกรักษาความสะอาดและสวน
- (๒๒) หัวหน้าแผนกวางแผนบำรุงรักษาอุปกรณ์
- (๒๓) หัวหน้าแผนกอุปกรณ์เก็บค่าผ่านทาง ๑
- (๒๔) หัวหน้าแผนกอุปกรณ์เก็บค่าผ่านทาง ๒
- (๒๕) หัวหน้าแผนกอุปกรณ์ควบคุมการจราจร
- (๒๖) หัวหน้าแผนกไฟฟ้าสายทาง
- (๒๗) หัวหน้าแผนกไฟฟ้าอาคารและด่าน
- (๒๘) หัวหน้าแผนกเครื่องกลและยานพาหนะ
- (๒๙) หัวหน้าแผนกจัดการจราจร ๑
- (๓๐) หัวหน้าแผนกจัดการจราจร ๒
- (๓๑) หัวหน้าแผนกจัดการจราจร ๓
- (๓๒) หัวหน้าแผนกกู้ภัย ๑
- (๓๓) หัวหน้าแผนกกู้ภัย ๒
- (๓๔) หัวหน้าแผนกกู้ภัย ๓
- (๓๕) หัวหน้าแผนกสื่อสาร ๑
- (๓๖) หัวหน้าแผนกจัดเก็บดินแดง
- (๓๗) หัวหน้าแผนกจัดเก็บบางนา
- (๓๘) หัวหน้าแผนกจัดเก็บดาวคะนอง

- (๓๙) หัวหน้าแผนกจัดเก็บสุขุมวิท ๖๒
- (๔๐) หัวหน้าแผนกจัดเก็บสุขสวัสดิ์
- (๔๑) หัวหน้าแผนกจัดเก็บรามอินทรา
- (๔๒) หัวหน้าแผนกจัดเก็บประชาอุทิศ
- (๔๓) หัวหน้าแผนกจัดเก็บอาจณรงค์
- (๔๔) หัวหน้าแผนกจัดเก็บประชาชื่น
- (๔๕) หัวหน้าแผนกจัดเก็บรัชดาภิเษก
- (๔๖) หัวหน้าแผนกจัดเก็บยมราช
- (๔๗) หัวหน้าแผนกจัดเก็บหัวลำโพง
- (๔๘) หัวหน้าแผนกจัดเก็บสุรวงศ์
- (๔๙) หัวหน้าแผนกจัดเก็บสาทร
- (๕๐) หัวหน้าแผนกจัดเก็บอโศก
- (๕๑) หัวหน้าแผนกจัดเก็บศรีนครินทร์
- (๕๒) หัวหน้าแผนกจัดเก็บศรีสมาน
- (๕๓) หัวหน้าแผนกจัดเก็บบางปะอิน
- (๕๔) หัวหน้าแผนกจัดเก็บบางนา กม. ๖
- (๕๕) หัวหน้าแผนกจัดเก็บบางพลี
- (๕๖) หัวหน้าแผนกจัดเก็บชลบุรี
- (๕๗) หัวหน้าแผนกจัดเก็บบางขุนเทียน
- (๕๘) หัวหน้าแผนกจัดเก็บบางเมือง
- (๕๙) หัวหน้าแผนกจัดเก็บเทพารักษ์
- (๖๐) หัวหน้าแผนกคดีแพ่ง
- (๖๑) หัวหน้าพนักงานเก็บค่าผ่านทางพิเศษ
- (๖๒) พนักงานจัดการจราจร
- (๖๓) พนักงานกู้ภัย
- (๖๔) พนักงานขับเครื่องจักร

(๖๕) พนักงานควบคุมเก็บค่าผ่านทางพิเศษ

(๖๖) พนักงานเก็บค่าผ่านทางพิเศษ

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น ให้รวมถึง ผู้ทำการแทนหรือรักษาการในตำแหน่ง
ดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

โสภณ ชาร์มย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

พระราชบัญญัติ

จรรยาทางบก

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยจรรยาทางบก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติจรรยาทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗
- (๒) พระราชบัญญัติจรรยาทางบก แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘
- (๓) พระราชบัญญัติจรรยาทางบก (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๑
- (๔) พระราชบัญญัติจรรยาทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๕) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “การจรรยา” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือ คนที่จูง ชี หรือ
ไล่ต้อนสัตว์

(๒) “ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ

(๓) “ทางเดินรถ” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน

(๔) “ช่องเดินรถ” หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้

(๕) “ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนด

(๖) “ทางเดินรถทางเดียว” หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้ผู้ขับขี่รถขับไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

(๗) “ขอบทาง” หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ

(๘) “ไหล่ทาง” หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างซึ่งยังมิได้จัดทำเป็นทางเท้า

(๙) “ทางร่วมทางแยก” หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกัน หรือติดกัน

(๑๐) “วงเวียน” หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก

(๑๑) “ทางเท้า” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทางหรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

(๑๒) “ทางข้าม” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือตอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

(๑๓) “เขตปลอดภัย” หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนทุกเวลา สำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดรอหรือให้คนที่ขึ้นหรือลงรถหยุดรอก่อนจะข้ามทางต่อไป

(๑๔) “ที่คับขัน” หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่านหรือมีสิ่งกีดขวาง หรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย

(๑๕) “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

(๑๖) “รถยนต์” หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

(๑๗) “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

(๑๘) “รถจักรยาน” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขับขี่ที่มีไว้เป็นการลากเข็น

(๑๙) “รถฉุกเฉิน” หมายความว่า รถดับเพลิงและรถพยาบาลของราชการบริหาร

ส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรถอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ให้ใช้ไฟสัญญาณแสงสว่างบาวบ หรือให้ใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่กำหนดให้

(๒๐) “รถบรรทุก” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของหรือสัตว์

(๒๑) “รถบรรทุกคนโดยสาร” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกคนโดยสารเกินเจ็ดคน

(๒๒) “รถโรงเรียน” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่โรงเรียนใช้รับส่งนักเรียน

(๒๓) “รถโดยสารประจำทาง” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้ และเรียกเก็บค่าโดยสารเป็นรายคนตามอัตราที่วางไว้เป็นระยะทางหรือตลอดทาง

(๒๔) “รถแท็กซี่” หมายความว่า รถยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน

(๒๕) “รถลากจูง” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับลากจูงรถหรือเครื่องมือการเกษตรหรือเครื่องมือการก่อสร้าง โดยตัวรถนั้นเองมิได้ใช้สำหรับบรรทุกคนหรือสิ่งของ

(๒๖) “รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

(๒๗) “มาตรแท็กซี่” หมายความว่า เครื่องแสดงอัตราและค่าโดยสารของรถแท็กซี่โดยอาศัยเกณฑ์ระยะทางหรือเวลาการใช้รถแท็กซี่หรือโดยอาศัยทั้งระยะทางและเวลาการใช้รถแท็กซี่

(๒๘) “ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากเข็นยานพาหนะ

(๒๙) “คนเดินเท้า” หมายความว่า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย

(๓๐) “เจ้าของรถ” หมายความว่า รวมถึงผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

(๓๑) “ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสาร และผู้ดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร

(๓๒) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(๓๓) “สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือไล่ต้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(๓๔) “เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือไล่ต้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

(๓๕) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓๖) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมตำรวจ

(๓๗) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(๓๘) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(๓๙) “อาสาจากร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจากร และได้รับแต่งตั้งจากอธิบดีให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔๐) “ผู้ตรวจการ”^๒ หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจากร กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑

การใช้รถ

หมวด ๑

ลักษณะของรถที่ใช้ในทาง

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ

รถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง และใช้การได้ดี

สภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยตามวรรคหนึ่งและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง มาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจแลเห็นทางพอแก่ความปลอดภัยมาใช้ในทางเดินรถ

^๒ มาตรา ๔ (๔๐) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจากรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้วัสดุรองแสงกับรถที่นำมาใช้ในทางเดินรถได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เกิดเสียงอื้ออึงหรือมีสิ่งลากถูไปบนทางเดินรถมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่ยางมาใช้ในทางเดินรถ เว้นแต่เป็นรถที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา ๑๐ ทวิ^๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ผุ่น ควัน ละอองเคมี หรือเสียงเกินเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ

หมวด ๒

การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ

มาตรา ๑๑ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถหรือสิ่งกีดขวางในทางได้ โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางต้องเปิดไฟ หรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ รถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

(๑) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

(๒) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(๓) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ส่วนรถอื่นนอกจากที่กล่าวข้างต้น ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณแสงสว่าง เสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีดเสียงที่แตกพร่า เสียงหลายเสียง เสียงดังเกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๑ มาตรา ๑๐ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้รถฉุกเฉิน รถในราชการทหารหรือตำรวจหรือรถอื่นใช้ไฟสัญญาณวับวาบหรือใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นได้ ในการนี้อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณหรือเสียงสัญญาณรวมทั้งกำหนดเครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของรถดังกล่าวด้วยก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้

การใช้เสียงสัญญาณของรถหรือการกำหนดเงื่อนไขในการใช้เสียงสัญญาณในเขตหรือท้องที่ใด ให้อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ ขณะที่อยู่ในทางเดินรถ และในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๖๑ ผู้ขับขี่ต้องจุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุดของสิ่งที่บรรทุกนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

ไฟสัญญาณแสงแดงหรือธงสีแดงตามวรรคหนึ่ง จะใช้ชนิด ลักษณะ หรือจำนวนเท่าใด ให้อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกของเหลวไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิยี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น หรือที่บรรจุก๊าซไวไฟต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๕๖ แต่ไฟสัญญาณที่ใช้ นั้นต้องมีไซเป็นชนิดที่ใช้เชื้อเพลิง

มาตรา ๑๗ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่ใช้บรรทุกวัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายชนิดอื่นใด ต้องจัดให้มีป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิง และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย

ลักษณะและวิธีการติดป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิงตลอดจนเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

การบรรทุก

มาตรา ๑๘ รถโรงเรียน รถบรรทุก หรือรถบรรทุกคนโดยสารจะใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของชนิดหรือประเภทใด ในลักษณะใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อเจ้าของรถร้องขอเจ้าพนักงานจราจรจะผ่อนผันโดยอนุญาตเป็นหนังสือเป็นการชั่วคราวเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๒๐ ผู้ขับขี่ซึ่งบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้คน สัตว์ หรือสิ่งของที่บรรทุกตกลง รั่วไหล สกปรก ส่องแสงสะท้อน หรือปลิวไปจากรถ อันอาจก่อเหตุเดือดร้อน รำคาญ ทำให้ทางสกปรก เปราะเปื้อน ทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ลักษณะ ๒

สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร

มาตรา ๒๑ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ทราบ

สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจรและความหมายของสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ให้อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีรูปตัวอย่างแสดงไว้ในประกาศด้วย

มาตรา ๒๒ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (๒) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

(๒) สัญญาณจราจรไฟสีแดงหรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า “หยุด” ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

(๓) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือเครื่องหมายจราจรสีเขียวที่มีคำว่า “ไป” ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๔) สัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป หรือสัญญาณจราจรไฟสีแดงแสดงพร้อมกับสัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป ให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถหรือขับรถตรงไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้ และต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง และต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้ามหรือรถที่มาจากขวาก่อน

“ มาตรา ๒๒ (๔) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใดเปิดทางด้านใดให้ผู้ขับขี่ที่มาจากด้านนั้นหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้ว จึงให้ขับรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

(๖) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใด ให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง

ผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถตรงไปต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยว การเข้าอยู่ในช่องเดินรถดังกล่าวจะต้องเข้าตั้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

มาตรา ๒๓ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือไฟสีแดงติดตั้งไว้เหนือช่องเดินรถ มากกว่าสองช่องขึ้นไปต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาณจราจรไฟสีแดงที่ทำเป็นรูปกากบาทเฉียงอยู่เหนือช่องเดินรถใดห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถนั้น

(๒) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวที่ทำเป็นรูปลูกศรอยู่เหนือช่องเดินรถใด ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในช่องเดินรถนั้นขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๒๔ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ลดแขนข้างที่เหยียดออกไปนั้นลงและโบกมือไปข้างหน้าให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหลังขับรถผ่านไปได้

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้น แล้วโบกผ่านศีรษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่นั้นขับรถผ่านไปได้

(๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปเสมอระดับไหล่และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้งสองข้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

(๔) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาที่เอียงตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้นโบกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับรถผ่านไปได้

(๕) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาที่เอียงตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกไปเสมอระดับไหล่ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าและด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

การหยุดรถตามมาตรานี้ ให้หยุดหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถใดไม่มีเส้นให้รถหยุด ให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะไม่น้อยกว่าสามเมตร

มาตรา ๒๕ ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีดในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที

(๒) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้งติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๒๖ ในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามมาตรา ๒๒ หรือสัญญาณจราจรตามมาตรา ๒๓ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการจราจรในทางเดินรถนั้น เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามการเดินรถตามสัญญาณที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา ๒๗ สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีเหตุอันสมควรให้อธิบดีมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน ทำ ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏซึ่งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจร ในทางที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๒๑

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ซีดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทาง

มาตรา ๓๐ สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ทำ ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในทาง โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจยึด รื้อถอน ทำลาย หรือทำให้สิ้นไปซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นได้

ลักษณะ ๓
การใช้ทางเดินรถ

หมวด ๑
การขับรถ

มาตรา ๓๑ นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในลักษณะ ๔ ว่าด้วยการใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง การใช้ทางเดินรถให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้

มาตรา ๓๒ ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือโดนคนเดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก คนชรา หรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน

มาตรา ๓๓ ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- (๑) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

มาตรา ๓๔ ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- (๑) ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (๒) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (๓) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก
- (๔) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น
- (๕)^๔ เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย

มาตรา ๓๕^๕ รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้

^๔ มาตรา ๓๔ (๕) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^๕ มาตรา ๓๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙

ผู้ขับขี่รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ ตั้งแต่สองช่องขึ้นไปหรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะ ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณี

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๓๖ ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า เปลี่ยนช่องเดินรถ ลดความเร็วของรถ จอดรถ หรือหยุดรถ ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ หรือสัญญาณอย่างอื่นตามข้อบังคับของเจ้าพนักงานจราจร

ถ้าโดยสภาพของรถ สภาพของการบรรทุก หรือสภาพของทัศนวิสัยการให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามวรรคหนึ่งไม่อาจทำให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมาหรือตามมาข้างหลังมองเห็นได้ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณ

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่ง ก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถหรือหยุดรถเป็นระยะทางไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

มาตรา ๓๗ การให้สัญญาณด้วยมือและแขน ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อจะลดความเร็วของรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง

(๒) เมื่อจะหยุดรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ ยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น

(๓) เมื่อจะให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และโบกมือไปทางข้างหน้าหลายครั้ง

(๔) เมื่อจะเลี้ยวขวาหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่

(๕) เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และงอข้อมือขึ้นโบกไปทางซ้ายหลายครั้ง

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ในกรณีรถยนต์นั้นมီးเครื่องขับอยู่ทางด้านซ้าย ให้ผู้ขับขี่ใช้ไฟสัญญาณแทนการใช้สัญญาณด้วยมือและแขน

มาตรา ๓๘ การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อจะหยุดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณสีแดงที่ท้ายรถ

(๒)^๗ เมื่อจะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีขาวหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่หน้ารถหรือข้างรถ และไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถไปในทิศทางที่จะเลี้ยว เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

(๓) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซงขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถทางด้านซ้ายของรถ

มาตรา ๓๙ เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ถือกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใดได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ ให้ถือเส้นหรือแนวที่แบ่งนั้นเป็นหลัก

ในทางเดินรถที่แคบ เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถเพื่อให้รถสวนกันได้โดยปลอดภัย

ในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้ายเพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไป

ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถหรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนมาผ่านไป

มาตรา ๔๐ ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ห่างรถคันหน้าพอสมควรในระยะที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถ

ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถขึ้นสะพานหรือทางลาดชันต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยหลังไปโดนรถคันอื่น

มาตรา ๔๑ ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรให้เป็นทางเดินรถทางเดียว ให้ผู้ขับขี่ขับรถไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

มาตรา ๔๒ ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรแบ่งทางเดินรถออกเป็นสองทางสำหรับรถเดินขึ้นทางหนึ่ง สองทางหนึ่ง โดยมีช่องว่างคั่นกลาง หรือทำเครื่องหมายจราจรกีดกันแสดงว่าทางเดินรถนั้นมีการแบ่งออกเป็นสองทางดังกล่าว ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(๑) ในขณะหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(๒) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

(๓) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

^๗ มาตรา ๓๘ (๒) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

- (๔) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (๕) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย
- (๖) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถหรือกลับรถ
- (๗) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วยหรือคนพิการ
- (๘) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

มาตรา ๔๓ ทวิ^๔ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้ขับขี่นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็วและเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓ ตรี^๕ ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา ๑๕๒ ด้วย

มาตรา ๔๓ จัตวา^๖ ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) หรือมาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้ที่มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป

^๔ มาตรา ๔๓ ทวิ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

^๕ มาตรา ๔๓ ตรี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

^๖ มาตรา ๔๓ จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๔๓ เบญจ^{๑๑} ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ ทวิ และมาตรา ๔๓ ตริ ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวของตนซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

หมวด ๒
การขับแข่งและผ่านขึ้นหน้า

มาตรา ๔๔^{๑๒} ผู้ขับซึ่งประสงค์จะขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในทางเดินรถ ซึ่งไม่ได้แบ่งช่องทางเดินรถไว้ ต้องให้สัญญาณโดยกระพริบไฟหน้าหลายครั้ง หรือให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวขวา หรือให้เสียงสัญญาณดังพอที่จะให้ผู้ขับซึ่งขับรถคันหน้าให้สัญญาณตอบตามมาตรา ๓๗ (๓) หรือมาตรา ๓๘ (๓) และเมื่อเห็นว่าไม่เป็นการกีดขวางรถอื่นที่กำลังแข่งแล้ว จึงจะแซงขึ้นหน้าได้

การแข่งต้องแข่งด้านขวาโดยมีระยะห่างจากรถที่ถูกแซงพอสมควรเมื่อเห็นว่าได้ขับผ่านขึ้นหน้ารถที่ถูกแซงไปในระยะที่ห่างเพียงพอแล้วจึงจะขับชิดด้านซ้ายของทางเดินรถได้

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ขับซึ่งขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นด้านซ้าย เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

- (๑) รถที่จะถูกแซงกำลังเลี้ยวขวาหรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา
- (๒) ทางเดินรถนั้นได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป การขับรถแข่งด้านซ้ายตาม (๑) หรือ (๒) จะกระทำได้เมื่อไม่มีรถอื่นตามมาในระยะ

กระชั้นชิดและมีความปลอดภัยพอ

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ขับซึ่งขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในกรณีต่อไปนี้

- (๑) เมื่อรถกำลังขึ้นทางชัน ขึ้นสะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้แข่งได้
- (๒) ภายในระยะสามสิบเมตรก่อนถึงทางข้าม ทางร่วมทางแยกวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้หรือทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ
- (๓) เมื่อมีหมอก ฝน ฝุ่นหรือควัน จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร
- (๔) เมื่อเข้าที่คับขันหรือเขตปลอดภัย

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ขับซึ่งขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถอื่นล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่กำหนดไว้ หรือที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงเขตอันตราย หรือเขตให้ใช้ความระมัดระวังบนทางเดินรถ

^{๑๑} มาตรา ๔๓ เบญจ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๑๒} มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

ในกรณีที่ทางเดินรถด้านซ้ายมีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคแก่การจราจรและทางเดินรถด้านขวามีความกว้างเพียงพอ ผู้ขับขี่จะขับรถหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางล้าเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ก็ได้ ในเมื่อไม่กีดขวางการจราจรของรถที่สวนทางมา

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงหรือผ่านชั้นหน้ารถคันอื่นล้าเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีที่สิ่งกีดขวางการจราจรในทางเดินรถข้างหน้าหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจรแต่ทั้งนี้จะขับรถอยู่ในช่องเดินรถประจำทางได้เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรา ๔๙ เมื่อได้รับสัญญาณขอแซงขึ้นหน้าจากรถคันที่อยู่ข้างหลัง ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่ใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถอื่นที่ขับไปในทิศทางเดียวกัน ต้องยอมให้รถที่ใช้ความเร็วสูงกว่าผ่านขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางต้องให้สัญญาณตอบตามมาตรา ๓๗ (๓) หรือมาตรา ๓๘ (๓) เมื่อเห็นว่าทางเดินรถข้างหน้าปลอดภัยและไม่มีรถอื่นสวนทางมาในระยะกระชั้นชิด และต้องลดความเร็วของรถและขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถเพื่อให้รถที่จะแซงผ่านขึ้นหน้าได้โดยปลอดภัย

หมวด ๓

การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ

มาตรา ๕๐ การขับรถออกจากที่จอด ถ้ามีรถจอดหรือมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ และจะขับรถไปได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา ๕๑ การเลี้ยวรถ ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้าจะเลี้ยวซ้าย

(ก) ในกรณีที่มิได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านซ้าย

(ข) ในกรณีที่มีการแบ่งช่องเดินรถไว้ และมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวซ้ายได้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้าย ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านซ้ายสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(๒) ถ้าจะเลี้ยวขวา

(ก) สำหรับทางเดินรถที่มิได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ข) สำหรับทางเดินรถที่ได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาสุดของทางเดินรถหรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาได้ ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านขวาสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(ง) สำหรับทางเดินรถที่มีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรด้วยมือและแขน ให้ผู้ขับขี่ขับรถเลี้ยวขวาผ่านไปได้โดยไม่ต้องอ้อมเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

(จ) เมื่อรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่สวนมาในทางเดินรถทางเดียวกันผ่านทางร่วมทางแยกไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงให้เลี้ยวขวาไปได้

(ฉ) ถ้าจะเลี้ยวอ้อมวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถอ้อมไปทางซ้ายของวงเวียนหรือเกาะนั้น

ในกรณีตาม (๑) และ (๒) ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังและต้องหยุดให้ทางแก่ผู้ที่กำลังข้ามทางและรถที่กำลังผ่านทางร่วมทางแยกจากทางด้านอื่นก่อน เว้นแต่ในกรณีที่มีรถเลี้ยวซ้ายและเลี้ยวขวาพร้อมกัน ให้รถเลี้ยวซ้ายให้ทางแก่รถเลี้ยวขวาก่อน

มาตรา ๕๒^{๑๑} ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่กลับรถหรือเลี้ยวรถทางขวาในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร เว้นแต่เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

(๑) เลี้ยวรถหรือกลับรถในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวขวา ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามกลับรถ

(๒) กลับรถที่เขตปลอดภัย ที่คับขัน บนสะพาน หรือในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากทางราบของเชิงสะพาน

(๓) กลับรถที่ทางร่วมทางแยก เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถในบริเวณดังกล่าวได้

^{๑๑} มาตรา ๕๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

หมวด ๔

การหยุดรถและจอดรถ

มาตรา ๕๔ การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา ๓๗ หรือไฟสัญญาณตามมาตรา ๓๘ ก่อนที่จะหยุดรถหรือจอดรถในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะหยุดรถหรือจอดรถได้เมื่อผู้ขับขี่เห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจร ผู้ขับขี่ต้องจอดรถทางด้านซ้ายของทางเดินรถ และจอดรถให้ด้านซ้ายของรถขนานชิดกับขอบทางหรือไหล่ทางในระยะห่างไม่เกินยี่สิบห้าเซนติเมตร หรือจอดรถตามทิศทางหรือด้านหนึ่งด้านใดของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถในลักษณะดังกล่าวในเวลาที่กำหนดให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

(๑) ในช่องเดินรถ เว้นแต่หยุดชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถในกรณีที่ไม่ใช่ช่องเดินรถประจำทาง

(๒) บนทางเท้า

(๓) บนสะพานหรือในอุโมงค์

(๔) ในทางร่วมทางแยก

(๕) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามหยุดรถ

(๖) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ

(๗) ในเขตปลอดภัย

(๘)^๑ ในลักษณะกีดขวางการจราจร

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับขี่ซึ่งจำเป็นต้องหยุดรถเพราะมีสิ่งกีดขวางอยู่ในทางเดินรถ หรือเครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องหรือในกรณีที่ปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องจำเป็นต้องจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องนำรถให้พ้นทางเดินรถโดยเร็วที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าจำเป็นต้องจอดรถอยู่ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจอดรถในลักษณะที่ไม่กีดขวางการจราจร และต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๑ มาตรา ๕๕ (๘) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕๗ เว้นแต่จะได้มีบทบัญญัติ กฎ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถ

- (๑) บนทางเท้า
- (๒) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (๓) ในทางร่วมทางแยก หรือในระยะสิบเมตรจากทางร่วมทางแยก
- (๔) ในทางข้าม หรือในระยะสามเมตรจากทางข้าม
- (๕) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ
- (๖) ในระยะสามเมตรจากท่อน้ำดับเพลิง
- (๗) ในระยะสิบเมตรจากที่ตั้งสัญญาณจราจร
- (๘) ในระยะสิบห้าเมตรจากทางรถไฟผ่าน
- (๙) ซ้อนกันกับรถอื่นที่จอดอยู่ก่อนแล้ว
- (๑๐) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ หรือในระยะห้าเมตรจากปาก

ทางเดินรถ

(๑๑) ระหว่างเขตปลอดภัยกับขอบทาง หรือในระยะสิบเมตรนับจากปลายสุดของเขตปลอดภัยทั้งสองข้าง

(๑๒) ในที่คับขัน

(๑๓) ในระยะสิบห้าเมตรก่อนถึงเครื่องหมายหยุดรถประจำทางและเลยเครื่องหมายไปอีกสามเมตร

(๑๔) ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์

(๑๕) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

มาตรา ๕๘ การจอดรถในทางเดินรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจอยู่ควบคุมรถนั้น ผู้ขับขี่ต้องหยุดเครื่องยนต์และห้ามล้อรถนั้นไว้

การจอดรถในทางเดินรถที่เป็นทางลาดหรือชัน ผู้ขับขี่ต้องหันล้อหน้าของรถเข้าขอบทาง

มาตรา ๕๙^{๑๔} เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่เคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าวได้

การเคลื่อนย้ายรถหรือใช้เครื่องมือบังคับให้รถที่หยุดหรือจอดอยู่ไม่ให้เคลื่อนย้ายได้ตามวรรคสอง เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามมาตรานี้ เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

^{๑๔} มาตรา ๕๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการที่รถถูกเคลื่อนย้ายหรือถูกใช้เครื่องมือ บังคับไม่ให้เคลื่อนย้าย ตลอดจนค่าดูแลรักษา ระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายไม่น้อยกว่า คันละห้าร้อยบาทและค่าดูแลรักษาไม่น้อยกว่าวันละสองร้อยบาท

เงินที่ได้จากเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซึ่งชำระตามวรรคสี่ เป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลัง และให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามมาตราสี่ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาตามวรรคสี่ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหน่วงรถนั้นไว้ได้จนกว่าจะได้รับชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษา ดังกล่าว โดยในระหว่างที่ยึดหน่วงนั้นให้คำนวณค่าดูแลรักษาเป็นรายวัน ถ้าพ้นกำหนดสามเดือนแล้ว เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ยังไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจนำรถนั้นออกขายทอดตลาดได้ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด ค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาที่ค้างชำระแล้ว เหลือเงินเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิที่แท้จริงต่อไป

มาตรา ๖๐ การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถนอกเขตเทศบาล ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ซึ่งผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นจะเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

มาตรา ๖๑ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่จอดในทางเดินรถได้ โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒ ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่าน ถ้าปรากฏว่า

(๑) มีเครื่องหมายหรือสัญญาณระวางรถไฟแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(๒) มีสิ่งปิดกั้นหรือมีเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(๓) มีเสียงสัญญาณของรถไฟหรือรถไฟกำลังแล่นผ่านเข้ามาใกล้อาจเกิดอันตรายในเมื่อ

จะขับรถผ่านไป

ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟไม่น้อยกว่าห้าเมตร เมื่อรถไฟผ่านไปแล้วและมีเครื่องหมายหรือสัญญาณให้รถผ่านได้ ผู้ขับขี่จึงจะขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๖๓ ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่านไม่ว่าจะมีเครื่องหมายระวางรถไฟหรือไม่ ถ้าทางรถไฟนั้นไม่มีสัญญาณระวางรถไฟหรือสิ่งปิดกั้น ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถห่างจากทางรถไฟในระยะไม่น้อยกว่าห้าเมตร เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงจะขับรถผ่านไปได้

มาตรา ๖๔ ในขณะที่ผู้ขับซ็รตโรงเรียนหยุดรถในทางเดินรถเพื่อรับส่งนักเรียนขึ้นหรือลงให้ผู้ขับซ็รตอื่นตามมาในทิศทางเดียวกันหรือสวนกันกับรถโรงเรียนใช้ความระมัดระวังและลดความเร็วของรถ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงให้ขับรตผ่านไป

ลักษณะ ๔

การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง

มาตรา ๖๕ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทาง ผู้ขับซ็รตโดยสารประจำทางและรถบรรทุกทุกคนโดยสารตามประเภทที่อธิบดีกำหนด ซึ่งอยู่ในระหว่างรับส่งหรือบรรทุกทุกคนโดยสาร ต้องขับซ็รตภายในช่องเดินรถประจำทาง และจะขับซ็รตออกนอกช่องเดินรถประจำทางได้เมื่อมีสิ่งกีดขวางอยู่ในช่องเดินรถประจำทางนั้น หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทใดจะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทางตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเวลาการใช้ช่องเดินรถประจำทางไว้ด้วยก็ได้

กรณีจำเป็นเกี่ยวกับการจราจร เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจประกาศให้รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทหนึ่งประเภทใดที่อธิบดีกำหนดตามวรรคสอง จะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางในทางสายใดตอนใดก็ได้

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ขับซ็รตอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนด ขับรตในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ลักษณะ ๕

ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ

มาตรา ๖๗ ผู้ขับซ็รตต้องขับรตด้วยอัตราความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทาง

เครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราความเร็วขั้นสูงหรือขั้นต่ำก็ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถอื่นแซงหรือผ่านขึ้นหน้าจอดรถ หยุดรถ หรือกลับรถ ต้องลดความเร็วของรถ

มาตรา ๖๙ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถบนเนินเขา บนสะพาน ที่เชิงสะพาน ที่แคบ ทางโค้ง ทางลาด ที่คับขัน หรือที่มีหมอก ฝน ฝุ่น หรือควัน จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร ต้องลดความเร็วของรถในลักษณะที่จะให้เกิดความปลอดภัย

มาตรา ๗๐ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถเข้าใกล้ทางร่วมทางแยก ทางข้ามเส้นให้รถหยุด หรือวงเวียน ต้องลดความเร็วของรถ

ลักษณะ ๖

การขับรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน

มาตรา ๗๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๖ เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงทางร่วมทางแยก ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้ามีรถอื่นอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถในทางร่วมทางแยกนั้นผ่านไปก่อน
(๒) ถ้ามาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกันและไม่มีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ในทางร่วมทางแยกใดมีทางเดินรถทางเอกตัดผ่านทางเดินรถทางโท ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเอกมีสิทธิขับผ่านไปก่อน

(๓)^{๑๖} ถ้าสัญญาณจราจรไฟสีเขียวปรากฏข้างหน้า แต่ในทางร่วมทางแยกมีรถอื่นหยุดขวางอยู่จนไม่สามารถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ ผู้ขับขี่จะต้องหยุดรถที่หลังเส้นให้รถหยุดจนกว่าจะสามารถเคลื่อนรถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้

มาตรา ๗๒^{๑๗} ทางเดินรถทางเอกได้แก่ทางเดินรถดังต่อไปนี้

(๑) ทางเดินรถที่ได้ติดตั้งเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นทางเดินรถทางเอก
(๒) ทางเดินรถที่มีป้ายหยุดหรือป้ายที่มีคำว่า "ให้ทาง" ติดตั้งไว้ หรือทางเดินรถที่มีคำว่าหยุดหรือเส้นหยุดซึ่งเป็นเส้นขาวทึบหรือเส้นให้ทางซึ่งเป็นเส้นขาวประบนผิวทาง ให้ทางเดินรถที่ขวางข้างหน้าเป็นทางเดินรถทางเอก

(๓) ในกรณีที่ไม่ใช่เครื่องหมายจราจรตาม (๑) หรือไม่มีป้ายหรือเส้นหรือข้อความบนผิวทางตาม (๒) ให้ทางเดินรถที่มีช่องเดินรถมากกว่าเป็นทางเดินรถทางเอก

^{๑๖} มาตรา ๗๑ (๓) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๗} มาตรา ๗๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) ถนนที่ตัดหรือบรรจบกับตรอกหรือซอย ให้ทางเดินรถที่เป็นถนนเป็นทางเดินรถทางเอก

ทางเดินรถอื่นที่มีใช้ทางเดินรถทางเอกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นทางเดินรถทางโท

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่วงเวียนใดได้ติดตั้งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้น

ถ้าไม่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงวงเวียน ต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอยู่ในวงเวียนทางด้านขวาของตนขับผ่านไปก่อน

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา ๗๔ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถออกจากทางส่วนบุคคลหรือทางเดินรถในบริเวณอาคาร เมื่อจะขับรถผ่านหรือเลี้ยวสู่ทางเดินรถที่ตัดผ่านต้องหยุดรถเพื่อให้รถที่กำลังผ่านทางหรือรถที่กำลังแล่นอยู่ในทางเดินรถผ่านไปก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงขับรถต่อไปได้

ลักษณะ ๗

รถฉุกเฉิน

มาตรา ๗๕ ในขณะที่ผู้ขับขี่ขับรถฉุกเฉินไปปฏิบัติหน้าที่ ผู้ขับขี่มีสิทธิดังนี้

(๑) ใช้ไฟสัญญาณแสงวิบวาบ ใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนดไว้

(๒) หยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ห้ามจอด

(๓) ขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้

(๔) ขับรถผ่านสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรใด ๆ ที่ให้รถหยุด แต่ต้องลดความเร็วของรถให้ช้าลงตามสมควร

(๕) ไม่ต้องปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อบังคับการจราจรเกี่ยวกับช่องเดินรถ ทิศทางของการขับรถหรือการเลี้ยวรถที่กำหนดไว้

ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

มาตรา ๗๖ เมื่อคนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์เห็นรถฉุกเฉินในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณแสงวิบวาบ หรือได้ยินเสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนดไว้ คนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องให้รถฉุกเฉินผ่านไปก่อนโดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับคนเดินเท้าต้องหยุดและหลบให้ชิดขอบทาง หรือขึ้นไปบนทางเขตปลอดภัย หรือไหล่ทางที่ใกล้ที่สุด

(๒) สำหรับผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดขอบทางด้านซ้าย หรือในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดช่องเดินรถประจำทาง แต่ห้ามหยุดรถหรือจอดรถในทางร่วมทางแยก

(๓) สำหรับผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องบังคับสัตว์ให้หยุดชิดทาง แต่ห้ามหยุดในทางร่วมทางแยก

ในการปฏิบัติตาม (๒) และ (๓) ผู้ขับขี่และผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องรีบกระทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้และต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

ลักษณะ ๘

การลากรถหรือการจูงรถ

มาตรา ๗๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถทุกชนิดลากรถหรือจูงรถอื่นไปในทางเกินหนึ่งคัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

วิธีลากรถหรือจูงรถ และการมีเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัยในการลากรถหรือจูงรถให้กำหนดในกฎกระทรวง

ลักษณะ ๙

อุบัติเหตุ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดขับรถหรือขี่หรือควบคุมสัตว์ในทางซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นความผิดของผู้ขับขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หรือไม่ก็ตาม ต้องหยุดรถหรือสัตว์ และให้ความช่วยเหลือตามสมควร และพร้อมทั้งแสดงตัวและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงทันที กับต้องแจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของตนและหมายเลข

ทะเบียนรถแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หลบหนีไปหรือไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่เกิดเหตุ ให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำความผิดและให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดรถคันที่ผู้ขับขี่หลบหนีหรือไม่แสดงตนว่าเป็นผู้ขับขี่ จนกว่าคดีถึงที่สุดหรือได้ตัวผู้ขับขี่ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกเดือนนับแต่วันเกิดเหตุ ให้ถือว่ารถนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดและให้ตกเป็นของรัฐ

ลักษณะ ๑๐

รถจักรยาน

มาตรา ๗๙ ทางใดที่ได้จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องขับในทางนั้น

มาตรา ๘๐ รถจักรยานที่ใช้ในทางเดินรถ ไหล่ทางหรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องจัดให้มี

- (๑) กระดิ่งที่ให้เสียงสัญญาณได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (๒) เครื่องห้ามล้อที่ใช้การได้ดี เมื่อใช้สามารถทำให้รถจักรยานหยุดได้ทันที
- (๓) โคมไฟติดหน้ารถจักรยานแสงขาวไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงไฟส่องตรงไปข้างหน้าเห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่าสิบห้าเมตร และอยู่ในระดับต่ำกว่าสายตาของผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมา
- (๔) โคมไฟติดท้ายรถจักรยานแสงแดงไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงสว่างตรงไปข้างหลังหรือติดวัตถุสะท้อนแสงสีแดงแทน ซึ่งเมื่อถูกไฟส่องให้มีแสงสะท้อน

มาตรา ๘๑ ในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๖๑ ผู้ขับขี่รถจักรยานอยู่ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานต้องจุดโคมไฟแสงขาวหน้ารถเพื่อให้ผู้ขับขี่หรือคนเดินเท้า ซึ่งขับรถหรือเดินสวนมาสามารถมองเห็นรถ

มาตรา ๘๒ ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องขับให้ชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ ไหล่ทางหรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถต้องขับขี่รถจักรยานให้ชิดช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา ๘๓ ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถจักรยาน

- (๑) ขับโดยประมาทหรือนำหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (๒) ขับโดยไม่จับคันบังคับ
- (๓) ขับขนานกันเกินสองคัน เว้นแต่ขับในทางที่จัดไว้สำหรับรถจักรยาน
- (๔) ขับโดยนั่งบนที่อื่นอันมิใช่อาานที่จัดไว้เป็นที่นั่งตามปกติ
- (๕) ขับโดยบรรทุกบุคคลอื่นเว้นแต่รถจักรยานสามล้อสำหรับบรรทุกคน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด
- (๖) บรรทุก หรือถือสิ่งของ หนีบห่อ หรือของใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจับคันบังคับรถหรืออันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (๗) เกาะหรือพ่วงรถอื่นที่กำลังแล่นอยู่

มาตรา ๘๔ เว้นแต่บทบัญญัติในลักษณะนี้จะได้อำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ (๒) มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ ด้วยโดยอนุโลม

ลักษณะ ๑๑

รถบรรทุกคนโดยสาร

มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสารหรือผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารรับบรรทุกศพหรือคนที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อร่วมกับคนโดยสารอื่น เว้นแต่

- (๑) ในกรณีที่รถบรรทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช่รถบรรทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกคนที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อก็ได้
- (๒) ในกรณีที่รถบรรทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช่รถบรรทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกศพร่วมไปกับญาติหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับศพนั้นก็ได้

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสาร ผู้เก็บค่าโดยสารหรือบุคคลใดที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับรถบรรทุกคนโดยสารเรียกให้คนขึ้นรถโดยเสี่ยงอื้ออึง หรือในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่นหรือต้อง ดึง เหนี่ยว หรือยึดถือ คนหรือสิ่งของของคนนั้นเพื่อให้คนขึ้นรถบรรทุกคนโดยสารคันใดคันหนึ่ง

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสาร ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๘๘ ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารต้องหยุดรถและส่งคนโดยสารที่เครื่องหมายหยุดรถประจำทางหรือ ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสารรับบรรทุกคนโดยสารเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด

ในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา ๙๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร

- (๑) ขับรถเที่ยวเร่หาคนขึ้นรถ
- (๒) จอดรถเป็นคันหัวแถวของรถคันอื่นห่างจากเครื่องหมายจราจรเกินหนึ่งเมตร
- (๓) จอดรถห่างจากท้ายรถคันหน้าเกินหนึ่งเมตร

๖

มาตรา ๙๑ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารหรือผู้เก็บค่าโดยสาร

- (๑) สูบบุหรี่หรือคุยกันในขณะขับรถหรือในขณะทำหน้าที่เก็บค่าโดยสาร
- (๒) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียดสี ดุหมั่น ก้าวร้าว หรือแสดงกิริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสารหรือผู้อื่น

มาตรา ๙๒ เมื่อจะเติมน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิยี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารต้องหยุดเครื่องยนต์และต้องให้คนโดยสารลงจากรถทุกคนด้วย

ลักษณะ ๑๒
รถแท็กซี่

มาตรา ๙๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร เว้นแต่การบรรทุกนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนหรือแก่คนโดยสาร

ในกรณีที่ผู้ขับขี่รถแท็กซี่มีความประสงค์จะไม่รับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารให้แสดงป้ายงดรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสาร

วิธีการแสดงป้ายและลักษณะของป้ายงดรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๙๔ ห้ามมิให้ผู้ขับรถแท็กซี่รับบรรทุกทุกคนโดยสารเกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

ในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา ๙๕ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) เรียกให้คนขึ้นรถแท็กซี่โดยส่งเสียงอื้ออึงหรือในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่น

(๒) ต้อน ดึง เหนี่ยว หรือยึดยึดคนหรือสิ่งของของคนนั้น เพื่อให้คนขึ้นรถแท็กซี่คันใดคันหนึ่ง

มาตรา ๙๖ ห้ามมิให้ผู้ขับซึรดแท็กซี่เรียกเก็บค่าโดยสารเกินอัตราที่ปรากฏจากมาตร
แท็กซี่

ลักษณะและวิธีการใช้มาตรแท็กซี่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๗ คนโดยสารต้องชำระค่าโดยสารตามอัตราที่ปรากฏจากมาตรแท็กซี่

มาตรา ๙๘ บทบัญญัติมาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ จะใช้บังคับในท้องที่ใด และจะใช้
บังคับกับรถแท็กซี่ทุกประเภทหรือบางประเภทโดยมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราช
กฤษฎีกา

ในท้องที่ใดที่มีได้มีพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ขับซึรดแท็กซี่ใน
ท้องที่นั้นเรียกเก็บค่าโดยสารเกินราคาที่ตั้งกลงกันได้กับคนโดยสาร และคนโดยสารต้องชำระค่าโดยสาร
ตามที่ตกลงไว้นั้น

บทบัญญัติในวรรคสองให้ใช้บังคับแก่กรณีของรถแท็กซี่ประเภทที่มีได้กำหนดไว้ในพระ
ราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๙๙ ในขณะขับรถ ห้ามมิให้ผู้ขับซึรดแท็กซี่

(๑) สูบบุหรี่ เปิดวิทยุ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่
คนโดยสาร

(๒) ยื่นมือ แขน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายออกนอกรถ เว้นแต่เป็นการกระทำ
เพื่อให้สัญญาณตามมาตรา ๓๗

(๓) จับคันบังคับรถด้วยมือเพียงข้างเดียว เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

(๔) ใช้เสียงสัญญาณเมื่อเข้าไปในบริเวณโรงพยาบาล สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษา

(๕) ใช้เสียงสัญญาณแตรเพื่อเร่งรถอื่น

(๖) แชนหรือตัดหน้ารถอื่นในลักษณะฉิวเฉียดเป็นที่น่าหวาดเกรงว่าจะเกิดอันตราย

(๗) ขับรถเข้าในบริเวณบ้านของผู้อื่น

(๘) รับคนโดยสารภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานจราจรได้กำหนดเครื่องหมายจราจรห้าม
รับคนโดยสาร

(๙) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียตีสี ดุหมิ่น ก้าวร้าว หรือแสดงกริยาในลักษณะดังกล่าวต่อ
คนโดยสารหรือผู้อื่น

มาตรา ๑๐๐ ผู้ขับซึรดแท็กซี่ต้องพาคนโดยสารไปยังสถานที่ที่วางตามเส้นทางที่สั้น
ที่สุดหรือเส้นทางที่ไม่อ้อมเกินควร และต้องส่งคนโดยสาร ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันได้

ห้ามมิให้ผู้ขับซึรดแท็กซี่พาคนโดยสารไปทอดทิ้งระหว่างทางไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ต้องแต่งกายและมีเครื่องหมายเย็บติดหรือปักไว้ที่เครื่อง
แต่งกาย
ลักษณะเครื่องแต่งกายและเครื่องหมายให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนดในราช
กิจจานุเบกษา
ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของอธิบดีใช้
บังคับ

มาตรา ๑๐๒ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรให้ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้
รถแท็กซี่ในท้องที่ใดต้องจอดพักรถ ณ สถานที่ที่ใดเป็นการเฉพาะก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราช
กฤษฎีกา
ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้ระบุท้องที่ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีที่จอดพักรถ
ด้วย

ลักษณะ ๑๓

คนเดินเท้า

มาตรา ๑๐๓ ทางใดที่มีทางเท้าหรือไหล่ทางอยู่ข้างทางเดินรถให้คนเดินเท้าเดินบนทาง
เท้าหรือไหล่ทาง ถ้าทางนั้นไม่มีทางเท้าอยู่ข้างทางเดินรถให้เดินริมทางด้านขวาของตน

มาตรา ๑๐๔ ภายในระยะไม่เกินหนึ่งร้อยเมตรนับจากทางข้ามห้ามมิให้คนเดินเท้าข้าม
ทางนอกทางข้าม

มาตรา ๑๐๕ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามที่มีไฟสัญญาณจราจร
ควบคุมคนเดินเท้า ให้ปฏิบัติตามไฟสัญญาณจราจรที่ปรากฏต่อหน้า ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดง ไม่ว่าจะมียูหรือข้อความเป็นการห้ามมิให้คนเดินเท้า
ข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าหยุดรออยู่บนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขต
ปลอดภัย เว้นแต่ทางใดที่ไม่มีทางเท้า ให้หยุดรอบนไหล่ทางหรือขอบทาง

(๒) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียว ไม่ว่าจะมียูหรือข้อความเป็นการอนุญาตให้คนเดิน
เท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถได้

(๓) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวกระพริบทางด้านใดของทางให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้
ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถหรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถ
ให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๖ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามหรือทางร่วมทางแยกที่มีสัญญาณจราจรควบคุมการใช้ทางให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดงให้รถหยุดทางด้านใดของทางให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถตามที่รถหยุดนั้น และต้องข้ามทางเดินรถภายในทางข้าม
- (๒) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวให้รถผ่านทางด้านใดของทางห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้านนั้น
- (๓) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพันหรือไฟสีเขียวกระพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้าบนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถอยู่ในทางข้าม ให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา ๑๐๗ คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรให้ปรากฏไม่ว่าจะเป็นสัญญาณด้วยมือและแขน หรือเสียงสัญญาณนกหวีด ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๖ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่

- (๑) เป็นแถวทหารหรือตำรวจ ที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน
- (๒) แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใด ๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

มาตรา ๑๐๙ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้าหรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไรในทางเดินรถหรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

ลักษณะ ๑๔
สัตว์และสิ่งของในทาง

มาตรา ๑๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร และไม่มีผู้ควบคุมเพียงพอ

มาตรา ๑๑๒ การขี่ จูง หรือไล่ต้อนสัตว์ไปบนทาง ให้ผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๓ เจ้าพนักงานจรรยาที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางใด ๆ เมื่อพิจารณาเห็นว่าการขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ดังกล่าวจะกีดขวางการจราจรหรือจะก่อให้เกิดความสกปรกบนทาง

มาตรา ๑๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยืน หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจรเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจรรยา แต่เจ้าพนักงานจรรยาจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง นอกจากจะมีความผิดตามมาตรา ๑๔๘ แล้ว เจ้าพนักงานจรรยาที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ ถ้าไม่ยอมรื้อถอนหรือเคลื่อนย้าย ให้เจ้าพนักงานจรรยาที่มีอำนาจรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายได้

มาตรา ๑๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดแบก หาม ลาก หรือนำสิ่งของไปบนทางในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร

ลักษณะ ๑๕
รถม้า เกวียนและเลื่อน

มาตรา ๑๑๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์จอดรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนในทางโดยไม่มีผู้ควบคุม เว้นแต่ได้ผูกสัตว์ที่เทียมนั้นไว้ไม่ให้ลากรถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนต่อไปได้

มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าปล่อยสายบังเหียนในเวลาขับขี่รถม้า

มาตรา ๑๑๘ การขับขี่รถม้าหรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

ลักษณะ ๑๖
เขตปลอดภัย

มาตรา ๑๑๙ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถเข้าไปในเขตปลอดภัย เว้นแต่ในกรณีจำเป็นและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจรรยาหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ ๑๗

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๑๒๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถโดยหลังในลักษณะที่ไม่ปลอดภัยหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา ๑๒๑ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องนั่งคร่อมบนอานที่จัดไว้สำหรับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์นั่ง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ในใบคู่มือจดทะเบียนให้บรรทุกคนโดยสารได้ คนโดยสารจะต้องนั่งซ้อนท้ายผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และนั่งบนอานที่จัดไว้สำหรับคนโดยสารหรือนั่งในที่นั่งพ่วงข้าง

มาตรา ๑๒๒^{๕๔} ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่ และโดยสารรถจักรยานยนต์ ทั้งนี้ เฉพาะท้องที่ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ความในวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นใดที่ใช้ผ้าโพกศีรษะตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๓^{๕๕} ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมให้ผู้อื่นนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์เกินสองคน

ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะโดยสารรถยนต์ด้วย

ประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๕๔} มาตรา ๑๒๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๕} มาตรา ๑๒๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๑๒๔^{๖๐} ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นทางด้านหน้าหรือด้านข้างของรถได้โดยสะดวกในขณะที่ขับรถ หรือในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการควบคุมบังคับรถ

ห้ามมิให้ผู้ใดเกาะ ห้อยโหนหรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายออกไปนอกตัวถึงรถยนต์โดยไม่สมควร หรือนั่งหรือยืนในหรือบนรถยนต์ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ในขณะที่ยานยนต์เคลื่อนที่อยู่ในทางเดินรถ

ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นหรือลงรถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียนหรือรถแท็กซี่ ในขณะที่รถดังกล่าวหยุดเพื่อรอสัญญาณไฟจราจรหรือหยุดเพราะติดการจราจร

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หรือผู้เก็บค่าโดยสาร รถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียน หรือรถแท็กซี่ ยินยอมให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ ตามวรรคสองหรือวรรคสาม

มาตรา ๑๒๕ การขับรถผ่านทางแคบระหว่างภูเขาหรือระหว่างเนินหรือการขับรถในทางเดินรถบนภูเขาหรือบนเนิน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ชิดขอบทางด้านซ้าย และเมื่อถึงทางโค้งผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณเพื่อเตือนรถอื่นที่อาจสวนมา

มาตรา ๑๒๖ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ใช้เกียร์ว่างหรือเหยียบคลัทช์ในขณะที่ขับรถลงตามทางลาดหรือไหล่เขา

มาตรา ๑๒๗ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

- (๑) ตามหลังรถลูกเงินซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในระยะต่ำกว่าห้าสิบเมตร
- (๒) ผ่านเข้าไปหรือจอดในบริเวณเขตปฏิบัติการดับเพลิง
- (๓) ทับสายสูบลมดับเพลิงที่ไม่มีเครื่องป้องกันสายสูบลมในขณะที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงปฏิบัติการตามหน้าที่ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปู ลวด น้ำมันหล่อลื่น กระป๋องหรือสิ่งอื่นใด หรือกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล หรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดรู้ว่ามิสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามมาตรา ๑๒๘ อันอยู่ในความดูแลของตน ตก หก หรือไหลอยู่บนทาง ผู้นั้นต้องจัดการเก็บกวาดของดังกล่าวออกจากทางทันที

^{๖๐} มาตรา ๑๒๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดเผา หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ภายในระยะห้าร้อยเมตร จากทางเดินรถ เป็นเหตุให้เกิดควันหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะที่อาจทำให้ไม่ปลอดภัยแก่การจราจรใน ทางเดินรถนั้น

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดเคลื่อนย้ายรถที่ชำรุดหรือหักพังออกจากทางผู้้นต้องจัดการเก็บ สิ่งของที่ตกหล่นอันเนื่องจากความชำรุดหรือหักพังของรถออกจากทางทันที

มาตรา ๑๓๒ ในขณะที่ใช้รถโรงเรียนรับส่งนักเรียน เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่รถโรงเรียนต้อง จัดให้มีข้อความ “รถโรงเรียน” ขนาดสูงของตัวอักษรไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตรติดอยู่ด้านหน้าและ ด้านหลังของรถ

ถ้ารถโรงเรียนมีไฟสัญญาณสีแดงปิดเปิดเป็นระยะติดไว้ด้านหน้าและด้านหลังของรถ เพื่อให้รถที่สวนมาหรือตามหลังเห็นได้โดยชัดเจน เมื่อนำรถนั้นไปใช้ในทางโดยไม่ได้ใช้รับส่งนักเรียนให้ งดใช้ไฟสัญญาณสีแดงและต้องปิดคลุมข้อความว่า “รถโรงเรียน”

มาตรา ๑๓๓ รถที่เข้าขบวนแห่ต่าง ๆ หรือรถที่นำมาใช้เฉพาะเพื่อการโฆษณาสินค้าหรือ มหรสพที่แห่หรือโฆษณาไปตามทาง จะต้องรับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร เว้นแต่ขบวนแห่หรือการ โฆษณานั้นเป็นของทางราชการ

รถที่ใช้โฆษณาสินค้าหรือมหรสพดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าขบวนแห่ที่รับอนุญาตแล้ว และในการอนุญาตนั้นได้ระบุรถที่ไว้ด้วยแล้ว รถนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๓๔^{๒๐} ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้า พนักงานจราจร

ห้ามมิให้ผู้ใดจัด สนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร

ลักษณะ ๑๘

อำนาจของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๓๕ เพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรเจ้าพนักงานจราจรมี อำนาจกำหนดให้บริเวณหรือพื้นที่ใดที่เจ้าของที่ดินได้เปิดให้ประชาชนใช้ในการจราจรเป็นทางตาม พระราชบัญญัตินี้

^{๒๐} มาตรา ๑๓๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๓๖ ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาราจร เพื่อให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการอบรม รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาราจรและหน้าที่ของอาสาราจร ตลอดจนรูปแบบ เครื่องหมาย ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของอาสาราจรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อาสาราจรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัย หรือไม่สะดวกในการจราจรในอาณาบริเวณใด เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณนั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดหรือคนเดินเท้าเดินในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด
 - (๔) กำหนดทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดให้รถเดินได้ทางเดียว
- ทั้งนี้ ชั่วระยะเวลาเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๑๓๙ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นว่าถ้าได้ออกประกาศข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจรแล้วจะเป็นการปลอดภัย และสะดวกในการจราจร ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศข้อบังคับ หรือระเบียบดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดเดิน
- (๒) ห้ามหยุดหรือจอด
- (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ
- (๔) กำหนดให้รถเดินได้ทางเดียว
- (๕) กำหนดระยะเวลาจอดรถในทางแคบหรือที่คับขัน
- (๖) กำหนดอัตราความเร็วของรถในทางภายในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๗) กำหนดช่องหรือแนวทางเดินรถขึ้นและลง
- (๘) กำหนดทางเดินรถทางเอกและทางเดินรถทางโท
- (๙) กำหนดการจอดรถหรือที่จอดพักรถ
- (๑๐) กำหนดระเบียบการใช้ทางหรือช่องเดินรถสำหรับรถบางประเภท
- (๑๑) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้รถโรงเรียน
- (๑๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบรรทุกคนโดยสารสำหรับรถจักรยาน
- (๑๓) ควบคุมขบวนแห่หรือการชุมนุมสาธารณะ
- (๑๔) ควบคุมหรือห้ามเลี้ยวรถในทางร่วมทางแยก

(๑๕) ชีตเส้นหรือทำเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือติดตั้งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจร

(๑๖) กำหนดระยะทางตอนใดให้ขับรถแล้วเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ได้

(๑๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจอดรถที่ขำรุ่ด หักพัง ตลอดจนรถที่ซ่อมแซมในทาง

(๑๘) กำหนดระเบียบการข้ามทางของคนเดินเท้าบนทางที่ไม่มีทางข้าม

(๑๙) กำหนดการใช้โคม่ไฟ

(๒๐) กำหนดการใช้เสียงสัญญาณ

(๒๑) กำหนดระเบียบการอนุญาตและการใช้รถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่

ยาง

มาตรา ๑๔๐^{๒๒} เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ จะว่ากล่าว ตักเตือนผู้ขับขี่หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวผู้ขับขี่ก็ให้ติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถที่ผู้ขับขี่เห็นได้ง่าย

สำหรับความผิดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๗ ทวิ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ และมาตรา ๑๖๐ ทวิ ห้ามมิให้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบ

ในการออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องออกใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ให้แก่ผู้ขับขี่ไว้ และเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องรับนำใบอนุญาตขับขี่ที่เรียกเก็บไว้ไปส่งมอบพนักงานสอบสวนภายในแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ออกใบสั่ง

ใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ที่ออกให้ตามวรรคสามให้ใช้แทนใบอนุญาตขับขี่ได้เป็นการชั่วคราวไม่เกินเจ็ดวัน เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวนได้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบปรับและผู้ขับขี่ได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้คืนใบอนุญาตขับขี่ทันที

ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบสั่งแต่ไม่มีพบตัวผู้ขับขี่ ให้สันนิษฐานว่าเจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถเป็นผู้กระทำความผิดดังกล่าว เว้นแต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้อื่นเป็นผู้ขับขี่

การกำหนดจำนวนค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด ใบสั่งและใบรับแทนใบอนุญาตขับขี่ ให้ทำตามแบบที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

^{๒๒} มาตรา ๑๔๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๔๑^{๒๓} ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งตามมาตรา ๑๔๐ อาจเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนแจ้งให้ทราบ ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือสถานที่ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในวันเวลาที่ระบุไว้ในใบสั่ง

(๒) ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบสั่งโดยการส่งธนาคัติ หรือการส่งตัวแลกเงินของธนาคารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ส่งจ่ายให้แก่อธิบดีพร้อมด้วยสำเนาใบสั่งไปยังสถานที่ และภายในวัน เวลา ที่ระบุไว้ในใบสั่ง เมื่อผู้ได้รับใบสั่งได้ชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้วให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนรับจัดส่งใบอนุญาตขับขี่ที่เรียกเก็บไว้คืนให้แก่ผู้ได้รับใบสั่งโดยเร็ว และให้ถือว่าใบรับการส่งธนาคัติ หรือใบรับการส่งตัวแลกเงินประกอบกับใบสั่งเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ได้เป็นเวลาสิบวัน นับแต่วันที่ส่งธนาคัติ หรือตัวแลกเงินดังกล่าว วิธีการชำระค่าปรับโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนและวิธีการส่งใบอนุญาตขับขี่คืนให้แก่ผู้ได้รับใบสั่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๔๑ ทวิ^{๒๔} ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ทราบที่อยู่ของผู้ขับขี่หรือที่อยู่ของเจ้าของรถ ให้พนักงานสอบสวนออกหมายเรียกผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถให้มารายงานตัวที่พนักงานสอบสวนในกรณีดังกล่าวนี้ ผู้ได้รับหมายเรียกต้องมารายงานตัวตามวัน เวลา และ ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในหมายเรียก และให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเปรียบเทียบและว่ากล่าวตักเตือนผู้ได้รับหมายเรียกดังกล่าว

(๒) ในกรณีที่ไม้อาจส่งหมายเรียกให้แก่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถได้ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เพื่อให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นไปรายงานตัวที่พนักงานสอบสวนตามหมายเรียก ถ้าผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีเป็นเพียงตัวแทนของเจ้าของรถให้ผู้มาติดต่อแจ้งให้เจ้าของรถทราบเพื่อไปรายงานตัวที่พนักงานสอบสวนตามหมายเรียก ในกรณีดังกล่าวนี้ ให้นายทะเบียนงดรับชำระภาษีประจำปี สำหรับรถคันนั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนว่าได้มีการปฏิบัติตามหมายเรียกนั้นแล้ว การงดรับชำระภาษีประจำปีไม่เป็นเหตุให้ผู้ไม่ต้องชำระเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔๒^{๒๕} เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

^{๒๓} มาตรา ๑๔๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๔} มาตรา ๑๔๑ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๒๕} มาตรา ๑๔๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖

(๒) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่ง

พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืน
มาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้มีการ
ทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสู่ราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี
เพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมให้ทดสอบแล้ว หากผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้
ฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๓ ถ้าปรากฏว่าผู้ขับขี่นำรถที่มีสภาพไม่ถูกต้องตามมาตรา ๖ ไปใช้ในทาง
นอกจากจะต้องรับโทษตามบทบัญญัตินี้ ๆ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่ง
เป็นหนังสือให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๓ ทวิ^{๖๖} เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้
ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบในเมื่อรถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ทวิ และมี
อำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการใช้รถนั้นเป็นการชั่วคราว และให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขรถ
ให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๔^{๖๗} เมื่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ได้ซ่อมหรือแก้ไขรถถูกต้องตามคำสั่งเจ้า
พนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิ แล้ว ให้
นำรถไปให้เจ้าพนักงานจราจรหรือผู้ที่อธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจตรวจรถตรวจรับรอง เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่
จะนำรถออกใช้ในทางได้เมื่อได้รับใบตรวจรับรอง

การตรวจรับรองรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔๒ วรรคสองและวรรคสาม แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.

๒๕๕๒

มาตรา ๑๔๒ วรรคสี่ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

^{๖๖} มาตรา ๑๔๓ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๖๗} มาตรา ๑๔๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๔๕^{๒๔} บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกจากความผิดที่กำหนดโทษไว้ในมาตรา ๑๔๗ ทวิ มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๐ ทวิ ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจเปรียบเทียบหรือว่ากล่าวตักเตือนได้

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ได้ขับรถชนหรือโดนคนเดินเท้าที่ข้ามทางนอกทางข้ามและอยู่ในระหว่างทางข้ามกับเครื่องหมายจราจรแสดงเขตทางข้าม หรือที่ข้ามทางนอกทางข้ามโดยลอด ข้าม หรือผ่านสิ่งปิดกัน หรือแผงปิดกันที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำมาวางหรือตั้งอยู่บนทางเท้าหรือกลางถนน เมื่อพนักงานสอบสวนมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ ซึ่งเป็นผู้ต้องหาได้ใช้ความระมัดระวังตามความในมาตรา ๓๒ แล้ว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยตัวผู้ต้องหาไปชั่วคราวโดยไม่มีประกันได้ เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๑๔๖ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ที่ได้รับในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใด หรือในท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ให้แบ่งให้แก่กรุงเทพมหานครหรือเทศบาลในจังหวัดนั้นเพื่อใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจราจร ในอัตราร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินค่าปรับ หรือให้ตกเป็นของท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดทั้งหมด

๘

ลักษณะ ๑๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๓๑ หรือมาตรา ๑๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๗ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ * มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๙ หรือมาตรา ๑๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

^{๒๔} มาตรา ๑๔๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๘ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง

(๓) ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘

(๔) ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๑๓ หรือ

(๕) ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๕๒ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๒^{๒๙} ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ (๑) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ หรือมาตรา ๑๓๐ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๓ ผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารโดยใช้รถแท็กซี่ผู้ใดไม่จอดรถ ณ สถานที่ที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามมาตรา ๑๐๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๔^{๓๐} ผู้ใด

(๑) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๕๒ วรรคหนึ่ง

(๒) ฝ่าฝืนคำสั่ง ข้อบังคับ หรือระเบียบของเจ้าพนักงานจราจรตามมาตรา ๑๓๙

^{๒๙} มาตรา ๑๕๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๓๐} มาตรา ๑๕๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๒ วรรคสอง หรือ

(๔) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการตามมาตรา ๑๕๓ ทวิ

ถ้าไม่เป็นความผิดที่กำหนดโทษไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕๑ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๖^{๙๙} ผู้ใดนำรถที่เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการได้สั่งให้เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขตามมาตรา ๑๕๓ หรือมาตรา ๑๕๓ ทวิ ไปใช้ในทางโดยยังมีได้รับใบตรวจรับรองตามมาตรา ๑๕๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๕๗^{๑๐๐} ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๕๗ ทวิ^{๑๐๑} ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ทวิ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา ๔๓ ทรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๓ ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ และถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

^{๙๙} มาตรา ๑๕๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๐๐} มาตรา ๑๕๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๐๑} มาตรา ๑๕๗ ทวิ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๙^{๓๔} ผู้ซึ่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือขัดขวางเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มิให้เคลื่อนย้ายรถ หรือมิให้ใช้เครื่องมือบังคับรถมิให้เคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องมือบังคับรถมิให้เคลื่อนย้ายหรือเคลื่อนย้ายรถที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้เครื่องมือบังคับมิให้เคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานสอบสวน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐^{๓๕} ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือตาย ผู้ไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ (๑) (๒) (๕) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐ ทวิ^{๓๖} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้น มีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

มาตรา ๑๖๑^{๓๗} ในกรณีที่ผู้ซึ่งผู้ใดได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้น มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

^{๓๔} มาตรา ๑๕๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๓๕} มาตรา ๑๖๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๓๖} มาตรา ๑๖๐ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๓๗} มาตรา ๑๖๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้สั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่งอาจบันทึกการยึดและคะแนนไว้ด้านหลังใบอนุญาต
ขับขี่ที่ถูกยึด และดำเนินการอบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่สองครั้งภายในหนึ่งปี รวมทั้งสั่งพัก
ใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่เสียคะแนนมากของผู้ขับขี่นั้น มีกำหนดครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

การดำเนินการบันทึกคะแนน อบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิด และการพักใช้ใบอนุญาต
ขับขี่ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ขับขี่ซึ่งถูกสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ตามวรรคหนึ่ง หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ตามวรรค
สอง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกสั่งยึดหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่

ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสี่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ถ้าไม่ได้
วินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีวินิจฉัยไม่เพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ หรือไม่พักใช้ใบอนุญาต
ขับขี่ตามคำอุทธรณ์ของผู้ขับขี่

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๖๒ ในคดีที่ผู้ขับขี่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ นอกจากจะได้รับโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ถ้า
ความปรากฏแก่ศาลว่าหากให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น
ศาลมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ขับขี่นั้นได้

มาตรา ๑๖๓ คดีที่มีผู้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
บทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับทางหลวงหรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ ถ้าการฝ่า
ฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่สัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่พนักงาน
เจ้าหน้าที่ได้ทำหรือติดตั้งไว้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการเรียกราคา
หรือค่าเสียหายสำหรับสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรดังกล่าวด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบก ได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง และจำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้ทวีจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกซึ่งได้ใช้บังคับมากกว่าสี่สิบปี ให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สุนันทา/แก้ไข

๔/๑/๔๕

A+B(C)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒^{๓๔}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ บางมาตรามีลักษณะไม่เหมาะสมและบกพร่องขัดต่อการปฏิบัติในบางท้องที่ จึงเห็นสมควรที่จะตราพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ขึ้น

สุนันทา/แก้ไข

๒๗/๑๑/๔๔

A+B(C)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔^{๓๕}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติห้ามรถบรรทุกและรถบรรทุกคนโดยสารแล่นในช่องทางเดินรถด้านขวามือ ข้อห้ามนี้รวมถึงรถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักกรดไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัมด้วย แต่รถดังกล่าวมิใช่รถที่มีความเร็วช้าหรือใช้ความเร็วต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องบังคับให้ขับรถในช่องทางเดินรถด้านซ้ายสุด การบังคับเช่นนี้ทำให้ผู้ใช้รถดังกล่าวไม่ได้รับความเป็นธรรม สมควรให้รถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัม สามารถใช้ทางเดินรถขวามือได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

^{๓๔} รก.๒๕๒๒/๒๑๑/๑พ/๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๒

^{๓๕} รก.๒๕๒๔/๑๘๐/๑พ/๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

อัมพิกา/แก้ไข

๗/๓/๕๕

A+B(C)

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจรรยา
ทางบก ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕^{๕๐}

สุรินทร์/แก้ไข

๒๓/๐๑/๕๕

A+B(C)

พระราชบัญญัติจรรยาทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๕๑}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติจรรยาทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่
เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจรรยาทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยใน
การจราจร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สุรินทร์/แก้ไข

๒๓/๐๑/๕๕

A+B(C)

พระราชบัญญัติจรรยาทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๕๒}

มาตรา ๔ ในกรณีของรถยนต์ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์นั้น ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่ง
พระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เป็นเวลาสองปีนับแต่
วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^{๕๐} รก.๒๕๓๕/๓๗/๓๒พ/๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

^{๕๑} รก.๒๕๓๕/๓๙/๔๔/๖ เมษายน ๒๕๓๕

^{๕๒} รก.๒๕๓๕/๔๒ก/๑/๖ ตุลาคม ๒๕๓๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบัน อุบัติเหตุจากการจราจรทางบกมีผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนสูงขึ้นเป็นอันมาก สมควรกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความปลอดภัยและลดความรุนแรงของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์ โดยกำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับรถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ซึ่งนั่งที่หน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สุรินทร์/แก้ไข

๒๓/๐๑/๔๕

A+B(C)

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒^{๔๓}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรถ แม้จะได้มีการจับกุมปราบปรามและป้องกันมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือเมาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวในขณะที่ขับรถแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังมีผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนอยู่อีก สมควรกำหนดให้ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบของมีนเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานดังกล่าวและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สุรินทร์/แก้ไข

๒๓/๐๑/๔๕

A+B (C)

สมลรัตน์/อรรถชัย/เกษร/จัดทำ

๑๒/๐๓/๔๖

^{๔๓} รก.๒๕๔๒/๒๐ก/๑๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒



ระเบียบ
เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบันของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕”
- ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ให้ยกเลิก
- (๑) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๔
 - (๒) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕
 - (๓) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๗
 - (๔) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๘
 - (๕) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๘
 - (๖) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๔ ห้ามมิให้รถดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษ
- (๑) รถจักรยาน
 - (๒) ล้อเลื่อน ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
 - (๓) รถจักรยานยนต์
 - (๔) รถสามล้อ
 - (๕) รถแทรกเตอร์และรถบดถนน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
 - (๖) รถฝึกหัดขับหรือรถทดลองเครื่อง
 - (๗) รถที่ใช้เฉพาะเพื่อการโฆษณา

(๘) รถที่มีขนาดความสูงของตัวรถหรือความสูงของสิ่งของที่บรรทุก เมื่อวัดจากพื้นทางเกิน ๔.๐๐ เมตร หรือมีขนาดความกว้างของตัวรถรวมทั้งสิ่งของที่บรรทุกเกิน ๒.๕๐ เมตร หรือมีรัศมีวงเลี้ยวเกิน ๑๒.๐๐ เมตร

(๙) รถซึ่งบรรทุกคนในกระบะท้าย โดยไม่จัดให้มีหลังคาปกปิดมิดชิดและที่นั่งสองแถวมั่นคงแข็งแรง อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลและทรัพย์สิน

(๑๐) รถซึ่งบรรทุกสัตว์ หรือสิ่งของในกระบะท้าย หรือส่วนท้ายรถ โดยไม่จัดให้มีสิ่งป้องกันไม่ให้สัตว์หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น รั่วไหล หรือปลิวไปจากรถอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ข้อ ๕ เว้นแต่กรณีตามข้อ ๖ ห้ามมิให้รถที่มีน้ำหนักลงเพลาหรือรถที่มีน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษ

(๑) รถชนิดรถเดี่ยว (SINGLE UNIT)

(ก) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๔ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๒ เกิน ๖,๘๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๘,๕๐๐ กิโลกรัม

(ข) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๒ เกิน ๙,๑๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม

(ค) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ และเพลาที่ ๓ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๑๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๒,๒๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๕,๓๐๐ กิโลกรัม

(ง) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๑๐ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ และเพลาที่ ๓ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๘,๒๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๖,๔๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๒๑,๐๐๐ กิโลกรัม

(จ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า ใช้ยางเดี่ยวและเพลาที่ ๓ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๓ เกิน ๖,๘๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๐,๕๐๐ กิโลกรัม

(ฉ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า ใช้ยางเดี่ยวและเพลาที่ ๓ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๓ เกิน ๙,๑๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๔,๐๐๐ กิโลกรัม

(ช) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า ใช้ยางเดี่ยวและชนิดเพลาที่ ๓ และเพลาที่ ๔ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๓ และเพลาที่ ๔ เกินเพลาละ ๖,๑๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๒,๒๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๘,๘๐๐ กิโลกรัม

(ข) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๑๒ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๑ และเพลาคูที่ ๒ เป็นเพลาคูหน้า ใช้ยางเดี่ยวและชนิดเพลาคูที่ ๓ และเพลาคูที่ ๔ เป็นเพลาคู (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาคูที่ ๓ และเพลาคูที่ ๔ เกินเพลาละ ๘,๒๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคูท้าย เกิน ๑๖,๔๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๕,๒๐๐ กิโลกรัม

(๒) รถชนิดรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (SEMI - TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาคูหรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๑)

(ข) ตัวรถกึ่งพ่วงชนิดไม่เกิน ๒ เพลา มีน้ำหนักลงเพลาคู ดังนี้

๑. ชนิดเพลาคูเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกิน ๖,๘๐๐ กิโลกรัม
๒. ชนิดเพลาคูเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกิน ๙,๑๐๐ กิโลกรัม
๓. ชนิดเพลาคู (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกินเพลาละ ๖,๑๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลารวมเกิน ๑๒,๒๐๐ กิโลกรัม
๔. ชนิดเพลาคู (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกินเพลาละ ๘,๒๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลารวมเกิน ๑๖,๔๐๐ กิโลกรัม
๕. ชนิดสามเพลาคู (TRIDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๑๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกินเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลารวมเกิน ๑๙,๕๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างสลักพ่วง (KING PIN) กับศูนย์กลางของเพลาคูที่ ๑ ของตัวรถกึ่งพ่วงน้อยกว่า ๘ เมตร

(๓) รถชนิดรถลากจูงและรถพ่วง (FULL TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาคูหรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๒)

(ข) ตัวรถพ่วงชนิดไม่เกิน ๒ เพลา มีน้ำหนักลงเพลาคู ดังนี้

๑. ชนิดเพลาคูหน้าและเพลาคูท้ายเป็นเพลาคูเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกินเพลาละ ๖,๘๐๐ กิโลกรัม
๒. ชนิดเพลาคูหน้าและเพลาคูท้ายเป็นเพลาคูเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคูเกินเพลาละ ๙,๑๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างศูนย์กลางเพลาคูหน้ากับศูนย์กลางเพลาคูหลังน้อยกว่า ๔.๓๐ เมตร

ข้อ ๖ ห้ามมิให้รถที่มีน้ำหนักลงเพลาคูหรือรถที่มีน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษกาญจนาภิเษก (บางพลี - สุขสวัสดิ์)

(๑) รถชนิดรถเดี่ยว (SINGLE UNIT)

(ก) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๔ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๒ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาคูที่ ๒ เกิน ๗,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๙,๕๐๐ กิโลกรัม

(ข) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาคู ๒ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนัก
ลงเพลาคูที่ ๒ เกิน ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๑๕,๐๐๐ กิโลกรัม

(ค) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาคู ๒ และเพลาคูที่ ๓ เป็นเพลาคู
(TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาก่อนเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนัก
ลงเพลาคูท้ายเกิน ๑๓,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม

(ง) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๑๐ เส้น ชนิดเพลาคู ๒ และเพลาคูที่ ๓ เป็นเพลาคู
(TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาก่อนเพลาละ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนัก
ลงเพลาคูท้ายเกิน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๕,๐๐๐ กิโลกรัม

(จ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๑ และเพลาคูที่ ๒ เป็นเพลาคูหน้า
ใช้ยางเดี่ยวและเพลาคูที่ ๓ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาคูที่ ๓ เกิน ๗,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกร
รวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม

(ฉ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๑ และเพลาคูที่ ๒ เป็นเพลาคูหน้า
ใช้ยางเดี่ยวและเพลาคูที่ ๓ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาคูที่ ๓ เกิน ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกร
รวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๑,๐๐๐ กิโลกรัม

(ช) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๒ และเพลาคูที่ ๓ เป็นเพลาคู
(TANDEM AXLE) เพลาคูท้ายเพลาคูใดเพลาคูหนึ่งใช้ยางเดี่ยว อีกเพลาคูหนึ่งใช้ยางคู่ มีน้ำหนัก
ลงเพลาคูท้ายเกิน ๑๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๑,๕๐๐ กิโลกรัม

(ซ) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๑ และเพลาคูที่ ๒ เป็นเพลาคูหน้า
ใช้ยางเดี่ยวและชนิดเพลาคูที่ ๓ และเพลาคูที่ ๔ เป็นเพลาคู (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนัก
ลงเพลาก่อนเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคูท้ายเกิน ๑๓,๐๐๐ กิโลกรัม
หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๓,๐๐๐ กิโลกรัม

(ณ) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๑๒ เส้น ชนิดเพลาคูที่ ๑ และเพลาคูที่ ๒ เป็นเพลาคูหน้า
ใช้ยางเดี่ยว และชนิดเพลาคูที่ ๓ และเพลาคูที่ ๔ เป็นเพลาคู (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนัก
ลงเพลาก่อนเพลาละ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคูท้ายเกิน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม
หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๓๐,๐๐๐ กิโลกรัม

(๒) รถชนิดรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (SEMI - TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาคูหรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้
สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๑)

(ข) ตัวรถกึ่งพ่วง มีน้ำหนักลงเพลาคู ดังนี้

๑. ชนิดเพลาคูเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคู เกิน ๗,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. ชนิดเพลาคูเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาคู เกิน ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๓. ชนิดเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลารวมเกิน ๑๓,๐๐๐ กิโลกรัม

๔. ชนิดเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลารวมเกิน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม

๕. ชนิดสามเพลา (TRIDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๑๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๘,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลารวมเกิน ๒๕,๕๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างสลักพวง (KING PIN) กับศูนย์กลางของเพลาที ๑ ของตัวรถกึ่งพวงน้อยกว่า ๘ เมตร

(๓) รถชนิดรถลากจูงและรถพ่วง (FULL TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาหรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๒)

(ข) ตัวรถพ่วงชนิดไม่เกิน ๒ เพลา มีน้ำหนักลงเพลา ดังนี้

๑. ชนิดเพลาหน้าและเพลาท้ายเป็นเพลาเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาก่อนเพลาละ ๗,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. ชนิดเพลาหน้าและเพลาท้ายเป็นเพลาเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาก่อนเพลาละ ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างศูนย์กลางเพลานากับศูนย์กลางเพลาลังน้อยกว่า ๔.๓๐ เมตร

ข้อ ๗ รถชนิดรถลากจูงและรถพ่วง (FULL TRAILER) ต้องประกอบด้วยรถลากจูง ๑ คัน และตัวรถพ่วง ๑ คัน เท่านั้น จะพ่วงรถอื่นได้อีกไม่ได้

ผู้ขับขี่รถชนิดรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (SEMI - TRAILER) หรือรถพ่วง (FULL TRAILER) ต้องจัดให้มีการยึดตู้คอนเทนเนอร์ให้ติดแน่นกับตัวรถ

ข้อ ๘ ห้ามมิให้หยุดหรือจอดรถในทางพิเศษ เว้นแต่บริเวณที่มีป้ายอนุญาตให้จอดรถชั่วคราวหรือในกรณีที่รถขัดข้องหรือเกิดอุบัติเหตุ

ในกรณีที่รถขัดข้องหรือเกิดอุบัติเหตุ ผู้ขับรถต้องแจ้งให้ศูนย์ควบคุมทางพิเศษทราบทันที

ข้อ ๙ ห้ามมิให้กลับรถหรือถอยหลังรถในทางพิเศษ

ข้อ ๑๐ ระเบียบนี้มีให้ใช้บังคับแก่รถของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย รถเจ้าพนักงานตำรวจ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ และรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

มณฑิเยร กุลธำรง

รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ระเบียบ
เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบันของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕”
- ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ให้ยกเลิก
- (๑) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๔
- (๒) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕
- (๓) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๗
- (๔) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๕) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๖) ระเบียบเกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๔ ห้ามมิให้รถดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษ
- (๑) รถจักรยาน
- (๒) ล้อเลื่อน ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
- (๓) รถจักรยานยนต์
- (๔) รถสามล้อ
- (๕) รถแทรกเตอร์และรถดถนน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
- (๖) รถฝึกหัดขับหรือรถทดลองเครื่อง
- (๗) รถที่ใช้เฉพาะเพื่อการโฆษณา

(๘) รถที่มีขนาดความสูงของตัวรถหรือความสูงของสิ่งของที่บรรทุก เมื่อวัดจากพื้นทางเกิน ๔.๐๐ เมตร หรือมีขนาดความกว้างของตัวรถรวมทั้งสิ่งของที่บรรทุกเกิน ๒.๕๐ เมตร หรือมีรัศมีวงเลี้ยวเกิน ๑๒.๐๐ เมตร

(๙) รถซึ่งบรรทุกคนในกระบะท้าย โดยไม่จัดให้มีหลังคาปกปิดมิดชิดและที่นั่งสองแถวมั่นคงแข็งแรง อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลและทรัพย์สิน

(๑๐) รถซึ่งบรรทุกสัตว์ หรือสิ่งของในกระบะท้าย หรือส่วนท้ายรถ โดยไม่จัดให้มีสิ่งป้องกันไม่ให้สัตว์หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น ร่วงไหล หรือปลิวไปจากรถอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ข้อ ๕ เว้นแต่กรณีตามข้อ ๖ ห้ามมิให้รถที่มีน้ำหนักลงเพลารถหรือรถที่มีน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษ

(๑) รถชนิดรถเดี่ยว (SINGLE UNIT)

(ก) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๔ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๒ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาคู่ ๒ เกิน ๖,๘๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๘,๕๐๐ กิโลกรัม

(ข) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๒ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาคู่ ๒ เกิน ๙,๑๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม

(ค) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๒ และเพลาคู่ ๓ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาคู่ละ ๖,๑๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๒,๒๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๕,๓๐๐ กิโลกรัม

(ง) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๑๐ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๒ และเพลาคู่ ๓ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาคู่ละ ๘,๒๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๖,๔๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๒๑,๐๐๐ กิโลกรัม

(จ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๑ และเพลาคู่ ๒ เป็นเพลาคู่หน้า ใช้ยางเดี่ยวและเพลาคู่ ๓ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาคู่ ๓ เกิน ๖,๘๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๐,๕๐๐ กิโลกรัม

(ฉ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๑ และเพลาคู่ ๒ เป็นเพลาคู่หน้า ใช้ยางเดี่ยวและเพลาคู่ ๓ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาคู่ ๓ เกิน ๙,๑๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๔,๐๐๐ กิโลกรัม

(ช) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาคู่ ๑ และเพลาคู่ ๒ เป็นเพลาคู่หน้า ใช้ยางเดี่ยวและชนิดเพลาคู่ ๓ และเพลาคู่ ๔ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาคู่ ๓ และเพลาคู่ ๔ เกินเพลาคู่ละ ๖,๑๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๒,๒๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรดรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑๘,๘๐๐ กิโลกรัม

(ข) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๑๒ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้าใช้ยางเดี่ยวและชนิดเพลาที่ ๓ และเพลาที่ ๔ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๓ และเพลาที่ ๔ เกินเพลาละ ๘,๒๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๖,๔๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๒๕,๒๐๐ กิโลกรัม

(๒) รถชนิดรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (SEMI - TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาหรือน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๑)

(ข) ตัวรถกึ่งพ่วงชนิดไม่เกิน ๒ เพลา มีน้ำหนักลงเพลา ดังนี้

๑. ชนิดเพลาเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกิน ๖,๘๐๐ กิโลกรัม
๒. ชนิดเพลาเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกิน ๙,๑๐๐ กิโลกรัม
๓. ชนิดเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๑๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลา รวมเกิน ๑๒,๒๐๐ กิโลกรัม
๔. ชนิดเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๘,๒๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลา รวมเกิน ๑๖,๔๐๐ กิโลกรัม
๕. ชนิดสามเพลา (TRIDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๑๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลา รวมเกิน ๑๙,๕๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างสลักพ่วง (KING PIN) กับศูนย์กลางของเพลาที่ ๑ ของตัวรถกึ่งพ่วงน้อยกว่า ๘ เมตร

(๓) รถชนิดรถลากจูงและรถพ่วง (FULL TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาหรือน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่า ที่กำหนดไว้สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๒)

(ข) ตัวรถพ่วงชนิดไม่เกิน ๒ เพลา มีน้ำหนักลงเพลา ดังนี้

๑. ชนิดเพลาหน้าและเพลาท้ายเป็นเพลาเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๘๐๐ กิโลกรัม
๒. ชนิดเพลาหน้าและเพลาท้ายเป็นเพลาเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๙,๑๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างศูนย์กลางเพลาหน้ากับศูนย์กลางเพลาหลังน้อยกว่า ๔.๓๐ เมตร

ข้อ ๖ ห้ามมิให้รถที่มีน้ำหนักลงเพลาหรือรถที่มีน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดดังต่อไปนี้เดินในทางพิเศษกาญจนาภิเษก (บางพลี - สุขสวัสดิ์)

(๑) รถชนิดรถเดี่ยว (SINGLE UNIT)

(ก) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๔ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๒ เกิน ๗,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๙,๕๐๐ กิโลกรัม

(ข) รถที่มี ๒ เพลา ๔ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนัก
ลงเพลาที่ ๒ เกิน ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๑๕,๐๐๐ กิโลกรัม

(ค) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ และเพลาที่ ๓ เป็นเพลาคู่
(TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนัก
ลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๓,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม

(ง) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๑๐ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ และเพลาที่ ๓ เป็นเพลาคู่
(TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนัก
ลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๕,๐๐๐ กิโลกรัม

(จ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๖ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า
ใช้ยางเดี่ยวและเพลาที่ ๓ ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๓ เกิน ๗,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกร
รวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม

(ฉ) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า
ใช้ยางเดี่ยวและเพลาที่ ๓ ใช้ยางคู่ มีน้ำหนักลงเพลาที่ ๓ เกิน ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกร
รวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๑,๐๐๐ กิโลกรัม

(ช) รถที่มี ๓ เพลา ๖ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาที่ ๒ และเพลาที่ ๓ เป็นเพลาคู่
(TANDEM AXLE) เพลาคู่ท้ายเพลาใดเพลาหนึ่งใช้ยางเดี่ยว อีกเพลาหนึ่งใช้ยางคู่ มีน้ำหนัก ลงเพลา
คู่ท้ายเกิน ๑๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๑,๕๐๐ กิโลกรัม

(ซ) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๘ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า
ใช้ยางเดี่ยวและชนิดเพลาที่ ๓ และเพลาที่ ๔ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว มีน้ำหนัก
ลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๑๓,๐๐๐ กิโลกรัม
หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๒๓,๐๐๐ กิโลกรัม

(ฅ) รถที่มี ๔ เพลา ๘ ล้อ ยาง ๑๒ เส้น ชนิดเพลาที่ ๑ และเพลาที่ ๒ เป็นเพลาหน้า
ใช้ยางเดี่ยว และชนิดเพลาที่ ๓ และเพลาที่ ๔ เป็นเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ มีน้ำหนัก
ลงเพลาเกินเพลาละ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือมีน้ำหนักลงเพลาคู่ท้ายเกิน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม
หรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน ๓๐,๐๐๐ กิโลกรัม

(๒) รถชนิดรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (SEMI - TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาหรือน้ำหนักกรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้
สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๑)

(ข) ตัวรถกึ่งพ่วง มีน้ำหนักลงเพลา ดังนี้

๑. ชนิดเพลาเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลา เกิน ๗,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. ชนิดเพลาเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลา เกิน ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๓. ชนิดเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๖,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลา รวมเกิน ๑๓,๐๐๐ กิโลกรัม

๔. ชนิดเพลาคู่ (TANDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลา รวมเกิน ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม

๕. ชนิดสามเพลา (TRIDEM AXLE) ใช้ยางคู่ ยาง ๑๒ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๘,๕๐๐ กิโลกรัม หรือน้ำหนักลงเพลา รวมเกิน ๒๕,๕๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างสลักพ่วง (KING PIN) กับศูนย์กลางของเพลาที่ ๑ ของตัวรถกึ่งพ่วงน้อยกว่า ๘ เมตร

(๓) รถชนิดรถลากจูงและรถพ่วง (FULL TRAILER)

(ก) ตัวรถลากจูงมีน้ำหนักลงเพลาหรือน้ำหนักรถรวมน้ำหนักบรรทุกทุกเกินกว่าที่กำหนดไว้สำหรับรถแต่ละประเภทใน (๒)

(ข) ตัวรถพ่วงชนิดไม่เกิน ๒ เพลา มีน้ำหนักลงเพลา ดังนี้

๑. ชนิดเพลาหน้าและเพลาท้ายเป็นเพลาเดี่ยวใช้ยางเดี่ยว ยาง ๔ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๗,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. ชนิดเพลาหน้าและเพลาท้ายเป็นเพลาเดี่ยวใช้ยางคู่ ยาง ๘ เส้น มีน้ำหนักลงเพลาเกินเพลาละ ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม และระยะห่างระหว่างศูนย์กลางเพลาหน้ากับศูนย์กลางเพลาหลังน้อยกว่า ๔.๓๐ เมตร

ข้อ ๗ รถชนิดรถลากจูงและรถพ่วง (FULL TRAILER) ต้องประกอบด้วยรถลากจูง ๑ คัน และตัวรถพ่วง ๑ คัน เท่านั้น จะพ่วงรถอื่นได้อีกไม่ได้

ผู้ขับขี่รถชนิดรถลากจูงและรถกึ่งพ่วง (SEMI - TRAILER) หรือรถพ่วง (FULL TRAILER) ต้องจัดให้มีการยึดตู้คอนเทนเนอร์ให้ติดแน่นกับตัวรถ

ข้อ ๘ ห้ามมิให้หยุดหรือจอดรถในทางพิเศษ เว้นแต่บริเวณที่มีป้ายอนุญาตให้จอดรถชั่วคราว หรือในกรณีที่รถขัดข้องหรือเกิดอุบัติเหตุ

ในกรณีที่รถขัดข้องหรือเกิดอุบัติเหตุ ผู้ขับรถต้องแจ้งให้ศูนย์ควบคุมทางพิเศษทราบทันที

ข้อ ๙ ห้ามมิให้กลับรถหรือถอยหลังรถในทางพิเศษ

ข้อ ๑๐ ระเบียบนี้มีให้ใช้บังคับแก่รถของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย รถเจ้าพนักงานตำรวจ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ และรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

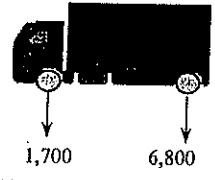
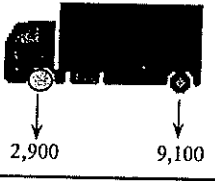
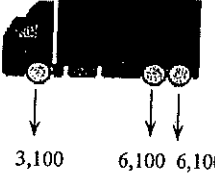
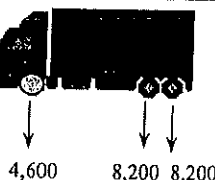
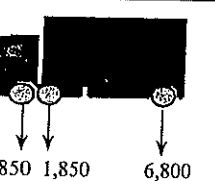
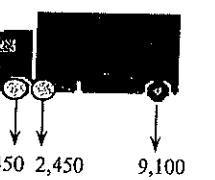
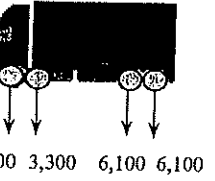
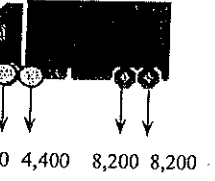
ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

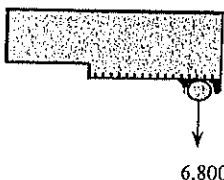
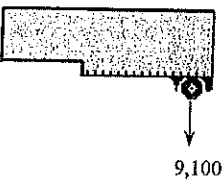
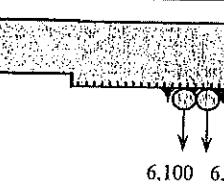
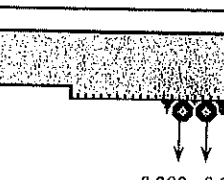
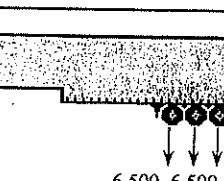
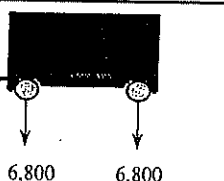
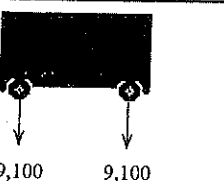
มณฑิเยร กุลธำรง

รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ตารางแสดงประเภทและน้ำหนักรวมรถบรรทุกที่เดินในทางพิเศษ (ยกเว้นสายกาญจนภิเษก)

ข้อ A (1) (.....) ตามระเบียบ	ลักษณะแสดง ○ = ยางเดี่ยว ● = ยางคู่	ประเภทรถ น้ำหนักรวม
(ก)		<u>4 ล้อ</u> 8,500 กก.
(ข)		<u>6 ล้อ</u> 12,000 กก.
(ค)		<u>6 ล้อ</u> 15,300 กก.
(ง)		<u>10 ล้อ</u> 21,000 กก.
(จ)		<u>6 ล้อ</u> 10,500 กก.
(ฉ)		<u>8 ล้อ</u> 14,000 กก.
(ช)		<u>8 ล้อ</u> 18,800 กก.
(ซ)		<u>12 ล้อ</u> 25,200 กก.

ข้อ 4 (2) (ข) ตามระเบียบ	ลักษณะแสดง ○ = ยางเดี่ยว ● = ยางคู่	ประเภทรถ น้ำหนักรวม
1		<u>2 ล้อ ลาก</u> 6,800 กก.
2		<u>4 ล้อ ลาก</u> 9,100 กก.
3		<u>4 ล้อ ลาก</u> 12,200 กก.
4		<u>8 ล้อ ลาก</u> 16,400 กก.
5		<u>12 ล้อ ลาก</u> 19,500 กก.
ข้อ 4 (3) (ข) ตาม ระเบียบฯ		
1		<u>4 ล้อ พ่วง</u> 13,600 กก.
2		<u>8 ล้อ พ่วง</u> 18,200 กก.

ตารางแสดงประเภทและน้ำหนักรวมรถบรรทุกที่เดินในทางพิเศษสายกาญจนภิเษก

ประเภท รถ	ลักษณะแสดง ○ = ยางเดี่ยว ● = ยางคู่	ประเภทรถ น้ำหนักรวม
(ก)		4 ล้อ 9,500 กก.
(ข)		6 ล้อ 15,000 กก.
(ค)		6 ล้อ 18,000 กก.
(ง)		10 ล้อ 25,000 กก.
(จ)		6 ล้อ 18,000 กก.
(ฉ)		8 ล้อ 21,000 กก.
(ช)		8 ล้อ 21,500 กก.
		8 ล้อ 21,500 กก.
(ซ)		8 ล้อ 23,000 กก.
(ด)		12 ล้อ 30,000 กก.

ประเภท รถ	ลักษณะแสดง ○ = ยางเดี่ยว ● = ยางคู่	ประเภทรถ น้ำหนักรวม
1		2 ล้อ ลาก 7,000 กก.
2		4 ล้อ ลาก 11,000 กก.
3		4 ล้อ ลาก 13,000 กก.
4		8 ล้อ ลาก 20,000 กก.
5		12 ล้อ ลาก 25,500 กก.
ข้อ 4 / 1 (3) (ข) ข้อ..... ตาม		
1		4 ล้อ พ่วง 14,000 กก.
2		8 ล้อ พ่วง 22,000 กก.

ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

เรื่อง การห้ามรถบรรทุกน้ำมันตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกน้ำมันตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช และทางพิเศษฉลองรัช ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพื่อความปลอดภัยและสะดวกต่อการจราจรในทางพิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกน้ำมันตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกน้ำมันตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช และทางพิเศษฉลองรัช ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ การกำหนดห้ามรถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง (น้ำมันใส) ตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป เดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามลักษณะหรือชนิดของรถ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ห้ามรถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง (น้ำมันใส) ตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป เดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ

๔.๒ ห้ามรถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง (น้ำมันใส) ชนิดกึ่งพ่วง เดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๕.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน

๔.๓ ห้ามรถบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง (น้ำมันใส) ชนิดพ่วงสองตอน เดินในทางพิเศษ เฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๕.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน

ข้อ ๕ ห้ามรถบรรทุกน้ำมันอุตสาหกรรม (น้ำมันเตา) ตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วง เดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ นาฬิกา และระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ

ข้อ ๖ ห้ามรถบรรทุกน้ำมันประเภทอื่น เช่น น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันพืช น้ำมันเคมี น้ำมันดิบ เป็นต้น ตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ - ๑๐.๐๐ นาฬิกา และระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ นาฬิกา ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ

ข้อ ๗ ข้อบังคับนี้มีให้ใช้บังคับแก่รถของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย รถเจ้าพนักงานตำรวจ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ และรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ดำเกิง ปานข้า

รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

เรื่อง การห้ามรถบรรทุก ๖ ล้อ รถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช ทางพิเศษอุดรรัถยา และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลาที่กำหนด

พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุก ๖ ล้อ รถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษอุดรรัถยา ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพื่อความปลอดภัยและสะดวกต่อการจราจรในทางพิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุก ๖ ล้อ รถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช ทางพิเศษอุดรรัถยา และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุก ๖ ล้อ รถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษอุดรรัถยา ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ห้ามรถบรรทุก ๖ ล้อ เดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช ทางพิเศษอุดรรัถยา และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ นาฬิกา และระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ - ๒๐.๐๐ นาฬิกา ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ

ข้อ ๕ ห้ามรถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช ทางพิเศษอุดรรัถยา และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ นาฬิกา และระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ นาฬิกา ทุกวันเว้นวันหยุดราชการ

ข้อ ๖ ข้อบังคับนี้มีให้ใช้บังคับแก่รถบรรทุกของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย รถเจ้าพนักงานตำรวจในขณะปฏิบัติหน้าที่ และรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ดำรง ปานข้า

รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ
เรื่อง การห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพื่อความปลอดภัยและสะดวกต่อการจราจรในทางพิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ วัตถุอันตรายที่ต้องมีการควบคุมการขนส่งในทางพิเศษตามข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษฉบับนี้ หมายถึง วัตถุอันตรายที่ออกตามความในมาตรา ๔ และเป็นวัตถุอันตรายที่มีการควบคุมตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และทำการขนส่งตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะที่ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายข้อบังคับฉบับนี้

ข้อ ๕ ห้ามรถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ว่าด้วยการขนส่งวัตถุอันตรายทางบกเดินในทางพิเศษ

ข้อ ๖ ห้ามรถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายที่ไม่แจ้งเส้นทาง วันเวลา และประเภทของวัตถุอันตรายที่จะบรรทุกให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้า เดินในทางพิเศษ

ข้อ ๗ ห้ามรถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษศรีรัช ช่วงตั้งแต่ทางแยกต่างระดับพญาไท ถึงถนนงามวงศ์วาน ตลอดเวลา

ข้อ ๘ ห้ามรถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๐๕.๐๐ - ๐๙.๐๐ นาฬิกา และระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน เว้นแต่รถบรรทุกน้ำมันให้เป็นไปตามข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถบรรทุกน้ำมันตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป และรถพ่วงเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๙ ห้ามรถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช ทางพิเศษฉลองรัช และทางพิเศษศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร เกินชั่วโมงละ ๖๐ กิโลเมตร และในทางพิเศษบูรพาวิถี ทางพิเศษอุดรรัถยา และทางพิเศษกาญจนาภิเษก (บางพลี - สุขสวัสดิ์) เกินชั่วโมงละ ๗๐ กิโลเมตร

ข้อ ๑๐ ข้อบังคับนี้มีให้ใช้บังคับแก่รถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายที่ใช้ในราชการตำรวจ หรือราชการทหาร และรถซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

คำเก็ง ปานชำ

รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

บัญชีแนบท้าย
 ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ
 เรื่อง การห้ามรถบรรทุกวัตถุอันตรายเดินในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘

ลำดับที่	รหัส UN No.	ชื่อวัตถุอันตราย
๑	๑๐๐๕	AMMONIA, ANHYDROUS
๒	๑๐๑๗	CHLORINE
๓	๑๐๗๓	OXYGEN, REFRIGERATED LIQUID (CRYOGENIC LIQUID)
๔	๑๐๙๐	ACETONE
๕	๑๐๙๓	ACRYLONITRILE, INHIBITED
๖	๑๑๑๔	BENZENE
๗	๑๑๒๙	BUTYRALDEHYDE
๘	๑๑๗๒	ETHYLENE GLYCOL MONOETHYL ETHER ACETATE
๙	๑๑๗๓	ETHYL ACETATE
๑๐	๑๑๙๘	FORMALDEHYDE, SOLUTION, FLAMMABLE
๑๑	๑๒๐๘	HEXANES
๑๒	๑๒๑๒	ISOBUTANOL (ISOBUTYL ALCOHOL)
๑๓	๑๒๑๙	ISOPROPANOL (ISOPROPYL ALCOHOL)
๑๔	๑๒๒๓	KEROSENE
๑๕	๑๒๓๐	METHANOL
๑๖	๑๒๔๕	METHYL ISOBUTYL KETONE
๑๗	๑๒๔๗	METHYL METHACRYLATE MONOMER, INHIBITED
๑๘	๑๒๖๒	OCTANES
๑๙	๑๒๖๘	PETROLEUM DISTILLATES, N.O.S. or PETROLEUM PRODUCTS, N.O.S.
๒๐	๑๒๘๐	PROPYLENE OXIDE
๒๑	๑๒๙๔	TOLUENE
๒๒	๑๓๐๐	TURPENTINE SUBSTITUTE
๒๓	๑๓๐๗	XYLENES
๒๔	๑๗๖๐	CORROSIVE LIQUID, N.O.S.
๒๕	๑๗๘๙	HYDROCHLORIC ACID

ลำดับที่	รหัส UN No.	ชื่อวัตถุอันตราย
๒๖	๑๗๙๑	HYPOCHLORITE SOLUTION
๒๗	๑๘๐๕	PHOSPHORIC ACID
๒๘	๑๘๑๔	POTASSIUM HYDROXIDE, SOLUTION
๒๙	๑๘๒๔	SODIUM HYDROXIDE, SOLUTION
๓๐	๑๘๓๐	SULFURIC ACID, with more than ๕๑% acid
๓๑	๑๘๓๑	SULFURIC ACID, FUMING
๓๒	๑๘๓๒	SULFURIC ACID, SPENT
๓๓	๑๙๑๕	CYCLOHEXANONE
๓๔	๑๙๕๑	ARGON, REFRIGERATED LIQUID (CRYOGENIC LIQUID)
๓๕	๑๙๖๕	HYDROCARBON GAS MIXTURE, LIQUEFIED, N.O.S.
๓๖	๑๙๗๗	NITROGEN, REFRIGERATED LIQUID (CRYOGENIC LIQUID)
๓๗	๑๙๘๖	ALCOHOLS, FLAMMABLE, TOXIC, N.O.S.
๓๘	๑๙๘๗	ALCOHOLS, N.O.S.
๓๙	๒๐๑๔	HYDROGEN PEROXIDE, AQUEOUS SOLUTION with not less than ๒๐% but not more than ๔๐% hydrogen peroxide (stabilized as necessary)
๔๐	๒๐๓๑	NITRIC ACID, other than red fuming
๔๑	๒๐๕๕	STYRENE MONOMER, INHIBITED
๔๒	๒๑๘๗	CARBON DIOXIDE, REFRIGERATED LIQUID
๔๓	๒๒๐๑	NITROUS OXIDE, REFRIGERATED LIQUID
๔๔	๒๒๐๙	FORMALDEHYDE SOLUTION with not less than ๒๕% formaldehyde
๔๕	๒๒๖๕	N, N-DIMETHYLFORMAMIDE
๔๖	๒๓๑๒	PHENOL, MOLTEN
๔๗	๒๓๔๘	BUTYL ACRYLATES, INHIBITED
๔๘	๒๔๔๘	SULFUR, MOLTEN
๔๙	๒๕๘๑	ALUMINIUM CHLORIDE, SOLUTION
๕๐	๒๕๘๒	FERRIC CHLORIDE, SOLUTION

ลำดับที่	รหัส UN No.	ชื่อวัตถุอันตราย
๕๑	๒๖๗๒	AMMONIA SOLUTION, relative density between ๐.๘๘๐ and ๐.๙๕๗ at ๑๕°C in water, with more than ๑๐% but not more than ๓๕% ammonia
๕๒	๒๗๘๙	ACETIC ACID, GLACIAL or ACETIC ACID SOLUTION, more than ๘๐% acid, by mass
๕๓	๒๘๒๑	PHENOL SOLUTION
๕๔	๒๘๘๐	CALCIUM HYPOCHLORITE, HYDRATED, or CALCIUM HYPOCHLORITE, HYDRATED MIXTURE with not less than ๕.๕% but not more than ๑๐% water
๕๕	๓๐๘๒	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S.
๕๖	๓๒๕๗	ELEVATED TEMPERATURE LIQUID, N.O.S., at or above ๑๐๐°C and below its flash point (including molten metals, molten salts, etc.)
๕๗	๓๒๙๕	HYDROCARBONS, LIQUID, N.O.S.
๕๘	๓๒๐๑	FUSEL OIL
๕๙	๓๒๐๒	GAS OIL or DIESEL FUEL or HEATING OIL, LIGHT
๖๐	๓๒๐๓	MOTOR SPIRIT or GASOLINE or PETROL
๖๑	๑๐๗๕	LIQUEFIED PETROLEUM GAS
๖๒	๓๑๖๑	LIQUEFIED GAS, FLAMMABLE, N.O.S.

ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

เรื่อง การห้ามรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล
ที่มีน้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนด เดินในทางพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการจราจรในทางพิเศษ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรในทางพิเศษ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกข้อบังคับ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ เรื่อง การห้ามรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ที่มีน้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนด เดินในทางพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ห้ามรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๑,๖๐๐ กิโลกรัม ที่มีน้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุกเกิน ๔,๐๐๐ กิโลกรัม เดินในทางพิเศษ

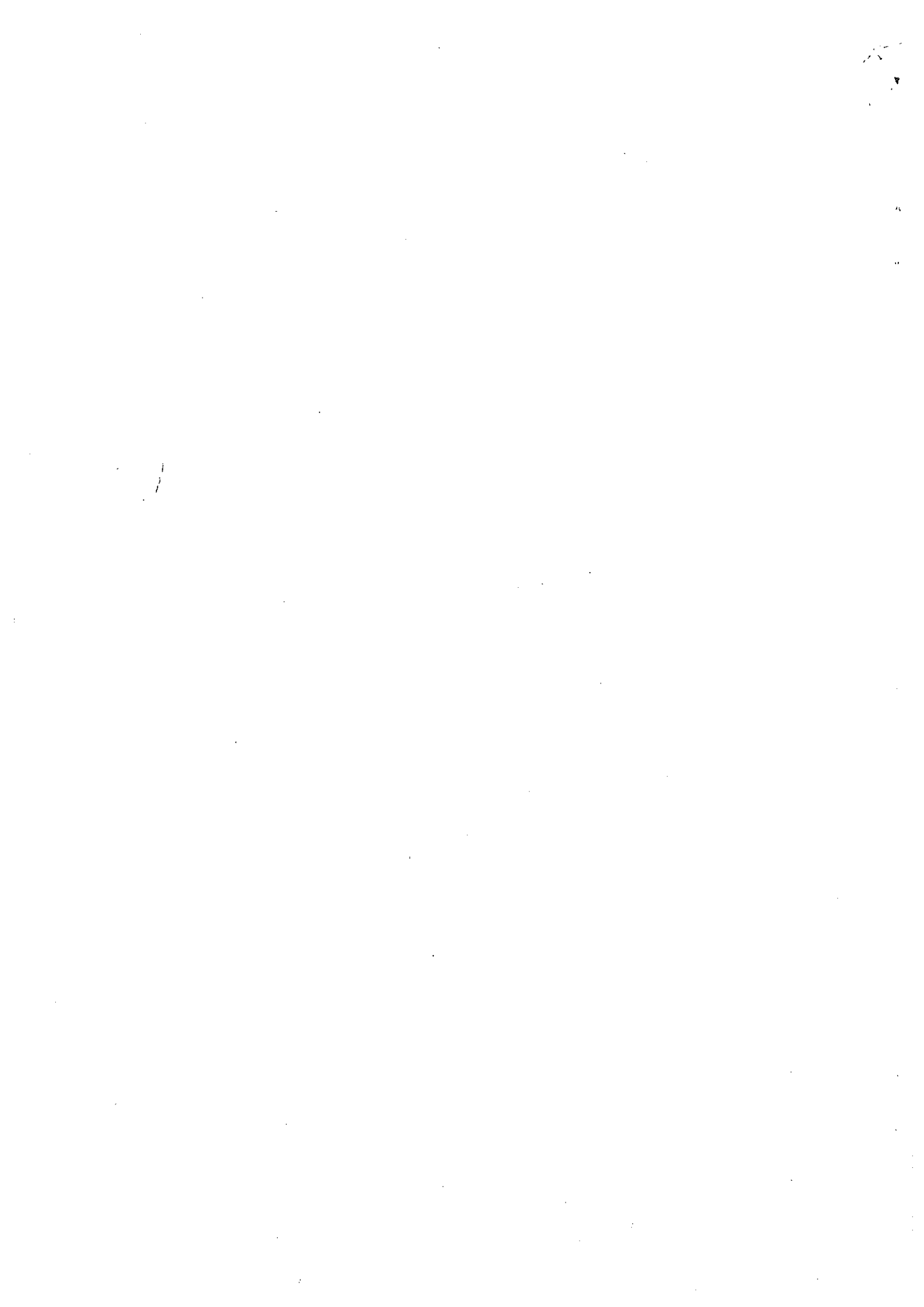
ข้อ ๔ ข้อบังคับนี้มิให้ใช้บังคับแก่รถของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย รถเจ้าพนักงานตำรวจ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ และรถที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

สินธพ สิริสิงห

รองผู้ว่าการฝ่ายปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ในฐานะเจ้าพนักงานจราจรในทางพิเศษ



ประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่
ทางพิเศษหรือการจราจรในทางพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการทางพิเศษ
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ ประกอบมาตรา ๓๓
มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติด
หรือตั้งป้ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ทางพิเศษหรือการจราจรในทางพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ป้าย” หมายความว่า วัตถุที่แสดงหรือโฆษณาด้วยตัวอักษร ภาพหรือเครื่องหมายที่เขียน
จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น เพื่อสื่อความหมายหรือความเข้าใจอย่างใดอย่างหนึ่ง และ
ให้หมายความรวมถึงป้ายตามกฎหมายควบคุมอาคารด้วย

ข้อ ๔ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายดังต่อไปนี้ มีลักษณะอันอาจก่อให้เกิด
ความไม่ปลอดภัยแก่ทางพิเศษหรือการจราจรในเขตทางพิเศษ

(๑) ไม่มีความมั่นคงแข็งแรง และเห็นได้ว่ามีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่
ทางพิเศษ

(๒) ไม่ได้รับอนุญาตให้สร้าง คัดแปลง ติดหรือตั้งหรือตรวจสอบตามกฎหมาย ในกรณีที่มี
กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาต สร้าง คัดแปลง ติดหรือตั้งหรือตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง

(๓) ปิดหรือบดบังเครื่องหมายหรือสัญญาณจราจรในทางพิเศษ

(๔) มีข้อความหรือรูปภาพอันเป็นการรบกวนสมาธิของผู้ขับขี่ หรือดึงดูดความสนใจหรือบดบังทัศนวิสัยของผู้ขับขี่

(๕) มีข้อความหรือรูปภาพที่ขัดต่อศีลธรรมหรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

ข้อ ๕ ความในข้อ ๔ ไม่ใช่บังคับกับป้ายหรือสิ่ง que สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การติดตั้งในบริเวณหรือสถานที่ที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยกำหนดหรือจัดไว้ให้
- (๒) ป้ายที่ไม่สูงกว่าระดับผิวทางพิเศษ
- (๓) ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย
- (๔) ป้ายของทางราชการที่ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ
- (๕) ป้ายตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สันติ พร้อมพัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ รถโรงเรียน รถบรรทุก หรือรถบรรทุกคนโดยสาร บรรทุกของได้ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับส่วนกว้าง ไม่เกินส่วนกว้างของรถ

(๒) สำหรับส่วนยาว

(ก) ในกรณีที่เป็นรถยนต์ ด้านหน้ายื่นไม่เกินหน้าหม้อหรือกันชน ด้านหลังยื่นพ้นตัวรถไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร

(ข) ในกรณีที่เป็นรถพ่วงรถยนต์ ด้านหลังยื่นพ้นตัวรถไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร

(ค) ในกรณีที่เป็นรถม้าสี่ล้อบรรทุกของด้านหน้ายื่นไม่เกินหน้ารถ ด้านหลังยื่นพ้นตัวรถไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร

(ง) ในกรณีที่เป็นเกวียน ด้านหน้ายื่นไม่เกิน ๑.๐๐ เมตร วัดจากแอก ด้านหลังยื่นพ้นตัวถึงไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร

(จ) ในกรณีนอกจากที่ระบุไว้ใน (ก) (ข) (ค) และ (ง) ด้านหน้ายื่นไม่เกินตัวถึง ด้านหลังยื่นพ้นตัวรถไม่เกิน ๐.๕๐ เมตร

(๓) สำหรับส่วนสูง

(ก)' ในกรณีที่เป็นรถบรรทุก รถม้าสี่ล้อบรรทุกของหรือเกวียนให้บรรทุกสูงไม่เกิน ๓.๐๐ เมตร จากพื้นทาง เว้นแต่รถบรรทุกที่มีความกว้างของรถ เกิน ๒.๓๐ เมตร ให้บรรทุกสูงไม่เกิน ๓.๘๐ เมตร จากพื้นทาง

(ข) ในกรณีที่เป็นรถอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน(ก)ให้บรรทุกสูงไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร

(ค) ในกรณีที่เป็นรถชนิดที่ผู้ขับชื้ออยู่หลังตัวรถให้บรรทุกสูงไม่เกินระดับที่ผู้ขับชื้อมองเห็นพื้นทางข้างหน้าได้ในระยะตั้งแต่ ๓.๐๐ เมตร จากรถหรือน้อยกว่า

¹ ความเดิมในข้อ ๑ (๓) (ก) ถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้

(ง) ในกรณีที่เป็นรถบรรทุกซึ่งบรรทุกสิ่งของ ให้บรรทุกสูงได้ไม่เกิน ๔.๐๐ เมตรจากพื้นทาง^๒

ข้อ ๒ สำหรับรถที่ประกอบตัวถึงสำเร็จรูปจากต่างประเทศ และได้รับการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้บรรทุกของไม่เกินส่วนกว้าง ส่วนยาว และส่วนสูงของตัวถังที่ใช้บรรทุก

ข้อ ๓ ให้บรรทุกของหรือคนไม่รวมผู้ขับขี่ได้ไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) รถจักรยานยนต์ ให้บรรทุกของไม่เกิน ๕๐ กิโลกรัม หรือบรรทุกคนไม่เกินจำนวนที่นั่ง แต่ให้นั่งซ้อนท้ายได้เพียงคนเดียว

(๒) รถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้าง ให้บรรทุกของได้ไม่เกิน ๑๕๐ กิโลกรัม หรือบรรทุกคนไม่เกินจำนวนที่นั่ง

(๓) รถจักรยานสองล้อ ให้บรรทุกของอย่างเดียวไม่เกิน ๓๐ กิโลกรัม

(๔) รถจักรยานตั้งแต่สามล้อขึ้นไปสำหรับบรรทุกของ ให้บรรทุกของอย่างเดียวไม่เกิน ๑๕๐ กิโลกรัม

(๕) รถจักรยานตั้งแต่สามล้อขึ้นไปสำหรับบรรทุกคน ให้บรรทุกคนไม่เกินสองคนกับเด็กอายุไม่เกินสิบขวบอีกไม่เกินสองคน หรือของไม่เกิน ๑๕๐ กิโลกรัม

(๖) รถที่ใช้คนลากเข็นคนเดียวให้บรรทุกของอย่างเดียวไม่เกิน ๑๕๐ กิโลกรัม

(๗) รถที่ใช้คนลากเข็นเกิน 1 คน ให้บรรทุกของอย่างเดียวไม่เกิน ๓๐๐ กิโลกรัม

(๘) รถม้าสองล้อ ให้บรรทุกของไม่เกิน ๒๐๐ กิโลกรัม หรือบรรทุกคนไม่เกินสองคน

(๙) รถม้าสี่ล้อให้บรรทุกของไม่เกิน ๔๐๐ กิโลกรัม หรือบรรทุกคนไม่เกินสี่คน

(๑๐) เกวียนเทียมสัตว์ตัวเดียว ให้บรรทุกของไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม หรือบรรทุกคนไม่เกินสิบคน

(๑๑) เกวียนเทียมสัตว์เกินหนึ่งตัว ให้บรรทุกของไม่เกิน ๘๐๐ กิโลกรัม หรือบรรทุกคนไม่เกินสิบคน

ในกรณีที่เป็นรถตาม (๕) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๑) เมื่อบรรทุกคนแล้ว จะบรรทุกของด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่เกินน้ำหนักที่กำหนด โดยให้ถือว่าคนหรือเด็กอายุเกินสิบขวบคนหนึ่งหนัก ๕๐ กิโลกรัม และเด็กอายุไม่เกินสิบขวบคนหนึ่งหนัก ๒๕ กิโลกรัม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๒

พลเอกเล็ก นวมาลี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

^๒ ข้อ ๑ (๓) (ง) บัญญัติเพิ่มขึ้นโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๓)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีปกติ ให้กำหนดความเร็วสำหรับรถ ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับรถบรรทุกที่มีน้ำหนักบรรทุกรวมทั้งน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัม หรือรถบรรทุกคนโดยสารให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกินชั่วโมงละ ๖๐ กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าว ให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ ๘๐ กิโลเมตร

(๒) สำหรับรถยนต์อื่นนอกจากรถที่ระบุไว้ใน(๑) ขณะที่ลากจูง รถพ่วงรถยนต์บรรทุกที่มีน้ำหนักบรรทุกรวมทั้งน้ำหนักบรรทุกเกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัม หรือรถยนต์สามล้อ ให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกินชั่วโมงละ ๔๕ กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าวให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ ๖๐ กิโลเมตร

(๓)^๑ สำหรับรถยนต์อื่นนอกจากรถที่ระบุไว้ใน(๑) หรือ (๒) หรือรถจักรยานยนต์ให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกินชั่วโมงละ ๘๐ กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าวให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ ๙๐ กิโลเมตร

ข้อ ๒ ในเขตทางที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นเขตอันตรายหรือเขตให้ขับรถช้าๆ ให้ลดความเร็วลงและเพิ่มความระมัดระวังขึ้นตามสมควร

ข้อ ๓ ในกรณีที่มีเครื่องหมายจราจรกำหนดอัตราความเร็วต่ำกว่าที่กำหนดในข้อ ๑ ให้ขับไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก เล็ก แนวมาลี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๑ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้ข้อความที่พิมพ์ไว้

ข้อกำหนดกรมตำรวจ

เรื่อง ชนิด ลักษณะ จำนวนของธงหรือไฟสัญญาณสำหรับรถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๒๒ อธิบดีกรมตำรวจประกาศกำหนด ชนิด ลักษณะ จำนวนของธงหรือไฟสัญญาณสำหรับรถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ธงมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ยาว ๔๕ เซนติเมตร ทำด้วยผ้าหรือวัสดุสังเคราะห์สีแดงเรืองแสง ไม่ขาดชำรุดหรือเปราะเปื้อนจนเสื่อมสภาพการเรืองแสง

๒. ไฟสัญญาณแสงแดงส่องออกท้ายรถให้สามารถเห็นแสงไฟได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

๓. ถ้าสิ่งของที่บรรทุกกว้างเกิน ๑ เมตร ให้ติดตั้งตามข้อ ๑. ทั้งด้านซ้ายและด้านขวาเพื่อแสดงส่วนกว้างของสิ่งของนั้น และในเวลาต้องเปิดไฟ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๒๒ ให้ใช้โคมไฟสัญญาณตามข้อ ๒. ติดไว้ตรงจุดที่ติดตั้งด้วย

๔. ถ้าสิ่งของที่บรรทุกยาวเกินตัวรถตั้งแต่ ๒.๕๐ เมตรขึ้นไป ต้องติดตั้งหรือโคมไฟไว้กึ่งกลางด้านข้างของสิ่งของนั้นข้างละ ๑ ชุด ส่วนลักษณะของธงและโคมไฟตลอดจนเงื่อนไขในการใช้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑, ๒ และ ๓

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กำหนด ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๐

พลตำรวจเอกมนตรีชัย พันธุ์คงชื่น

อธิบดีกรมตำรวจ

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๖๔ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๒)

